

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΝΕΑ ΣΕΙΡΑ

ΧΡΙΣΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΔΗ
ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ, ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΡ-
ΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ — ΘΕΜΑΤΑ — ΣΧΟΛΙΑ
ΑΣΚΗΣΕΙΣ — ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ — ΛΥΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Η έπισημη όλη σύμφωνα μὲ τὸ Διάταγμα 543/65

ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΓΡΗΓΟΡΗ

ΣΟΛΩΝΟΣ 73 - ΤΗΛ. 629.684

Ψηφιοποιήθηκε από το Μοντέρνο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΧΡΙΣΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΔΗ
ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

(51)

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΛΕΞΗ ΔΗΜΑΡΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΤΕΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ, ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΡ-
ΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ — ΘΕΜΑΤΑ — ΣΧΟΛΙΑ —
ΑΣΚΗΣΕΙΣ — ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ — ΛΥΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

Η έπισημη υλη σύμφωνα μὲ τὸ Διάταγμα 543/65

ΕΚΔΟΣΕΙΣ — ΒΙΒΛΙΑ — ΓΡΑΦΙΚΗ ΥΛΗ
ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Μ. ΓΡΗΓΟΡΗ
ΣΟΛΩΝΟΣ 73 - ΤΗΛ. 629-684
ΑΘΗΝΑ 1966

Ο ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

1. Βασ. Διάταγμα ύπ' ἀρ. 543/1965 Φύλ. Ἐφημ. Κυβερν. 122/26.6.65 τ. Α.

Περὶ εἰσιτηρίων, προαγωγικῶν καὶ ἀπολυτηρίων ἔξετάσεων εἰς τὰ σχολεῖα Γενικῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης Ἐκπαιδεύσεως).

§ 3. Οἱ ὑφιστάμενοι εἰσαγωγικὴν ἔξετασιν ἔξετάζονται (μόνον γραπτῶς) ὡς κάτωθι :

Ἄρχαῖα Ἐλληνικά:

Εἰς μετάφρασιν ἀπλουστάτου κειμένου 10 — 12 στίχων ἐκ λόγου τοῦ Λυσίου ἢ τοῦ Ἰσοκράτους ἐκ τῶν μὴ διδασκομένων κατὰ τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα εἰς τὴν Γ' τάξιν καὶ ἀπάντησιν εἰς μίαν ἐκ τῶν δύο γραμματικῶν καὶ μίαν ἐκ τῶν δύο συντακτικῶν παρατηρήσεων ὑπ' αὐτοῦ. Τὸ ὑπαγορευόμενον πρὸς μετάφρασιν κείμενον θὰ ἀναγράφεται ταυτοχρόνως καὶ ἐπὶ τοῦ πίνακος ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἔξεταστῶν εἰδικοῦ καθηγητοῦ.

ΜΕΡΟΣ Α.'

I. ΠΟΡΕΙΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

1. Κατανόηση τοῦ περιεχομένου τοῦ θέματος.

Ποτὲ μὴν ἐπιχειρήγε νὰ μεταφράσετε ἔνα θέμα, ὅν δὲν προσπαθήσετε πρῶτα νὰ καταλάβετε, ἔστω σὲ γενικές γραμμές, τί λέει. Ή ἡργασία γιὰ τὴν κατανόηση τοῦ θέματος εἶναι ἀπαραίτητη πρὶν ἀπὸ κάθε ἄλλη κι ἀκολουθεῖ τὴν παρακάτω πρᾶξα:

α'. Διαβάζουμε τὸ θέμα προσεκτικὰ πολλὲς φορές, τόσες ποὺ νὰ εἴμαστε δέδαιοι ὅτι ἀρχισαριεῖς νὰ μπαίνουμε στὸ νόημά του. Διαβάζοντας γίνεται μέσα μας μια μεταφραστικὴ προσπάθεια, ποὺ θὰ διοχληρωθῇ σὲ λίγο πάνω στὸ χαρτί.

β'. Βγάζουμε τὸν κεντρικὸ πυρήνα ἢ τὴν κεντρικὴ ιδέα, ὅπως λέμε, ποὺ γύρω τῆς περιστρέφεται τὸ θέμα.

γ'. Προσπαθοῦμε τέλος μὲ βάση τὸν κεντρικὸ πυρήνα νὰ ἀποδώσουμε νοερὰ τὸ νόημα τοῦ θέματος, ἔστω θολὸ κι ὅχι ξεκαθαρισμένο ἀκόλυτη. Προσοχὴ μόνο νὰ εἶναι λογικὰ αὐτὰ ποὺ ἔχουμε συλλάβει.

“Ἄς πάρουμε ἔνα θέμα ἀπὸ τὸν Ἰσοκράτη κι ἄς κάνουμε σ' αὐτὸ μιὰ ἐφαρμογὴ τῶν παραπάνω:

«Πρῶτον μὲν οὖν δρίσασθαι δεῖ τίνων ὀρεγόμενοι καὶ τίνος τυχεῖν βουλόμενοι τολμῶσι τινες ἀδικεῖν· ἦν γὰρ ταῦτα καλῶς περιλάβωμεν, ἀμεινον γνώσεσθε τὰς αἰτίας τὰς καθ' ήμαν λεγομένας, εἴτε ἀληθεῖς εἰσιν εἴτε ψευδεῖς. Ἐγὼ μὲν οὖν ἥδοντής ἦν κέρδονυς ἢ τιμῆς

ένεκα φημὶ πάντας πάντα πρόττειν· ἔξω γὰρ τούτων οὐδεμίαν ἐπιθυμίαν δῷσσοις ἀνθρώποις ἐγγιγνομένην».

Εὔκολα θὰ καταλάβουμε μετά μία ή δυό τὸ πολὺ ἀναγνώσεις δια δικαιούχους του πυρήνας εἶναι: Γιὰ ποιούς σκοποὺς τολμοῦν νὰ κάνουν ἀδικίες οἱ ἄνθρωποι.

Απὸ τις λέξεις «τὰς αἰτίας (=κατηγορίες) τὰς καθ' οἵμων λεγομένας» φαίνεται όμεσως δια αὐτὸς ποὺ τὰ γράφει ἔχει κατηγορηθῆ γιὰ κάτι. Καὶ πιστεύει δια, γιὰ ν' ἀποκρούσῃ αὐτές τις κατηγορίες, πρέπει νὰ ξεκαθαρίσῃ πρῶτα ποιά εἶναι τὰ κίνητρα ποὺ σπρώχνουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ κάνουν ἀδικίες. Καὶ καταλήγει λοιπὸν στὸ συμπέρασμα δια οἱ ἀνθρώποι ἀδικοῦν ἡ γιὰ νὰ εὐχαριστηθοῦν ἀτομικὰ ἡ γιὰ νὰ κερδίσουν κάτι ἡ γιὰ ν' ἀποκτήσουν «τιμὴ» (=δόξα). Κι αὐτοὶ εἶναι οἱ μοναδικοὶ κατὰ τὴν γνώμην τους σκοποὶ τῶν ἀδικιῶν.

Βέβαια μικροὶ μαθητὲς τῆς Γ' Γυμνασίου, δπως εἶστε, δὲν μπορεῖτε μὲ ἀπίλες ἀναγγίγετε νὰ συλλαμβάνετε τόσο καλά, δισ πιὸ πάνω, τὸ νόγιμα ἐνδέθ θέματος. «Ἔστω καὶ μιὰ ίδια δημος νὰ παίρνετε γι' αὐτό, ἔχετε κι ὅλας τὸ πρῶτο γρήγορο δπλο γιὰ νὰ προχωρήσετε στὴ μετάφραση.

2. Συντακτικὴ ἐπεξεργασία ἐνδέθ θέματος καὶ τακτοποίηση τῶν λέξεων γιὰ μετάφραση.

Ἡ νέα αὐτὴ ἐργασία θ' ἀρχίσῃ ἀπὸ τὸ χωρισμὸ τῶν περιόδων ἡ ἡμιπεριόδων. Δηλαδὴ ἀπὸ τελεία σὲ τελεία ἡ ἀπὸ τελεία σὲ ἄνω τελεία ἡ ἀπὸ ἄνω τελεία σὲ τελεία ἡ τὸ διάστημα μεταξὺ δύο ἄνω τελειῶν.

Δηλαδὴ στὸ θέμα ποὺ δώσαμε πιὸ πάνω:

- 1) ἀπὸ: «πρῶτον... τινὲς ἀδικεῖν».
- 2) ἀπὸ: «ἡν γὰρ... εἴτε φευδεῖς».
- 3) ἀπὸ: «ἔγὼ μὲν... πάντα πρόττειν».
- 4) ἀπὸ: «ἔξω γὰρ... ἐγγιγνομένην».

Μετὰ θ' ἀπομονώσουμε κάθε μιὰ περίοδο ἡ ἡμιπεριόδο, γιὰ νὰ τὴν ἀναλύσουμε συντακτικὰ καὶ κατόπιν νὰ τὴν μεταφράσουμε.

Τη πρώτη λοιπὸν στὸ θέμα μας εἶναι: «πρῶτον μὲν οὖν δῷσσασθαι δεῖ τίνων δρεγόμενοι καὶ τίνος τυχεῖν βουλόμενοι τολμῶστε τινὲς ἀδικεῖν».

Θὰ προχωρήσουμε ἀμέσως σὲ χωρισμὸ προτάσεων:

α) ἀπὸ «πρῶτον μὲν... δεῖ» = κυρίᾳ

β) ἀπὸ «τίνων... ἀδικεῖν» = πλάγια ἐρωτηματική, δευτερεύουσα πρόταση.

‘Υπάρχουν ἄγνωστες λέξεις στὶς δυὸ αὐτὲς προτάσεις;

Ἐφ’ ὅσον γίνεται σπίτι σας, θὰ προστρέχετε στὴ ὁγή. Θεοῦ: α. ἐνὸς λεξικοῦ, ἀπαραίτητου σύντροφου κάθε καλοῦ μαθητῆ. Σὲ περίπτωση δημιουργίας μηδὲν. Θὰ δάλετε τὸ μωαλό σας νὰ δουλέψῃ. Καὶ ἄγνωστη σὲ πρώτη ματιὰ νὰ σᾶς είναι μὰ λέξη, ὑπάρχουν δυὸ τρόποι νὰ δρῆτε τὸ νόημά της:

1) Θὰ σᾶς βοηθήσῃ τὸ ὅλο νόημα τοῦ θέματος.

Ἡ φαντασία σας δηλαδὴ θὰ δουλέψῃ ἐντατικὰ νὰ δρῇ τὶ ταιριάζει στὴν θέση τῆς ἄγνωστης λέξης, γιὰ νὰ μὴν ἔχῃ χάσμα τὸ νόημα.

2) Ἡ συσχέτιση τῆς ἄγνωστης λέξεως μὲ σημερινὲς ἐπιμολογικὰ συγγενεῖς (δηλαδὴ λέξεις ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν ἴδιαν ρίζαν ἀπ’ ὅπου καὶ ἡ ἄγνωστη μας ἀρχαία λέξη).

Π.χ. ἔχουμε στὸ παράδειγμά μας τὴν λέξην: ὀρεγόμενοι (τοῦ ρήματος ὀρέγομαι). Τύπαρχει καὶ σήμερα λέξη ἀπὸ τὴν ἴδιαν ρίζαν; Ἀσφαλῶς, νὴ λέξη: ὀρεξῆ. Ἐπομέων:

ὄρεγομαι = ἔχω ὀρεξῆ γιὰ κάτι, ἐπιθυμῶ κάτι..

Μετὰ τὴν τακτοποίησή μας ἀπὸ ἄγνωστες λέξεις, θ’ ἀκολουθήσῃ ἡ συντακτικὴ τοποθέτηση. “Οἱως προσοχή!” Αγ δὲν χωνέψουμε ἔνα πράγμα, εἰναι σὰν νὰ χτίζουμε στὴν ἄμμο: **‘Η ψυχὴ σὲ κάθε πρόταση είναι τὸ ρῆμα.** Χωρὶς αὐτό, τὸ σῶμα ποὺ λέγεται: πρόταση δὲν ἔχει ζωή, ἔχει νεκρὰ τὰ μέλη του. **Γι’ αὐτὸν ἀπ’ αὐτό, τὸ ρῆμα, εἴτε** ὑπάρχει μέσα στὴν πρόταση εἴτε ἐννοεῖται, ἀρχίζουμε πρώτα.

Τώρα ἀνάλογα μὲ τὴν μορφὴ ποὺ ἔχει κάθε πρότασή μας, τακτοποιούμε καὶ τοὺς ἄλλους δρους της.

Α’. “Αν ἡ πρόταση δὲν ἔχῃ ἀπαρέμφατο ἢ μετοχή.

Βάζουμε τὶς διατικές λέξεις στὴ σειρά:

1) τὸ ρῆμα

2) τὸ ὑποκείμενό του

3) τὸ ἀντικείμενό του

ἢ τὸ κατηγορούμενο (ἄν τὸ ρῆμα εἰναι συγδετικό, π.χ. τὸ εἰμί κλπ.)

Αύτης είναι ο σκελετός τής προτάσεως. Οι όλες λέξεις (επιρρήματα, μπρόθετοι προσδιορισμοί και οι έμπρόθετοι θάνατοι στὸ ρῆμα, γενικές δοτικές και αιτιατικές δοτικές, γενικές υπόπτες) θὰ καλλιγρουν σὲ κάποια δύο αὐτές τις τρεῖς πάρα πολὺ εύκολα, η κάθε μιὰ δπου ταιριάζει.

Δηλαδή:

α) Οι έπιρρηματικοί προσδιορισμοί και οι έμπρόθετοι θάνατοι στὸ ρῆμα. Έπίσης οι έπιρρηματικές γενικές, δοτικές και αιτιατικές (δηλαδή ποὺ δείχνουν τόπο, χρόνο, τρόπο, ποσό, ἀναφορά, συνδεία, δργανο), δπως και η δοτική προσωπική.

β) Οι έπιθετικοί και οι κατηγορηματικοί προσδιορισμοί θάνατοι στὸ ρῆμα η στὸ υποκείμενο η στὸ ἀντικείμενο (η κατηγορούμενο) ἀνάλογα ποὺ ταιριάζουν. Έκει θὰ πᾶνε έπίσης και οι γενικές: κτητική, διαιρετική, ἀξίας, ὕλης και τῆς ἰδιότητος, δηλαδή οι κατηγορηματικές γενικές. Έπίσης η γενική υποκειμενική και ἀντικειμενική, δπως και οι δοτικές ποὺ συντάσσονται: μὲ δύοματα και οι παραθέσεις και έπειηγήσεις.

γ) Οι σύνδεσμοι τέλος θὰ πᾶνε δπου ταιριάζουν καλύτερα και συνήθως δέσσαια στὴν ἀρχὴ τῶν προτάσεων.

Π. χ. ἔχουμε τὴν πρόταση: «Οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι τὴν Ἡρακλέους ἀρετὴν μᾶλλον ἥδοῦντο» (αἰδοῦμαι = ντρέπομαι, σέδομαι: αἰδώς = ντροπή):

ρῆμα :	ἥδοῦντο	=	ντρέπονταν
ὑποκείμενο :	οἱ Ἀθηναῖοι	=	οἱ Ἀθηναῖοι
ἀντικείμενο :	τὴν ἀρετὴν	=	τὴν ἀρετὴν.

Μᾶς μένουν οι λέξεις: μᾶλλον και Ἡρακλέους. Τὸ μᾶλλον σὰν έπιρρημα θὰ πάη στὸ ρῆμα: τὸ Ἡρακλέους φαίνεται ἀμέσως δτι: πάει στὸ ἀρετὴν. Επομένως προσθέτουμε στὴν παραπάνω σειρά:

ἥδοῦντο μᾶλλον	=	ντρέπονταν πιὸ πολὺ
οἱ Ἀθηναῖοι	=	οἱ Ἀθηναῖοι
τὴν ἀρετὴν Ἡρακλέους	=	τὴν ἀρετὴν τοῦ Ἡρακλῆ.

Τέλος δέξουμε και τὸ γάρ (=διότι), σὰν σύνδεσμο ποὺ είναι, στὴν ἀρχὴ κι ἔχουμε: Διότι (η Γατί) ντρέπονταν πιὸ πολὺ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἀρετὴν τοῦ Ἡρακλῆ.

Τώρα, χροῦ πεπύγκαμε αὐτό, μποροῦμε ν' ἀλλάξουμε και τὴν σειρά,

νὰ φέρουμε π.χ. πρῶτο τό: οἱ Ἀθηναῖοι κλπ., οἵποι μᾶς φαίνεται πιὸ στρωτὴ ἢ μετάφραση.

Β'. "Αν ἡ πρόταση ἔχη ἔνα ἢ περισσότερα ἀπαρέμφατα.

"Αν ἡ πρόταση ἔχη ἔνα ἀπαρέμφατο, θὰ τὸ θάξουμε ἀμέσως μετὰ τὸ ρῆμα, ὅν τὸ ρῆμα εἶναι ἀπρόσωπο (ὑποκείμενο δηλαδὴ τοῦ ρήματος) ἢ μετὰ τὸ ὑποκείμενο τοῦ ρήματος, ὅν τὸ ρῆμα εἶναι προσωπικό. Δηλαδὴ θὰ ἔχουμε:

- 1) ρῆμα ἀπρόσωπο
- 2) ἀπαρέμφατο
- 3) ὑποκείμενο ἀπαρεμφάτου
- 4) ἀντικείμενο ἀπαρεμφάτου ἢ τὸ κατηγορούμενο κλπ. Τοὺς προσδιορισμούς τους, οἵποι εἴπαμε πιὸ πάνω στὸ Α', δηλαδὴ ὅπου ταυτιάζουν κακούτερα.

"Η, στὴ δεύτερη περίπτωση:

- 1) ρῆμα (πρόσωπο)
- 2) ὑποκείμενο τοῦ ρήματος
- 3) ἀπαρέμφατο
- 4) ὑποκείμενο ἀπαρεμφάτου
- 5) ἀντικείμενο τοῦ ἀπαρεμφάτου ἢ τὸ κατηγορούμενο, τοὺς προσδιορισμούς κλπ.

Πρακτικὴ ἐφαρμογὴ πάγω σ' αὐτὰ θὰ δρῆς πιὸ κάτω, οἷον γίνεται ἀναλυτικὰ λόγος γιὰ τὸ ἀπαρέμφατα.

"Οταν ἔχουμε δυὸς ἢ περισσότερα ἀπαρέμφατα στὴν ἵδια πρόταση, τὸ ἔνα δέδαια θὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ἄλλο (ἐκτὸς ὅν συγδέωνται μεταξὺ τους μὲ τὸ «καί», δόποτε καὶ τὰ δυὸς ἢ τὰ τρία κλπ. ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸ ρῆμα). Τότε θὰ προσέχουμε ποιό εἶναι τὸ ἀντικείμενο τοῦ ρήματος. Η σειρὰ πρὸς τὸ ρῆμα δὲν παιζεῖ ρόλο. Συνήθως δέδαια αὐτὸς ποὺ εἶναι πιὸ κοντὰ στὸ ρῆμα εἶναι τὸ ἀντικείμενό του, δχι ὅμως πάντα, γι' αὐτὸς πρέπει νὰ προσέχουμε τὸ δύο γένη.

Π.χ. «Κόρωνι προσέταξε τὴν θάλατταν πλεῖν (α') αὐτοὺς κωλύειν (β')». Εἶναι φαγερὸς δτι προηγεῖται τό: γὰρ ἐμποδίζει ἀπὸ τό: γὰρ πλέον γ καὶ ἐπομένως δτι τὸ δ' εἶναι ἀντικείμενο τοῦ προσέταξε καὶ τὸ α' ἀντικείμενο τοῦ κωλύειν.

Γιὰ τὰ ἀπαρέμφατα, οἵταν εἶναι ἀντικείμενα μετοχῶν, θὰ δρῆς ἀνέσως πιὸ κάτω.

Γ'. "Αν η πρόταση ἔχη μετοχές (σκέτες η και ο παρέμφατα).

"Εδώ ἔξαιρούνται οι ἐπιθετικές μετοχές (δηλαδή αὐτές που ἔχουν μπροστά τους ἄρθρο και ἔξηγούνται μὲν ἀναφορική ἀντωνυμία, δπως π. χ. ὁ ἔχων = δε ἔχει = αὐτὸς ποὺ ἔχει). Αὐτές μοιάζουν μὲν ἐπίθετα, δπως λέει και τὸ δημότα τους, κι ἐπομένως μπορεῖ νὰ είναι ὑποκείμενα, ἀντικείμενα η κατηγορούμενα και προσδιορισμοί, ὅπότε μπαίνουν στὴ θέση ποὺ εἴπαμε πιὸ πάνω στὸ Α'. Γιὰ τὶς ἄλλες ζημιας δλεις ισχύουν τὰ παρακάτω.

"Αν δὲν ὑπάρχη και ἀπαρέμφατο στὴν πρόταση, θὰ δάξουμε τὶς μετοχές μετὰ τὸ ἀντικείμενο (η κατηγορούμενο) τοῦ ρήματος. "Αν ὑπάρχη και ἀπαρέμφατο, μετὰ τὸ ἀντικείμενο (η κατηγορούμενο) τοῦ ἀπαρέμφατου. Κατόπιν τὸ ὑποκείμενο και τὸ ἀντικείμενο τῆς μετοχῆς (η κατηγορούμενο τοῦ ὑποκειμένου της).

Π. χ. «τίνων ὀρεγόμενοι τολμῶσι τινες ἀδικεῖν»:

ρῆμα	τολμῶσι	= τολμοῦν
ὑποκείμενο ρήματος	τινὲς	= μερικοὶ
ἀντικείμ. ρήματος		
η ἀπαρέμφατο	ἀδικεῖν	= νὰ ἀδικοῦν
ὑποκείμ. ἀπαρέμφατου	(τινές)	= (αὐτοὶ η μερικοὶ)
ἀντικείμ. »	—	—
μετοχὴ	όρεγόμενοι	= ἐπιθυμώντας
ὑποκείμ. μετοχῆς	(τινές)	= (αὐτοὶ η μερικοὶ)
ἀντικείμ. »	τίνων;	= τι πράγματα;

Δηλαδή: τολμοῦν μερικοὶ νὰ ἀδικοῦν τι ἐπιθυμώντας;

Τώρα γιὰ τὰ εἰδῆ τῆς μετοχῆς κλπ. γύρω ἡπ' αὐτὴν θὰ δρῆς ἀναλυτικὰ πιὸ κάτω.

ΙΙ αρα τὴ ρητη: Προσοχὴ! Ιδιαίτερη χρειάζεται οταν στὴν πρόταση ὑπάρχη και ἀπαρέμφατο και μετοχή, μήπως τὸ ἀπαρέμφατο δὲν ἔξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ρῆμα, ἀλλὰ ἀπὸ τὴ μετοχὴ τῆς προτάσεως. Τότε δέδαια θὰ μπαίνη τὸ ἀπαρέμφατο μετὰ τὴ μετοχή, σὰν ἀντικείμενό της.

Π. χ. στὸ παράδειγμά μας ἔχουμε: «τίνων ὀρεγόμενοι και τίνος τυχεῖν βουλόμενοι τολμῶσι τινες ἀδικεῖν»:

ρήμα	τολμῶσι	= τολμοῦν
ὑποκείμενο	τινές	= μερικοὶ
ἀντικείμενο ρήματος	ἀδικεῖν	= ν' ἀδικοῦν
μετοχὴ	δρεγόμενοι	= ἐπιθυμώντας
ἀντικείμενο μετοχῆς	τίνων	= τι (πράγματα)
μετοχὴ	καὶ βουλόμενοι	= καὶ θέλοντας
ἀπαρέμφατο ἀντικ. μετοχῆς	τυχεῖν	= νὰ πετύχουν
ἀντικείμενο ἀπαρέμφατου	τίνος	= τι;

"Τοτερά τὰ δάξουμε σὲ καλύτερη σειρά, ἀλλάζοντας τὴν θέσην τῶν λέξεων καὶ ἔχουμε: τί ἐπιθυμώντας καὶ τί θέλοντας νὰ πετύχουν τολμοῦν μερικοὶ νὰ ἀδικοῦν.

Τὸ τυχεῖν θλέπουμε ὅτι μπῆκε στὴ σειρὰ μετὰ τὴ μετοχὴ βουλόμενοι, σὰν ἀντικείμενο τῆς ποὺ εἶγαι.

Βάλετε τώρα καὶ σεῖς σὲ συντακτικὴ σειρὰ δλες τὶς προτάσεις στὸ πρῶτο θέμα ποὺ δώσαμε στὴ σελίδα 3 καὶ μεταφράστε το. Στὸ Γ' μέρος τοῦ διδόλιου θὰ δρῆτε μετάφρασή του, γιὰ νὰ τὴ συγχρίνετε μὲ τὴ δική σας.

Μόνο προσέχετε πολὺ κάτι: Νὰ συνδέσετε στὸ τέλος τὴ μετάφραση τῶν προτάσεων ἔτσι, ποὺ ἡ μετάφρασή σας νὰ γίνη ἔνα λογικὸ σύνολο ἵκανὸ νὰ δίνῃ τὸ νόημα τοῦ κειμένου καὶ σ' ἔναν ποὺ δὲν ἔχει ύπ' ὅψη του τὸ νόημα τοῦ πρωτότυπου. "Αν ἡ μετάφρασή μας δὲν γίνη στὸ τέλος τέλειο γεοελληνικὸ κείμενο, μὲ δικό του ἔκεκάθαρο νόημα, ποὺ ἀπὸ μόνο του νὰ μιλάῃ, κάπου ἔχει γίνει λάθος ἢ κάτι δὲν ἔχει ἀποδοθῆ καλὰ καὶ θέλει προσεκτικὸ ἔνανακοίταγμα. Μή διάδεστε νὰ τελειώσετε. Μιὰ καλὴ μετάφραση εἶναι ἔνα ἔργο τέχνης ποὺ τιμάει τὸ δημιουργό του.

II. ΒΑΣΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

1. Τὸ ὄνομα — οἱ πτώσεις.

Τὸ ὄνομα (οὐσιαστικὸν ἢ ἐπίθετο) μπορεῖ νὰ εἶναι στὴν πρόταση ὑποκείμενο, ἀντικείμενο ἢ προσδιορισμός. Πρέπει νὰ προσεχτῇ μὲν ἐπιψέλεια πῶς ἔξηγείται ἡ κάθε πτώση καὶ λιδιάτερα ἡ γενικὴ καὶ ἡ δοτική.

α'. Ἡ δνομαστικὴ.

Εἶναι ἡ πτώση τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ρήματος καὶ ἔξηγείται στὰ Νέα Ἑλληνικὰ μὲ διοριστικὴ τῆς Νέας Ἑλληνικῆς.

β'. Ἡ γενικὴ.

Μπορεῖ νὰ ἔξηγγηθῇ στὰ Νέα Ἑλληνικά:

- 1) μὲ νεοελληνικὴ γενικὴ
(ἰδίως δταν εἶναι κτητική π.χ. *Κῆπος Κίμωνος* ἢν = τοῦ Κίμωνα).
- 2) μὲ ἀπὸ + αἰτιατικὴ
(συνήθως δταν εἶναι διαιρετική π.χ. *Εἰς τῶν ἑταῖρων* = ἀπὸ τούς...) ἢ συγχριτική π.χ. *Σὺ σοφώτερος Σωκράτους* (= ἀπὸ τόν...).

Τὸ λιδιό κι δταν συντάσσεται μὲ διάφορα ἐπίθετα, ἐπιρρήματα καὶ ρήματα, ἢτοι:

- 3) μὲ διά (ἢ γιά) + αἰτιατική.
Ἡ γενικὴ δηλ. τῆς αιτίας, π.χ. *δίνη κλοπῆς* (= γιά κλοπή...).
- 4) μὲ νεοελληνικὴ αἰτιατικὴ
(δταν εἶναι ἀντικείμενο σὲ διάφορα ρήματα, ὅπως π.χ. μέμνησο τῶν *Ἀθηναίων* (= θυμήσου τοὺς *Ἀθηναίους*), χρόνου φείδον (= λυπήσου, μὴ σπαταλᾶς τὸ χρόνο σου), δεῖ κρημάτων (= γρειάζονται χρήματα), ἥκουνον τούτων (= ἀκουγα αὐτούς) κλπ.).

γ'. Ἡ δοτικὴ.

Δύο εἶναι: οἱ συγγθισμένες ἀποδόσεις της:

- 1) εἰς + αἰτιατικὴ ἢ στό (ν), στή (ν), στὸ κλπ. π.χ. *δίδωσιν*

⁷Αλεξάνδρω (=δίγει στὸν Ἀλέξανδρο).

2) μὲ + αἰτιατική π. χ. Παίει τὴν κεφαλὴν τῇ κοπίδι (=... μὲ τὸ σπαθί...). Στὴ δεύτερη περίπτωση ἔχουμε τὴ λεγόμενη δοτικὴ τοῦ ὄργανου.

Τὸ μὲ αὐτὸ μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ μαζὶ μέ (δοτικὴ τῆς συναδείας) π. χ. Κῦρος ἔξελαύνει παντὶ τῷ στρατεύματι (=μαζὶ μὲ δόλῳ τὸ στράτευμα ἦ καὶ ὀπλῶς: μὲ δόλῳ τὸ στράτευμα).

⁷Ιδίως δταν ἡ δοτικὴ ἀνολογθῆ τὴν πρόθεση σύν, τότε ἔξηγεῖται μόνο = μαζὶ μέ... π. χ. ⁷Αποκόπτει τὸν ὕμον σύν τῇ κοπίδι (=μαζὶ μέ...).

Ἐπίσης ἡ δοτικὴ ἔξηγεῖται:

3) δσον ἀφορᾶ ἢ ὡς πρὸς ἢ κατὰ + αἰτιατικὴ

(πρόκειται δηλ. γιὰ τὴ δοτικὴ τῆς ἀναφορᾶς π. χ. ὑπερεῖχον τῷ πεζῷ = δσον ἀφορᾶ ἢ ὡς πρὸς ἢ κατὰ τὸ πεζικό).

4) ἀπὸ + αἰτιατικὴ

(δοτικὴ τῆς αἰτίας π. χ. δῆλος ἢν τῇ λαμπρότητι τῶν ὅπλων = ἀπὸ τῇ λαμπρότητα ἦ

δοτικὴ τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου π. χ. ἐμοὶ γεγραμένον (=ἀπὸ ἐμένα γραμμένο).

5) ἐναντίον + γενικὴ

(δταν εἶναι ἀντικείμενο ρημάτων ἐχθρικῆς διαθέσεως π. χ. θεῷ μάχεσθαι δεινόν ἐστι = ἐναντίον τοῦ θεοῦ εἶναι φοβερό γὰρ πολεμάνη κανείς).

6) πρὸς + αἰτιατικὴ

(δταν ἡ δοτικὴ εἶναι ἀντικείμενο ρημάτων ποὺ σημαίνουν προσέγγιση, πλησίασμα π. χ. δμοιος δμοίῳ δεὶ πελάζει = δ βμοιος πλησιάζει πάντοτε πρὸς τὸν δμοιο).

Δοτικές ἀντί επιρρημάτων.

Οἱ δοτικές αὐτές εἶναι: 1) τοπικές: ἔξηγοῦνται μὲ τοπικὸ ἐπίρρημα: τῇδε (=ἐδῶ) — ταύτῃ (=κύτο) — ἐκείνῃ (=ἐκεῖ) — ἀλλῃ (=ἄλλο) — ἥ (=ἐπου).

2) Τροπικές: ἔξηγοῦνται μὲ τροπικὸ ἐπίρρημα π. χ. δρόμῳ ἀπῆλθεν (=δρομαίως, τροχάδηγ). ⁷Αλλες τέτοιες εἶναι: ταύτῃ (=ἐται), τούτῳ τῷ τρόπῳ (=ἔτσι), σιγῇ, σιωπῇ (=σιωπηλά), κραγῇ (=κραυγαλέα) κλπ.

3) Χρονικές: ἔξηγοῦνται μὲ τὴν κατὰ + αἰτιατική π.χ. ταύτη τῇ νυκτὶ διῆλθεν (=κατ' αὐτὴ τῇ νύχτα...), ύστερω δὲ χρόνῳ (=κατὰ τὰ μετέπειτα χρόνια).

4) Προστικές: ἔξηγοῦνται μὲ τὴν κατὰ + αἰτιατική π.χ. *Επύαξα ἀφίκετο Κύρου προτέρα πέντε ήμέραις (=κατὰ πέντε μέρες...).

ΠΡΟΣΟΧΗ: 1. Στὰ συγχεικά: δσω..., τοσούτῳ... (=ὅσο..., τόσο...).

2. Στὸ ρῆμα χρῶμαι (=χρησμοποιῶ) παίρνει τὸ ἀντικείμενό του πάντα σὲ δοτική, ποὺ ἔξηγεῖται μὲ αἰτιατική π.χ. χρῶμαι ἀνθρώποις (=χρησμοποιῶ ἄνθρωπους).

δ'. Αἰτιατική.

Ἐξηγεῖται μὲ νεοελληνική αἰτιατική. Είναι ἡ συνηθισμένη πτώση τοῦ ἀντικειμένου.

Μπορεῖ ἐπίσης πολὺ σπάνια γὰ ἔξηγγηθῆ μέ: γιατί; (=αἰτιατική αἰτίας) ἢ μέ: ώς πρὸς τί; (=αἰτιατική ἀναφορᾶς).

ε'. Κλητική.

Συνηθισμένη σὲ ἐπιφωνηματικές ἐκφράσεις, ἔξηγεῖται μὲ νεοελληνική κλητική.

2. Τὸ ρῆμα — χρόνοι καὶ ἔγκλισεις.

A'. Οἱ χρόνοι.

Ἄρχ. Ἐλλην. Νέα Ἐλλην.

1. Ἔνεστώς: λύω, εις, ει κλπ. = λύνω, νεις, νει κλπ.
2. Παρατατικός: ἔλνον, ες, ε κλπ. = ἔλνυα, νες, νε κλπ.
3. Μέλλων: λύσω, σεις, σει κλπ. = θὰ λύσω, σης, ση κλπ.
4. Ἀόριστος: ἔλνσα, σας, σε κλπ. = ἔλνσα, σες, σε κλπ.
5. Παρακείμενος: λέλνκα, κας, κε κλπ. = ἔχω λύσει, ἔχεις λύσει κλπ.
6. Υπερσυντέλ.: ἔλελύκειν, κεις, κει κλπ. = εἴχα λύσει, είχεις λύσει κλπ.

"Ας μιλήσουμε δύως λίγο πιὸ ἀναλυτικὰ γιὰ κάθε χρόνο:

α' 'Ο ἐνεστώς.

Είναι ὁ χρόνος τοῦ παρόντος καὶ ἔξηγεῖται μὲ νεοελληνικὸ ἐνε-

στῶτα· π. χ. λύω = λύγω, κελεύω = προστάζω ή παρακαλῶ ή συμβουλεύω κλπ.

β'. Ὁ παρατατικός.

Είναι χρόνος τοῦ παρελθόντος καὶ ἔξηγεῖται μὲν γεοελληνικὸν παρατατικόν· π. χ. ἔλυνον = ἔλυγα, ἔδεικνυε = ἔδειχγε κλπ. Γιὰ τὴ διαφορὰ του ἀπὸ τὸν ἀδριστὸ κοίτα πιὸ κάτω.

γ'. Ὁ μέλλων.

Είναι, ὅπως λέει καὶ τὸ ὄνομά του, ὁ χρόνος τοῦ μέλλοντος καὶ ἔξηγεῖται μὲν γεοελληνικὸν μέλλοντα στιγματίον· π. χ. λύσω = θὰ λύσω, δείξω = θὰ δείξω, οἴσω = θὰ φέρω κλπ.

δ'. Ὁ ἀδριστός.

Είναι κι αὐτὸς χρόνος τοῦ παρελθόντος καὶ ἔξηγεῖται μὲν γεοελληνικὸν ἀδριστόν· π. χ. ἔλυσα = ἔλυσα, ἔνεγκον = ἔφερα κλπ. Διαφέρει ὅμως ἀπὸ τὸν παρατατικὸν στὸ βτι αὐτός, δηλαδὴ ὁ ἀδριστός, μιλάει γιὰ κάτι ποὺ ἔγινε στὸ παρελθόν μιὰ φορά (εἰναι στιγματίος), ἐνῷ ὁ παρατατικὸς μιλάει γιὰ κάτι ποὺ ἔγινε στὸ παρελθόν πολλάς φορές (εἰναι διαρκής).

- π. χ. ἔλυσα = ἔλυσα (μιὰ φορά)
ἔλυνον = ἔλυγα (συνέχεια ἔλυγα)
κατέλιπε = (μιὰ φορά) ἐγκατέλειψε
κατέλειπε = (συνέχεια) ἐγκατέλειπε.

ε'. Ὁ παρακείμενος.

Ο χρόνος αὐτὸς δείχγει δτι κάτι ἔγινε (=συντελέσθηκε) στὸ παρελθόν, ή διάρκειά του ὅμως ἔχει φτάσει ὥς τὸ παρόν καὶ ἔξηγεῖται μὲν γεοελληνικὸν παρακείμενον:

- δηλ. λέκυνα = ἔχω λύσει
ἔλήλυθα = ἔχω ἔλθει
γέγραμμαι = ἔχω γραφτῆ
τέταγμαι = ἔχω παραταχθῆ κλπ.

ζ'. Ὁ ὑπερσυντέλικος.

Δείχγει δτι εἶχε συντελεσθῇ χρονικὰ μιὰ πράξη προτοῦ ἀρχίσην μιὰ

ἄλλη πράξη, ποὺ γίνεται στὸ παρελθόν. Ἐξηγεῖται μὲ νεοελληνικὸ ὑπερ-
συγτέλικο.

π. χ. ἐλελύκειν = εἰχα λύσει
ἐπεποδάγμην = εἰχα πρωχθῇ κλπ.

B.' Οἱ ἐγκλίσεις.

α'. Ἡ ὁριστική.

Εἶναι ἡ συνηθισμένη ἔγκλιση τῶν κύριων προτάσεων καὶ ἐξηγεῖ-
ται μὲ ἀνάλογη σὲ κάθε χρόνο νεοελληνικὴ ὄριστική, ὅπως δείξαμε πιὸ
πάνω στοὺς χρόνους.

β'. Ἡ ὑποτακτική.

Εἶναι ἡ ἔγκλιση ποὺ συναντιέται σὲ δευτερεύουσες προτάσεις. Σὲ
κύρια πρόταση μποροῦμε — πολὺ σπάνια — γὰρ θροῦμε τὴν λεγόμενη προ-
τρεπτικὴ ὑποτακτική.

Π. χ. «"Ἄγωμεν, ὦ νέοι, εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ γέφυραν» =
"Ἄς πᾶμε, νέοι... κλπ.

Πᾶμε, νέοι... κλπ.

Ἡ δευτερεύουσα πρόταση, ὅπου θὰ θροῦμε τὴν ὑποτακτική, θὰ εἰσά-
γεται (=θά ἔχῃ μπροστά της) μὲ κάποιο σύνδεσμο, ποὺ καὶ σήμερα στὰ
Νέα Έλληνικὰ ἀκολουθιέται ἀπὸ ὑποτακτική δηλαδή: ἵνα, ἐάν, ἂν η
ἢ, ὅταν, δύταν (κλπ. χρονικά), μὴ η μετὰ ἀπὸ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία
+ ἄν. Π. χ. ἵνα βούληται = γιὰ νὰ θέλη

ἐὰν βούληται = ἐὰν θέλη

ὅταν βούληται = ὅταν θέλη

μὴ βούληται = μήπως θέλη

δύτις ἀν βούληται = δύποιος θέλη κλπ.

γ'. Ἡ εὐκτική.

Στὶς κύριες προτάσεις σημαίνει εὐχή, γι' αὐτὸ λέγεται καὶ εὐκτι-
κή. Δὲν πρόκειται θιμως νὰ τὴ συναντήσετε σὲ κύρια πρόταση κι ἔτσι ξε-
χάστε αὐτὴ τὴν εὐκτική, ποὺ ἐξηγεῖται μὲ τό: εἴθε γὰ η μακάρι
νά... κλπ.

Σεῖς θὰ μάθετε δτι ἡ εὐκτική μπαίγει σὲ δευτερεύουσες προτάσεις

καὶ ἔξηγεῖται μὲν νεοελληνικὴ ὁριστικὴ χρόνου παρατατικοῦ η̄ ἀφρίστου
η̄ ὑπερσυντέλικου (δηλαδή, ὅπως λέμε, μὲν ὁριστικὴ ἴστορικοῦ χρόνου).
Π.χ. 1. "Ἐλεγον, ὅτι Κῦρος ἀποθνήσκοι = ἔλεγαν ὅτι ὁ Κῦρος πέθαινε.
2. "Ἐλεγον, ὅτι Κῦρος ἀποθάνοι = ἔλεγαν ὅτι ὁ Κῦρος πέθανε.
3. "Ἐλεγον, ὅτι Κῦρος τεθνηκὼς εἴη = ἔλεγαν ὅτι ὁ Κῦρος εἶχε πεθάνει.

Πολλές φορές προηγεῖται στὴν εὐκτικὴ η̄ χοκολουθεῖ τὸ λεγόμενο
δυνητικὸ «ἄν» (=θά...). Γι: αὐτὸ δῆμως θὰ μιλήσουμε χωριστὰ πιὸ
κάτω, στὴ δυνητικὴ ἔγκλιση.

δ'. Ή προστακτική.

Ἐξηγεῖται μὲν σημειεινὴ νεοελληνικὴ προστακτικὴ, δηλαδή:
α' ἐνικὸ πρόσωπο: δὲν ἔχει
β' ἐνικὸ πρόσωπο: φέρε = ἀς φέρης
γ' ἐνικὸ πρόσωπο: φερέτω = ἀς φέρη
α' πληθυντικὸ πρόσωπο: δὲν ἔχει
β' πληθυντικὸ πρόσωπο: φέρετε = ἀς φέρετε
γ' πληθυντικὸ πρόσωπο: φερόντων = ἀς φέρουν.

ε'. Τὸ ἀπαρέμφατο.

1. "Ολα τὰ ἀπαρέμφατα ἔξηγοῦνται μὲν ἔναν ἀπὸ τοὺς δυὸ συνδέ-
σμους: η̄ μὲ τὸ γὰρ η̄ μὲ τὸ δτι: καὶ ποτὲ χωρὶς κάποιο ἀπὸ αὐτὰ τὰ
δύο (δηλ. γὰρ η̄ δτι)."

Μὲ τὸ γά: τὰ λεγόμενα τελικὰ ἀπαρέμφατα.

Μὲ τὸ δτι: τὰ λεγόμενα εἰδικὰ ἀπαρέμφατα.

2. "Υποκείμενο ἀπαρέμφατο.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Γιατὶ ἐδῶ, στὸ ὑποκείμενο τοῦ ἀπαρέμφατου, γίνονται
τὰ περισσότερα σφάλματα. Σᾶς ἔχαναθυμίζουμε: Τὸ ὑποκείμενο τοῦ ἀπα-
ρέμφατου μπαίνει στὶς πλάγιες πτώσεις καὶ κυρίως σὲ πτώση αἰτι-
τική, ποὺ ἔξηγεῖται στὰ Νέα Ἑλληνικὰ μὲ δογματική.

Π.χ. "Ἐλεγε τούτους οὐκ εἶναι πολεμίους.

(Τοποθέτηση καὶ μετάφραση σύμφωνα μὲ δτα εἴπαμε):

(ρῆμα)	ἔλεγε	= ἔλεγε
(ἐνν. ὑποκείμενο)	οὗτος	= αὐτὸς
(ἀπαρέμφατο)	οὐκ εἶναι	= δτι δὲν εἶναι

(ὑποκείμενο τοῦ ἀπαρέμφ.) τούτους = αὐτοί (δχι: αὐτούς)
(κατηγορούμενο στὸ τούτους) πολεμίους = ἐχθροί (δχι: ἐχθρούς).

Τώρα ἂν τὸ ὑποκείμενο τοῦ ρήματος εἴη: τὸ ἵδιο μὲν τοῦ ἀπαρέμ-
φατου (= ταυτοπρόσωπον), τότε φυσικά εἴη: σὲ πτώση ὄνομα-
στική (γιατὶ τὸ ὑποκείμενο τοῦ ρήματος πάντοτε μπαίνει σὲ πτώση διο-
μαστική, ἐκτὸς ἀπὸ ἐλάχιστες ἔξαιρέσεις, ποὺ περιττεύει γὰρ τίς συγγενή-
σουμε).

Π. χ. ἐνόμιζον παρὰ Κύρῳ ἀξιωτέρας τιμῆς τυγχάνειν.

Καὶ τὸ ἐνόμιζον καὶ τὸ τυγχάνειν ἔχουν ἵδιο ὑποκείμενο (ἐννο-
εῖται: οὗτοι = αὐτοί).

3. Ἐγαρθρα ἡ παρέμματα.

Κι αὐτὰ μετὰ ἀπὸ τὸ ἀρθρό τους θὰ ἐξηγοῦνται μὲν γὰρ ἡ ὅτι,
ἀνάλογα μὲν τὸ νόημα.

Μποροῦν ἐπίσης γὰρ ἐξηγηθοῦν καὶ μὲν ἀφηρημένα οὐσιαστικὰ τῆς
ἵδιας ἔννοιας.

Δηλαδή: τὸ ἐπιτυγχάνειν = γὴ ἐπιτυχία

τὸ ἐργάζεσθαι = γὴ ἐργασία

τὸ καταφρονεῖν τῶν πολεμίων = γὴ περιφρόνηση στοὺς ἔχθρους

πρὸς τὸ μάχεσθαι = πρὸς τὴν μάχην κλπ.

Αλλά, εἰπαμε, καὶ μὲν γὰρ ἡ ὅτι μετὰ τὸ ἀρθρό:

Π. χ. 1) Τὸ κακῶς ποιεῖν ἀνθρώπους τοῦ ἀδικεῖν οὐδὲν διαφέρει =
τὸ γὰρ κακοποιοῦντος τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸ γὰρ τοὺς ἀδι-
κῆς διόλου δὲν διαφέρει.

2) Ὁ λόχνος διὰ τὸ λαμπρὸν φλόγα εἶχεν φῶς παρέχει.

Τὸ τὸ πάει δέδαια στὸ ἔχειν = τὸ λυχνάριον εἶταις τοῦ ὅτι
ἔχει λαμπρὴ φλόγα φωτίζει.

Σ'. Η μετοχή.

Οἱ μετοχές εἴναι μικρές δευτερεύουσες προτάσεις συνεπτυγμένες
σὲ μιὰ λέξη:

Π. χ. γράψας τοῦτο ἀπῆλθε = ὅτε ἔγραψε τοῦτο, ἀπῆλθε
= ἀφοῦ ἔγραψε αὐτό, ἔψυγε.

Οἱ προτάσεις αὐτές μπορεῖ γὰρ εἶναι διαφόρων εἰδῶν, ἔχουμε δηλα-
δὴ διάφορες μετοχές. Τὸ πᾶν εἴναι γὰρ καταλάθουμε κάθε φορὰ τί εἶδους
μετοχὴ ἔχουμε, γιὰ γὰρ κανονίσουμε ἀνάλογα τὴν μετάφραση. Τὸ δέλο νόημα
θὰ μᾶς δογμήσῃ σ' αὐτό.

Ἐδῶ θὰ παραθέσουμε στὴ σειρὰ τὰ εἰδη τῶν μετοχῶν, γωρίς ν' ἀκολουθήσουμε τὴ γενικὴ διαιρεση τοῦ Συντακτικοῦ.

1. Ἐπιθετικὲς ἡ ἀναφορά φορές.

Συνήθως ἔχουν μπροστά τους ἀρθρό, καμμιὰ φορὰ δημος καὶ ὅχι. Μεταφράζονται μὲ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία+ρῆμα.

Π. χ. οἱ ἔχοντες = οἱ ἔχονται = αὐτοὶ ποὺ ἔχουν.

τῶν λεγόντων = τούτων οἱ λέγονται = αὐτῶν ποὺ λέγουν.

τοῖς εἰρηκόσι = σ' αὐτοὺς ἡ μὲ αὐτοὺς ποὺ ἔχουν μιλήσει κλπ.

2. Τροπικές.

Δείχνουν πῶς, δηλαδὴ μὲ ποιόν τρόπο γίνεται κάτι, καὶ μεταφράζονται μὲ τὶς δικές μας ἀκλιτες μετοχές σὲ -ν τας.

Π. χ. ἦκεν ἔχων δόπλιτας τριακοσίους = ἥλθε ἔχοντας τριακόσιους δόπλιτες.

Ο τρόπος φαίνεται ἂν ρωτήσουμε μὲ τὸ «πῶς;»

Π. χ. Πῶς ἥλθε; = Ἐγοντας...

3. Χρονικές.

Μποροῦμε νὰ ποῦμε οἱ πιὸ συνηθισμένες μετοχές, οἱ πιὸ πολλές μάλιστα είναι τοῦ ἀρίστου, εἶναι χρονικές. "Οπως λέει τὸ δημοτικό τους, δείχνουν τὸ χρόνο ποὺ προηγεῖται πρὸν ἀπὸ μιὰ πράξη καὶ μεταφράζονται μὲ τὸ δεῖ ταν ἡ τὸ ἀφοῦ ἡ τὸ ἐνώ (=καθ' ἐν χρόνον).

Π. χ. Συναγαγών τοὺς στρατιώτας ἔλεξε τοιάδε

= δτε συνήγαγε τοὺς στρατιώτας, ἔλεξε τοιάδε

= ἀφοῦ συγκέντρωσε τοὺς στρατιώτες εἰπε τὰ ἑξῆς.

Ο χρόνος φαίνεται, ἀν ρωτήσουμε μὲ τὸ «πότε;»

Π. χ. Πότε ἔλεξε; Συναγαγών = ἀφοῦ συγκέντρωσε...

4. Αἰτιολογικές.

Δείχνουν τὴν αἰτία ποὺ προκάλεσε κάτι καὶ μεταφράζονται μὲ τὸ ἐπειδὴ ἡ μὲ τὸ διότι (στὴ Δημοτική: γιατί).

Π. χ. Μέγα φρονήσας δ Τισσαφέρωνς προεῖπεν Ἀγησιλάῳ πόλεμον

= Ἐπειδὴ μέγα ἐφρόνησεν δ Τισ., προεῖπεν Ἀγησ. πόλεμον

= Ἐπειδὴ τὸ πῆρε πολὺ ἐπάνω του δ Τισ., κήρυξε στὸν Ἀγησ. τὸν πόλεμο.

Η αἰτία φαίνεται, ἀν ρωτήσουμε μὲ τὸ γιατί;

II. χ. Προεῖπε πόλεμον δὲ Τισσαφέρης.

Γιατί; Μέγα φρονήσας = Ἐπειδὴ τὸ πῆρε πολὺ ἐπάνω του.

5. Τελικές.

Δείχνουν τὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὅποιο ἔγινε κάτι. Μπαίνουν συνήθως μετὰ ἀπὸ ρήματα κινήσεως καὶ μόνο σὲ χρόνο μέλλοντα. Ἐξηγούνται μὲ τό: διὰ νά (ἢ γιὰ νά).

II. χ. Ἐρχομαι λέξων τοῦτο = ἔρχομαι ἵνα εἴπω τοῦτο
= ἔρχομαι γιὰ νὰ πῶ αὐτό.

Ἐχουμε καὶ τελικές μετοχές (τὰς χρόνο μέλλοντα πάντα) καὶ ἀπὸ ρήματα διχιανήσεως. Τότε διμος, πρὶν ἀπὸ τις μετοχές, θὰ ὑπάρχῃ τό: ώς.

II. χ. Παρεσκευάζοντο ὡς ἀκολουθήσοντες = ἔτοιμάζονται γιὰ νὰ ἀκολουθήσουν.

Γιὰ νὰ φανῇ ὁ σκοπός, ρωτᾶμε: Γιὰ ποιό σκοπό;

II. χ. Γιὰ ποιό σκοπὸ ἔρχομαι; Λέξων = γιὰ νὰ πῶ.

6. Υποθετικές.

Αὐτές δείχνουν τὴν προϋπόθεση γιὰ νὰ γίνη κάτι. Μεταφράζονται μὲ τό: ἐάν.

II. χ. Δίκαια δράσας συμμάχους ἔξεις θεοὺς

= Ἐὰν δράσῃς δίκαια, συμμάχους ἔξεις θεοὺς

= Ἐὰν πράξῃς δίκαια, θὰ ἔχῃς συμμάχους τοὺς θεούς.

7. Εναντιωματικές.

Αὐτές οἱ μετοχές ἐναντιώνονται (=εἶναι ἀντίθετες) στὴν πράξη ποὺ ἐκφράζει τὸ ρῆμα.

Μεταφράζονται μὲ τό: ἀν καὶ.

II. χ. Πολλοὶ ὄντες εὐγενεῖς εἰσὶ κακοὶ

= Πολλοὶ εἰ καὶ εἰσὶν εὐγενεῖς, εἰσὶ κακοὶ

= Πολλοὶ δὲ καὶ εἶναι εὐγενεῖς (=καλῆς καταγωγῆς), εἶναι κακοὶ.

Φαίνεται ἀμέσως πώς τὸ ὄντες εὐγενεῖς εἶναι ἀντίθετο στὸ εἰσὶ κακοὶ.

Σημ. 1. Καίπερ + μετοχή: ἡ μετοχὴ ἐγαντιωματική.

Σημ. 2. "Οταν μετὰ τὴ μετοχὴ ἀκολουθῇ: ὅμως, ἡ μετοχὴ εἶναι ἐγαντιωματική.

8. Κατηγορηματικές.

Εἶναι οἱ μετοχές ποὺ ἐπέχουν θέση κατηγορουμένου καὶ μεταφρά-

ζονται σὰν ἀπαρέμφατα, δηλαδὴ μὲ τὸ νὰ ἦ μὲ τὸ ὅτι.

Π. χ. Ὁρῶ σε γυμναζόμενον = Σὲ ὅλεπω ὅτι γυμνάζεται.

Παρὼν ἐτύγχανε = Τύχαινε νὰ παρευρίσκεται.

"Οταν ὅλεπουμε τὰ ρήματα: δρῶ καὶ τυγχάνω, ἀμέσως θ' ἡνακτητοῦμε ποντά τους τὴν κατηγορηματικὴν μετοχὴν καὶ ἡνάλογα θὰ μεταφράζουμε. Ἐπίσης τὰ ρήματα: δῆλος εἰμι, φανερός εἰμι, ἀνέχομαι, δελκνομι, ἔρχομαι, παύομαι ἀλπ.

Γενικὴ ἀπόλυτη.

"Οταν οἱ μετοχὲς δὲν ἔξαρτῶνται ἀπὸ κάποιον ἀπ' τοὺς κύριους δρους τῆς προτάσεως, μπαίνουν σὲ πτώση γενικὴ καὶ λέγονται γενικὲς ἀπόλυτες. Αὐτὸς δὲν πρέπει νὰ μᾶς μπερδεύῃ. Θὰ δρίσκουμε τὸ ὑποκείμενό τους (καὶ αὐτὸς σὲ πτώση γενικῆς) καὶ θὰ μεταφράζουμε σύμφωνα μὲ τὰ παραπάνω. Δηλαδὴ ἡνάλογα μὲ τὸ εἶδος τῆς μετοχῆς (ἐπιθετική, τροπική, χρονική ἀλπ. ὅτι εἶναι).

Γ'. Η δυνητικὴ ἔγκλιση.

Τὰ 3 «ἄν».

Ἐχουμε τρία «ἄν»:

- τὸ ὑποθετικὸ ἄν (=ἔάν)
- τὸ δυνητικὸ ἄν (=θὰ+παρατατικό)
- τὸ ἀριστολογικὸ ἄν (=τυχὸν ἢ δὲν τὸ ἐρμηνεύουμε· σὰν νὰ μὴν ὑπάρχῃ στὴν πρόταση).

α'. Τὸ ὑποθετικὸ «ἄν».

Σημιαίγει ἐάν, (ὅτι καὶ τό: ἢν καὶ τὸ εἰ) καὶ εἰσάγει τὶς ὑποθετικὲς προτάσεις.

Ἀκολουθιέται ἀπὸ ὑποτακτικὴ πάντοτε.

Π. χ. "Αν ζητῆς, εὐρήσεις.

β'. Τὸ δυνητικὸ «ἄν».

Μ' αὐτὸς γίνεται ἡ δυνητικὴ ἔγκλιση τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς. Δηλαδὴ στὰ Νέα Ἑλληνικὰ ἔχουμε, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς γνωστές, καὶ μιὰ ἀκόμη ἔγκλιση: τὴ δυνητικὴ.

Αύτὴ σχηματίζεται μὲ θά+παρατατικό.

Π. χ. Θὰ ἔφευγα, θὰ ηθελα γὰ σὲ δῶ, θὰ μποροῦσα γὰ σᾶς ρωτήσω κλπ.

Αύτὴ ἡ ἔγκλιση στὸν Ἀρχαῖαν Ἑλληνικὰ γίνεται μὲ τὸ δυνητικό:
ἀν + εὐκτικὴ
ἢ ἀν + ὄριστικὴ ἴστορικοῦ χρόνου
ἢ ἀν + ἀπαρέμφατο ἢ μετοχὴ
καὶ ἔξηγείται δέδαια μὲ θὰ+παρατατικό.

Π. χ. 1) Οὐδέντιον ἀν δέοι πολλῶν χρημάτων (=δὲν θὰ χρειάζονται πολλὰ χρήματα).

2) Τί γὰρ ἀν καὶ ἔλεγε; (=γιατί τί θὰ ἔλεγε;)

γ'. Τὸ ἀοριστολογικὸ «ἄν».

Γιὰ γὰ τὸ ἔχουμε, πρέπει γὰ ὑπάρχη μπροστά του ἔνα ἀναφορικό (ἀντωνυμία ἢ ἐπίρρημα) ἢ ἔνας χρονικὸς σύνδεσμος.

Ἄκολουθιέται πάντοτε ἀπὸ ὑποτακτικὴ καὶ ἔξηγείται: τυχὸν ἢ μένει ἀνερμήνευτο, σὰν γὰ μὴν ὑπάρχη καθόλου.

Π. χ. Ὁπόταν βούλῃ = ὅποτε τυχὸν θέλεις ἢ ὅποτε θέλεις.

Ἐπομένως δύο ἀπὸ τὰ «ἄν» πᾶντα μὲ ὑποτακτικὴ. Δηλ. ἀν + ὑποτακτικὴ (ὑποθετικό) = ἔάν...

Ἀναφορικό (ἀντων. ἢ ἐπίρρημα) ἢ χρονικὸς σύνδεσμος + ἀν + ὑποτακτικὴ (ἀοριστολογικό) = τυχὸν ἢ σὰν γὰ μὴν ὑπάρχη.

Καὶ τὸ τρίτο ἀν + εὐκτικὴ ἢ ἴστορικὸ χρόνο = θὰ+παρατατ. (τὸ δυνητικὸ ἀν).

Νὰ προσέξουμε λίτιστερα τὸ δυνητικὸ ἀν, γιατὶ σχεδὸν δὲν ὑπάρχει θέμα χωρίς αὐτό.

Δ'. Τὸ ρῆμα «εἰμί».

Α'. Σημαίνει: α) εἰμαι ἢ β) ὑπάρχω.

Ἐγεστώς

α' ἐν. εἰμί = εἰμαι	α' πλ. ἐσμέν = εἰμαστε (ἢ εἰμεθα)
β' ἐν. εἰλ = εἰσαι	β' πλ. ἐστέ = εἰσθε (ἢ εἰστε ἢ εἰσαστε)
γ' ἐν. ἐστί = εἰναι	γ' πλ. εἰσίν = εἰναι

Π αρατατικός

α' ην = ημουν	α' ημεν = ημαστε (η ημεθα)
β' ησθα = ησουν	β' ητε = ησθε (η ηστε η ησαστε)
γ' ην = ηταν	γ' ησαν = ησαν

ΤΗ ΉΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΕΙΓΑΙ: Ήδια μὲ τὴν ὁριστική, φυσικὰ σὲ δευτερεύουσα πρόταση. Δηλαδή: α' ἐάν ὁ = ἀν εἰμαι α' ἐάν ὄμεν = ἀν εἴμαστε
β' ἐάν οὗ = ἀν εἰσαι β' ἐάν ητε = ἀν εἰσθε
γ' ἐάν οὗ = ἀν εἰναι γ' ἐάν ώσι = ἀν εἰναί:

ΤΗ ΕÙΚΤΙΚΗ Ήδια μὲ τὴν ὁριστική παρατατικοῦ, σὲ δευτερεύουσας κι αὐτή προτάσεις:

Π. χ. ἔλεγεν, δτι εἴην = ἔλεγε, δτι ηἱουν
θ'. ἔλεγεν, δτι εἴης = ἔλεγε, δτι ησουν
γ'. ἔλεγεν, δτι εἴη = ἔλεγε, δτι ηταν
α'. ἔλεγεν, δτι εἴημεν = ἔλεγεν, δτι ημαστε
β'. ἔλεγεν, δτι εἴητε = ἔλεγεν δτι ησθε
γ'. ἔλεγεν, δτι είεν = ἔλεγεν δτι ησαν.

ΤΗ ΠΡΟΣΤΑΤΙΚΗ: δ' ισθι = ἀς εἰσαι δ' ἔστε = ἀς εἰσθε
γ' ἔστω = ἀς εἰναι γ' ἔστων
η̄ ἔστωσαν = ἀς εἰναι

Τὸ ἀπαρέμφατο: εἰναι. ΠΡΟΣΟΧΗ! Ποτὲ τὸ εἰναι δὲν θὰ τὸ ἔξηγοῦμε ἀπλῶς = εἰναι. Μπορεῖ γὰ ἔξηγηθῆ:

α' νὰ η̄ δτι εἰμαι:	α' νὰ η̄ δτι εἴμαστε
θ' νὰ η̄ δτι εἰσαι:	θ' νὰ η̄ δτι εἰσθε
γ' νὰ η̄ δτι εἰναι:	γ' νὰ η̄ δτι εἰναι:

Ανάλογα δηλαδή κάθε φορά μὲ τὸ ὅποκείμενό του.

ΤΗ ΜΕΤΟΧΗ: ὡν, οὖσα, ὃν μεταφράζεται ἐπίσης ἀνάλογα μὲ τὸ ὅποκείμενό της καὶ μὲ τὸ τί μετοχή εἰναι, δηλ. χρονική, αἰτιολογική, ἐπιθετική κλπ.

Π. χ. αὐτοὶ ὄντες (αἰτιολογική ή μετοχή) = ἐπειδὴ αὐτοὶ εἰναι η̄ ησαν
αὐτοὶ ὄντες (χρονική ή μετοχή) = ὄνται αὐτοὶ εἰναι η̄ ησαν
ο ὄντες (ἐπιθετική ή μετοχή) = αὐτοὶ ποὺ εἰναι η̄ ησαν κλπ.

Β'. ΠΡΟΣΟΧΗ! στὶς περιπτώσεις ποὺ παραλείπεται τὸ ρῆμα είμι.
Κάθε φορά ποὺ λείπει τὸ ρῆμα σὲ μία πρόταση, δύο πράγματα μπορεῖ
γὰ συμβαίνουν:

α) ή νὰ ἐνοῦχται ἔνα παραπάνω, σὲ προηγούμενη πρόταση, ρῆμα
η) έ) νὰ λείπῃ κάποιος τύπος τοῦ ρήματος εἰμί.

Τὸ ρῆμα εἰμί παραλείπεται: συνήθως στὶς ἀπρόσωπες ἐκφράσεις,
δηλ. σὲ ἐπίθετα οὐδετέρου γένους + ἔστι.

Π.χ. δεινόν (ἀντὶ δεινόν ἔστι) = φοβερό (ἐνν. εἶγαι):

ράδιον (ἀντὶ ράδιον ἔστι) = εὔκολο (ἐνν. εἶγαι):

οἴόν τε (ἀντὶ οἴόν τ' ἔστι) = δυνατό (ἐνν. εἶγαι):

Ἐπίσης σὲ ἀφηρημένα θηλυκὰ οὐσιαστικὰ + ἔστι.

Π.χ. ἀνάγκη (ἀντὶ ἀνάγκη ἔστι) = ἀνάγκη (ἐνν. εἶγαι):

ἀκμή (ἀντὶ ἀκμή ἔστι) = κατάλληλη ἐποχή (ἐνν. εἶγαι):

ἀκμή (ἀντὶ καιρός ἔστι) = εύκαιρία (ἐνν. εἶγαι):

Γ'. Ο μέλλων τοῦ εἰμί: ἔσομαι.

α' ἔσομαι = θὰ εἰμαι

α' ἔσόμεθα = θὰ εἴμαστε

β' ἔσει = θὰ είσαι

β' ἔσεσθε = θὰ εἴσαστε

γ' ἔσται = θὰ είναι

γ' ἔσονται = θὰ είναι

3. Οἱ ἀντωνυμίες.

Θὰ σταθοῦμε σὲ μερικὲς ἀπ' αὐτές, τις πιὸ συνηθισμένες.

α'. Ἀπὸ τὴν προσωπικὴν ἀντωνυμία:

Ἐνικός: Ἡ δοτικὴ τοῦ α' προσώπου: ἐμοὶ η̄ μοι = σὲ μένα η̄ μὲ
μένα κλπ.

» : Ἡ δοτικὴ τοῦ δ' προσώπου: σοὶ η̄ σοι = σὲ σένα η̄ μὲ σένα
κλπ.

» : Ἡ δοτικὴ τοῦ γ' προσώπου: οἴ η̄ οἴ = σ' αὐτὸν η̄ μ' αὐτὸν
κλπ.

Πληγθυντικός: Τὸ δ' πρόσωπο:

ὑμεῖς = σεῖς — ύμᾶν = ἀπὸ σᾶς η̄ ἀπλῶς σας: π.χ. ὁ πατήρ
ύμᾶν = ὁ πατέρας σας — ύμῖν = σὲ σᾶς η̄ μὲ σᾶς — ύμᾶς = σᾶς.

Πληγθυντικός: Τὸ γ' πρόσωπο:

σφεῖς = αὐτοί σφίσι(ν) = σ' αὐτοὺς η̄ μ' αὐτοὺς
σφᾶν = αὐτῶν η̄ τούς: σφᾶς = αὐτούς.

β'. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία:

δεῖς = ἔκεινος (η̄ αὐτός) ποὺ η̄ δποιος η̄ ο̄ δποιος

$\sigma\delta$ = ἐκείνου (ἢ αὐτοῦ) ποὺ ἢ ὅποιοι τὸ δόποιον
 $\sigma\delta$ = σ' ἐκείνον (ἢ μὲν ἐκείνον) ποὺ ἢ σ' ὅποιον (ἢ μὲν ὅποιον) ἢ στὸν
 ὅποιον ἢ μὲ τὸν ὅποιον
 $\sigma\delta\eta$ = ἐκείνον ποὺ ἢ ὅποιον ἢ τὸν ὅποιον
 $\sigma\delta\iota$ = ἐκείνοι ποὺ ἢ ὅποιοι ἢ οἱ ὅποιοι
 $\sigma\delta\eta$ = ἐκείνων ποὺ ἢ ὅποιων ἢ τῶν ὅποιων
 $\sigma\delta\iota\varsigma$ = σ' ἐκείνους πού (ἢ μὲν ἐκείνους κλπ.), σ' ὅποιους ἢ μὲν ὅποιους, στοὺς
 ὅποιους ἢ μὲ τοὺς ὅποιους
 $\sigma\delta\iota\varsigma$ = ἐκείνους πού ἢ ὅποιους ἢ τοὺς ὅποιους.

Kai σ' ὅλα τὰ ἄλλα γένη ἔξηγεται παρόμοια.

Tις πιὸ πολλὴς φορὲς στὴν παραπάνω διητανυμένα σ' ὅποιοδήποτε
 γένος ἢ πτώση μποροῦμε νὰ δάλουμε στὴ θέση της στὰ Νέα Ἑλληνικὰ
 τὸ πού.

II. χ. Kai ἡ πόλις δέ, ἢ εὐδαίμων νομίζεται = καὶ ἡ πόλη ὅμως,
 ποὺ θεωρεῖται εὐτυχισμένη (ἀντὶ ἡ ὅποια)· δ ἀνθρωπος, δις ἀφίκετο
 = δ ἀνθρωπος, ποὺ ἔφτασε (ἀντὶ δ ὅποιος κλπ.).

4. Οἱ σύνδεσμοι.

Σημειώνουμε διοικούς ἔχουν διπλὴ ἢ καὶ τριπλὴ κλπ. σημασία καὶ
 ἄλλους ποὺ ἔχουν μεγάλη σημασία:

$\delta\tau\iota$ = δτι (πώς) ἢ διότι (ἀνάλογα δηλαδὴ μὲ τὸ νόγκικα θὰ ἔχῃ μὲ
 ἀπ' αὐτὲς τὶς δυὸ σημασίες).
 $\epsilon\pi\epsilon\iota$ ἢ $\epsilon\pi\epsilon\iota\delta\eta$ = δταν ἢ ἀφοῦ, ἄλλα καὶ ἐπειδὴ ἢ διότι
 (δηλαδὴ ἀνάλογα μὲ τὸ νόγκικα εἰναι χρονικοὶ ἢ αἰτιολογικοὶ σύν-
 δεσμοι).
 $\iota\tau\alpha$ = διὰ γὰ ἢ γιὰ νά. Ἀμέσως διμως θὰ πάμε στὸ ρῆμα γιὰ νὰ ἔξηγγή-
 σουμε· π. χ. $\iota\tau\alpha$ ήδέως συμπονῶμεν = γιὰ νὰ συγκοπιάζουμε εὐ-
 χαρίστως.
 $\epsilon\iota$ = ἔάν (δηλ. ὑποθετικὸς σύνδεσμος, ὅπως οἱ: ἔάν, ἄν, ἥν).
 $\omega\varsigma$ = αὐτὸς δ σύνδεσμος θέλει ιδιαίτερη προσοχή, γιατὶ μπορεῖ νὰ εἰναι:
 α) αἰτιολογικὸς = ἐπειδὴ, διότι (δημοτική: γιατί)
 β) τελικὸς = διὰ γὰ ἢ γιὰ νά
 γ) συμπερασματικὸς = διτε

- δ) χρογικὸς = ὅταν, ἀφοῦ καὶ κυρίως: εὐθὺς ὁς, μόλις
ε) εἰδικὸς = ὅτι (δημιουρή: πώς).

Τὸ νόημα θὰ μᾶς δείχνῃ κάθε φορά τι ὡς ἔχοντε.

Ἐπίσης ἔχουμε κι ἄλλα ὡς:

- 1) ἡ γαφορίκὸς ὡς (=καθός, ὅπως).

συνήθως μὲ τὸ βῆμα λέγω ἡ συνώνυμά του (φημὶ κλπ.).

Π.χ. Ὡς δὲ Σκύθαι λέγονται = καθὼς λένε οἱ Σκύθες.

- 2) ἡ πιτακτικὸς ὡς (=ὅσο τὸ δυνατόν).

ὅταν εἶναι μπροστὰ ἀπὸ ὑπερθετικοὺς θαθμούς (ἐπιθέτων ἡ ἐπιρρημάτων). π.χ. ὡς τάχιστα (=ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ γρήγορα). ὡς οἰόν τε = ὅσο τὸ δυνατόν κλπ.

- 3) τὸ ὡς + κατηγορούμενο (=σάν... ἡ καὶ ὡς).

π.χ. ὡς φύλακα συμπέμφας αὐτόν = ἀφοῦ τὸν ἔστειλε σὰν φύλακα.

- 4) τὸ ὡς = περὶ ποιοῦ

ὅταν ἀκολουθῇ ἀριθμητικό, ὅπως π.χ. ἀπέθανον ὡς πεντακοσίους = σκοτώθηκαν περίπου πεντακόσιοι.

Ἐπίσης πιὸ σπάνια τὸ ὡς μπορεῖ νὰ σημαίνῃ: α) δῆθεν ἡ τάχιστη πρόσ (δηλ. + αἰτιατική π.χ. ἔφυγον ὡς τὸν Πειραιᾶ = πρὸς τὸν Πειραιᾶ). γ) πόσο! (θυμαστικό). δ) πῶς ἡ πόσο. ε) ἔτσι (τὸ ὡς σὰν ἐπίρρημα).

5. Οἱ προθέσεις.

Πάλι: θὰ σημειώσουμε ὅτι ἔχει μεγάλη σημασία:

- ἐν: πάει μόνο μὲ δοτική καὶ σημαίνει: 1) μέσα σέ, 2) μέσην:
σύν: πάει μόνο μὲ δοτική καὶ σημαίνει: 1) μαζὶ μέ, 2) μέσην:
πρὸς + γενική = ἀπέναντι, ἐνώπιον
» + δοτική = κοντὰ σὲ καὶ κυρίως ἐκτὸς ἀπό.
» + αἰτιατική = πρὸς τὸ μέρος — ἐναντίον — σχετικὰ μὲ — γιά.
κατὰ + γενική = ἐναντίον
» + αἰτιατική = 1) τόπο ἡ χρόνο 2) σύμφωνα ἡ ἀνάλογα μέ.
διὰ + γενική = 1) τὸ διὰ μέσου 2) μέση
» + αἰτιατική = 1) ἐξ αἰτίας τοῦ... ἡ 2) γιὰ νά... (ἢ ἀπλῶς γιά).

- μετὰ + γενική = μαζί μέ
 » + αἰτιατική = κατόπιν, ὅστερα ἀπό·
 παρὰ + γενική = ἐκ μέρους κάποιου·
 » + δοτική = πλησίον, κοντά σέ·
 » + αἰτιατική = 1) κοντά σὲ 2) σύγκριση 3) παράδειση, π. χ.
 παρὰ τοὺς νόμους 4) ἔξαιρεση π. χ. παρὰ τέσσαρας φήμοις.
 ἐπὶ + γενική = 1) ἐπάνω 2) χρόνο, π. χ. ἐπὶ ὥρηντος τάσε·
 » + δοτική = 1) ἐπάνω 2) κατόπιν 3) αἰτία ή σκοπὸ 4) ἐ-
 κτὸς ἀπό·
 » + αἰτιατική = 1) ἐπάνω (κυρίως πρὸς τὰ ἐπάνω) 2) τοπι-
 κή ή χρονική ἔκταση 3) διεύθυνση (κυρίως ἐχθρική=ἐναν-
 τίον) 4) σκοπό.
 περὶ + γενική = ἀναφορὰ ή διὰ ή γάρ ή γάλια, π. χ. λέγω περί τινος
 (=γιὰ κάτι).
 » + αἰτιατική = 1) γύρω, π. χ. περὶ τὸν ἥλιον (=γύρω
 ἀπό...) 2) ἀναφορὰ = σχετικὰ μέ 3) περίπου, π. χ. περὶ
 τοὺς χιλίους = περίπου χιλίου.
 ἀμφὶ σημαίνει διὰ καὶ ή περὶ συγθήθως στὴν ἔννοια: περίπου.
 ἐπὸ. + γενική = 1) κάτω ἀπὸ 2) ποιητικὸς αἴτιος, π. χ. ἐλέχθη
 ὑπὸ ἐμοῦ = ἀπὸ μέγα·
 » + δοτική = 1) ἀπὸ κάτω ἀπὸ 2) ὑποταγή, δηλ. ὑπὸ τινι =
 ὑπὸ τὴν ἔξουσία κάποιου·
 » + αἰτιατική = διὰ καὶ μὲ δοτική.
 ὑπὲρ + γενική = 1) ὑπεράσπιση (χάριν τοῦ) 2) ἀναφορά (σχε-
 τικὰ μέ).
 » + αἰτιατική = 1) Τὸ ὑπεράνω (ἀπὸ πάνω ἀπό) 2) τὸ πε-
 ρισσότερο, δηλ. τὸ παραπάνω, π. χ. ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα=
 παραπάνω ἀπό...

ΜΕΡΟΣ Β.'

ΘΕΜΑΤΑ

Α.' ΑΠΟ ΤΟΝ ΛΥΣΙΑ

ΘΕΜΑ 1ο

1. Μετὰ ταῦτα δὲ Ξέροντος ὁ τῆς Ἀσίας διασιλεύς, καταφρονήσας
μὲν τῆς Ἑλλάδος, ἐψευσμένος δὲ τῆς ἐλπίδος, ἀτιμαζόμενος δὲ τῷ γεγε-
νημένῳ, ἀχθόμενος δὲ τῇ σκιφορᾷ, ὅργιζόμενος δὲ τοῖς αἰτίοις, ἀπαθῆς
δὲ ὥν κακῶν καὶ ἀπειρος ἀγδρῶν ἀγαθῶν, δεκάτῳ ἔτει παρασκευασάμενος
διακοσίαις μὲν καὶ χιλίαις ναυσὶν ἀφίκετο, τῆς δὲ πεζῆς στρατιᾶς οὕτως
ἀπειρον τὸ πλῆθος ἦγεν, ὥστε καὶ τὰ ἔθνη τὰ μετ' αὐτοῦ ἀκολουθήσαντα
πολὺ διὰ ἔργον εἴη καταλέξαι.

(Ἐπιτάφιος § 27)

ΣΧΟΛΙΑ

1. καταφρονῶ = περιφρονῶ: δλες οἱ μετοχές (καταφρονήσας, ἐ-
ψευσμένος, ἀτιμαζόμενος, ἀχθόμενος, ὅργιζόμενος, ὃν) εἶναι αἰτιολογικές =
ἐπειδή... (κοίτα στὸ α' μέρος). 2. ἐψευσμένος = διαψεύδομαι· ψεύδο-
μαι + γενική (δηλ. ψεύδομαι τινος) = διαψεύδομαι. 3. ἀτιμάζομαι =
ντροπιάζομαι. 4. τῷ γεγενημένῳ: ἐπιθετική μετοχή, ἐδῶ δείχνει αι-
τία = ἔξ αιτίας αὐτοῦ ποὺ εἶχε. 5. ἀχθόμαι = στενοχωριέμαι. 6. τῷ
συμφορᾷ: δοτική αἰτίας = ἀπό... 7. τοῖς αἰτίοις: δοτική ἔχθρι-
κῆς διαθέσεως = ἐναντίον. 8. ἀπαθῆς κακῶν = αὐτὸς ποὺ δὲν ἔχει ξα-
ναπάθει κακό. 9. ἀπειρος = αὐτὸς ποὺ δὲν γνωρίζει... 10. παρα-
σκευασάμενος: χρονική μετοχή. 11. διακοσίαις ναυσίν: δοτική συνοδείας (μέ). 12. ἀφίκετο: ἀφικούμαι = φθάνω. 13. οὕτως

+ ἐπίθετο = τόσο... 14. ἡ γεν: παρατ. τοῦ ἄγω = ὀδηγῶ. 15. τὰ ἀκολουθή σαντά: ἐπιθετική μετοχή = τὰ όποια... 16. ἔργον = δύσκολο, κουραστικό πράγμα. 17. ἂν εἴη: δυνητικό ἀν + εύκτική τοῦ εἰμὶ = θὰ + παρατατικός τοῦ εἶμαι. 18. καταλέξαι: τοῦ καταλέγω = ἀπαριθμῶ, καταμετρῶ.

A S K H S E I S

ΓΡΑΜΜ: α) ἐψευσμένος: χρονική ἀντικατάσταση. Νὰ κλιθῇ ὁ ὑπερσυντέλεικος.
β) ἀφίκετο: χρονική καὶ ἐγκλιτική ἀντικατάσταση. γ) κακῶν — ἀγαθῶν — πολύ: νὰ γραφοῦν στὴν ίδια πιώση καὶ τὸ ίδιο γένος τὰ παραθετικά τους· τὸ πολὺ νὰ κλιθῇ στὸ γένος ποὺ δρίσκεται.

ΣΥΝΤ.: α) Τί είναι: συντακτικῶς: μετὰ ταῦτα — κακῶν — ναυαγίν — ἀπειρον. β) ὥστε.. καταλέξαι: νὰ γίνῃ ἀναλυτική σύνταξη, δηλ. κάθε λέξεως - δρου χωριστά.

Θ E M A 20

2. "Ωστε προσήκει τούτους εὐδαιμονεστάτους γῆγεισθαι, οἵτινες ὑπὲρ μεγίστων καὶ καλλίστων κινδυνεύσαντες οὕτω τὸν δίον ἐτελεύτησαν, σὺν ἐπιτρέψαντες περὶ αὐτῶν τὴν τύχην, οὐδὲ ἀναμείγαντες τὸν αὐτόματον θάνατον, ἀλλ᾽ ἐκλεξάμενοι τὸν κάλλιστον. Καὶ γάρ ἀγήρατοι μὲν αὐτῶν καὶ μηνῆμαι, ζῆται δὲ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων αἱ τιμαι· οἱ πενθοῦνται μὲν διὰ τὴν φύσιν ὡς θυητοί, ὑπινοῦνται δὲ ὡς ἀθάνατοι διὰ τὴν ἀρετὴν. Καὶ γάρ τοι θάπτονται δημοσίᾳ, καὶ ἀγῶνες τίθενται ἐπ' αὐτοῖς ρώμης καὶ σοφίας καὶ πλούτου, ὡς ἀξέιους δοντας τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότας ταῖς αὐταῖς τιμαῖς καὶ τοὺς ἀθανάτους τιμᾶσθαι.

(Ἐπιτάφιος § 79)

S X O L I A

1. προσήκει = ἀρμόζει. 2. ἡ γεισθαί + ἀντικ. + κατηγορ. = θεωρῶ κάποιον κάτι· ἔδω ὑποκ. τοῦ ἡγείσθαι: τινά = κανείς. 3. εὔδασιμον = εύτυχισμένος. 4. οὕτω = ἔτσι. 5. τελευτῶ = τελειώνω. 6. οὐκ ἐπιτρέψαντες: τροπική μετοχή (= χωρίς νά...). ἐπιτρέπω + δοτ. = ἐμπιστεύομαι, παραδίνω σὲ κάποιον. 7. περὶ αὐτῶν = περὶ ἑαυτῶν = τοὺς ἑαυτούς τους. 8. αὐτόματος = αὐτὸς ποὺ ἔρχεται ἢ ἐνεργεῖ μόνος, ὁ φυσικός. 9. ἀγήρατος = ἀγέραστος, αἰώνιος. 10. ζηλωτὸς = ἀξιοζήλευτος. 11. ἐννοεῖται: αἱ τιμαὶ εἰσιν ἀγήρατοι κλπ. 12. οἳ: γιὰ τὴν ἀναφορ. κοίτα στὸ α' μέρος. 13. τοι = βέβαια, δῆπος

είναι γνωστό. 14. δημοσία = μὲ δημόσια δοπάνη. 15. ἐπ' αὐτοῖς = πρὸς τιμή τους. 16. ως ὄντας: αἰτιολογ. ή μετοχή = διότι ή μὲ τὴ γνώμη ὅτι είναι... 17. τοὺς τετελευτηκότας: ὑποκείμ. τῆς προηγούμενης μετοχῆς; οἱ φονευθέντες. 18. καὶ τοὺς = μὲ τοὺς...

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΓΡΑΜΜ.: α) ἐπιτρέψ αντες: χρον. ἀντικ. β) ἀν α μειν αντες: χρον. ἀντικ. καὶ νὰ κλιθῃ ἡ προστακτική τοῦ ιδιου χρόνου. γ) καλλιστων: τὰ παραθετικὰ στὴν ίδια πτώση καὶ τὸν ίδιο ἀριθμό. δ) οἱ τινες: νὰ ἀναγνωρ. καὶ νὰ κλιθῃ στὸ ίδιο γένος.

ΣΥΝΤ.: Νὰ δρžετε δλα τὰ κατηγορούμενα τοῦ κειμένου.

ΘΕΜΑ 3ο

3. "Ἔχοιμι δ' ἂν καὶ ἄλλα πολλὰ εἰπεῖν περὶ τούτου, ἃλλο ἐπειδὴ παρ' ὑμῖν οὐ νόμιμον ἔστιν ἔξω τοῦ πράγματος λέγειν, ἔκεινο ἐνθυμεῖσθε: οὗτοί εἰσιν οἱ διάφεις τὴν ἡμετέραν οἰκίαν εἰσιόντες, οὗτοι οἱ διώκοντες, οὗτοι οἱ διάφεις ἐκ τῆς δόσου συναρπάζοντες ἡμᾶς. Ὡγ ὑμεῖς μεμνημένοι τὰ δίκαια ψηφίζεσθε καὶ μὴ περιβῆτε ἐκ τῆς πατρίδος ἀδικιῶς ἐκπεσόντα, ὑπὲρ τῆς ἁγών πολλοὺς κινδύνους κεκινδύνευκα καὶ πολλὰς λειτουργίας λελειτούργηκα, καὶ κακοῦ μὲν αὐτῇ οὐδενὸς αἴτιος γεγένημαι, οὐδὲ τῶν ἐμῶν προγόνων οὐδείς, ἀγαθῶν δὲ πολλῶν.

(Περὶ Σήμωνα ἀπόλογία § 46 - 47)

ΣΧΟΛΙΑ

1. ἔχοιμι ἄν: δυνητικό τὸ ἄν = θὰ + παρατατ. τὸ ἔχω + ἀπαρέμφ. = μπορῶ. 2. παρ' ὑμῖν = ἐνώπιόν σας. 3. νόμιμον = σωστό, σύμφωνο μὲ τὸ νόμο. 4. ἐνθυμούμαι = ἀναλογίζομαι, σκέφτομαι· ποτὲ δὲν σημαίνει στὰ Ἀρχαῖα Ἑλλην. θυμάμαι (μιμηνήσκομαι ή μέμνημαι = θυμάμαι). 5. διά = δοτική ἐπιτρηματική τροπική = δίαια. 6. εἰσιόντες: μετοχή τοῦ εἰσέρχομαι· οἱ εἰσιόντες = αὐτοὶ πού... 7. συναρπάζω = ἀρπάζω μαζί. 8. δῶν: ή ἀναφορ. ἀντων. στὴν ἀρχῇ περιόδου μπορεῖ νὰ ἔξηγηθῇ σὰν δεικτική: δῶν = τούτων... 9. μεμνημένοι: κοίτα ἔδω σχόλιο 4. 10. ψηφίζομαι = ἀποφασίζω μὲ τὴν ψῆφο μου. 11. περιδητε: ὑποτ. ἀσφ. τοῦ περιορῶ = παραβλέπω, ὀνέχομαι, ἀφήνω. 12. ἐκπεσόντα: ἐκπίπτω = ἔξορίζομαι· ἔδω ή μετοχή κατηγορηματική (= νά...). 13. λειτουργία = εἰσφορὰ ὑπὲρ δημοσίου. 14. γεγένημαι:

παρακείμ. τοῦ γίγνομαι = ἔχω γίνει. 15. ἀγαθὸν = καλό, εὐεργέτημα, ὀφέλεισ.

Α Σ Κ Η Σ Ε Ι Σ

ΓΡΑΜΜ.: α) ἐκ πεσσόντα: χρον. ἀντικ. θ) περι: οἱ οἱ η τε: ἀρχικοὶ χρόνοι, χρον. ἀντικ., ἐγκλιτικὴ ἀντικατάσταση. γ) οὗτοι — ών: νὰ ἀναγνωρισθοῦν καὶ νὰ κλιθοῦν στὰ 3 γένη.

ΣΥΝΤ.: α) Τί εἰναι συντακτικῶς οἱ λέξεις: εἰπεῖν — λέγειν → οὗτοι — τῶν προγόνων. θ) Νὰ δρῆτε τὰ σύστοιχα ἀντικείμενα τοῦ θέματος.

ΘΕΜΑ 4ο

Οὐρανὸς πατήρ Κέφαλος ἐπείσθη μὲν ὑπὸ Περικλέους εἰς ταύτην τὴν γῆν ἀφικέσθαι, ἔτη δὲ τριάκοντα φύγεσσε, καὶ οὐδεὶς πώποτε οὕτε ἡμεῖς οὔτε ἐκεῖνος δίκηνος οὕτε ἐδίκασάμεθα οὕτε ἐφύγομεν, ἀλλ᾽ οὕτως ἀφοῦμεν δημοκρατούμενοι, ὅστε μήτε εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτάνειν, μήτε ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀδικεῖσθαι. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τριάκοντα πονηροὶ μὲν καὶ συκοφάνται οὗτες εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, φάσκοντες χρῆναι τῶν ἀδικιῶν καθαρὰν ποιῆσαι τὴν πόλιν καὶ τοὺς λοιποὺς πολίτας ἐπ' ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην τραπέσθαι, καὶ τοιαῦτα λέγοντες οὐ τοιαῦτα ποιεῖν ἐτόλμων, ὥς ἐγὼ περὶ τῶν ἐμαυτοῦ πρῶτου εἰπών καὶ περὶ τῶν ὑμετέρων ἀναμνῆσαι πειράσομαι.

(Κατὰ Ἐρατοσθένους § 4—6)

ΣΧΟΛΙΑ

1. Ο ύμός: δέ μοις = δέ δικός μου. 2. ἀφικέσθαι: τοῦ ἀφικοῦμαι = φθάνω. 3. φέντε: τοῦ οἰκέω - ω = κατοικῶ, ἔχω τὴν κατοικία μου, ἔχω ἐγκατασταθῆ. 4. πώποτε = ποτὲ ὡς τὰ τώρα. 5. δίκην δικάζομαι τινι = καταγγέλλω κάποιον (στὸ δικαστήριο). 6. δίκην φεύγω = καταγγέλλομαι ἀπὸ κάποιον. 7. δημοκρατούμενοι = σύμφωνοι μὲ τὶς δημοκρατικές ἀντιλήψεις. 8. ἐξαμαρτάνω εἰς τινα = κάνω ἀδικίες εἰς βάρος κάποιου. 9. δντες: ἐπιθετ. μετοχὴ = ποὺ ήσαν... 10. κατέστησαν εἰς τὴν ἀρχὴν = πήραν τὴν ἔξουσία. 11. φάσκοντες: μετοχὴ τοῦ φημὶ = λέγω, ισχυρίζομαι. 12. χρήναι: ἀπαρέμφ. τοῦ χρὴ = πρέπει· ή σειρά: φάσκοντες χρήναι ποιήσαι οὗτοι καθαρὰν τῶν ἀδίκων τὴν πόλιν. 13. καθαρὰν ποιοῦμαι = καθαρίζω. 14. τραπέσθαι: τοῦ τρέπομαι = στρέφω. 15. λέγοντες = ἐνῶ ἔλεγον. 16. πειράσομαι: μέλλων τοῦ πειρῶμαι = προσπαθῶ· ή σειρά ἐδώ εἶναι: ὡς (=καθώς)

έγώ πειράσομαι ἀναμνήσαι καὶ περὶ τῶν ὑμετέρων (=ἰδικῶν σας), εἴπὼν πρῶτον περὶ τῶν ἐμαυτοῦ.

Α Σ Κ Η Σ Ε Ι Σ

ΓΡΑΜΜ.: α) ἐξ αμαρτάνειν — πειράσομαι: χρονική ἀντικατ. καὶ νὰ γραψῇ τὸ δέκατον δέκατον τῶν ἐγκλίσεων τοῦ ἐνεστ. τοῦ πειράσομαι. β) ὁ ἔμπορος πατήρ: νὰ κλιθοῦν μαζί. γ) ἐμαυτοῦ: νὰ ἀναγνωρ. καὶ νὰ κλιθῇ στὰ 3 πρόσωπα τοῦ θεοῦ γένους.

ΣΥΝΤ.: α) Νὰ δρῆτε τὰ ποιητικὰ αἴτια τοῦ θέματος. β) Νὰ συνταχθῇ τό: φάσκοντες χρῆσαι τῶν ἀδίκων καθαρὰν ποιῆσαι τὴν πόλιν.

ΘΕΜΑ 50

Προσήκει μέν, ὃ ἄγδρες δικασταί, πᾶσιν ὑμῖν τιμωρεῖν ὑπὲρ τῶν ἄνδρῶν, οἱ ἀπέθανοι εἶνοι δύτες τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, προσήκει δὲ καλοὶ οὐχ ἔγκιστα· κηδεστής γάρ μοι ἡ Διονυσόδωρος καὶ ἀνεψιός. Τυγχάνει οὖν ἐμοὶ ή αὐτὴ ἔχθρα πρὸς Ἀγόρατον τουτονὶ καὶ τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ ὑπάρχουσα· ἔπραξε γάρ οὗτος τοιαῦτα, δι' ἀ μὲν γυνὶ εἰκότως μισεῖται, ὑπό τε ὑμῶν, ἀνθεός θέλῃ, δικαιώς τιμωρηθήσεται. Διονυσόδωρον γάρ τὸν κηδεστήν τὸν ἐμὸν καὶ ἐτέρους πολλούς, διν ὅη τὰ ὄντα καὶ ἀκούσεσθε, ἄγδρας δύτας ἀγαθοὺς περὶ τὸ πλήθος τὸ ὑμέτερον, ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἀπέκτεινε, μηγνυτής κατ' ἐκείνων γεγόριενος.

(Κατὰ Ἀγοράτου § 1)

ΣΧΟΛΙΑ

1. προσήκει = ἀρμόζει.
2. τιμωρεῖν: τιμωρῶ ὑπέρ τινος = τιμωρῶ γιὰ χάρη...
3. εῦνοις = φίλος, διπαδός.
4. τὸ πλῆθος = δῆμος, τὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα, ἡ δημοκρατία.
5. καὶ ἐμοὶ = καὶ σὲ μένα.
6. ἥκιστα: ὑπερθετικὸς τοῦ ἐπιφρέματος δλίγον - ἥπτον - ἥκιστα (=ἐλάχιστα).
7. κηδεστὴς = γαμπρός.
8. τυγχάνει: ἀμέσως θὰ τὸ πάμε στὴν κατηγορηματικὴ μετοχή: ὑπάρχοντα (=τυχαίνει νά...).
9. τουτονὶ = αὐτὸν ἐδῶ.
10. δι' = διὰ τὰ ὅποῖς, ἔνεκα τῶν δοποίων...
11. εἰκότως = δίκαια, λογικά, φυσικά· εἰκός ἐστι = εἶναι λογικό, δίκαιο...
12. τιμωρηθήσεται: παθητικὸς μέλλων τοῦ τιμωροῦμαι (ὑποκ. αὐτός).
13. ἔτερος = ἄλλος· ἔταῖρος = φίλος, σύντροφος.
14. δῆ = δέεια, λοιπόν ἐνῶ: δεῖ = πρέπει.
15. ἀκούσεσθε: μέλλων τοῦ ἀκούων.
16. δυταῖς: ἐπιθετικὴ μετοχὴ = ποὺ ησαν...
17. περὶ τὸ πλήθος = ως πρὸς τό...
18. ἐπὶ τῶν = ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν...

19. ἀπέκτεινε: τοῦ ἀποκτείνω = φονεύω, ἔξοντάνω. 20. γενόμενος: χρονική μετοχή.

A S K H S E I S

ΓΡΑΜΜ.: α) ἀπέκτεινε — ἡ πέθανον: χρονική καὶ ἐγκλιτ. ἀντικ. δ) πᾶσιν — εἶνος: νὰ ἀναγν. καὶ κλιθοῦν διπου δρίσκονται. γ) ήκιστα: νὰ ἀναγν. καὶ νὰ γραφοῦν πὲ παραθετικά του.

ΣΥΝΤ.: α) Νὰ δρῆτε εἰς δοτικές προσωπικές τοῦ θέματος. δ) Τί είναι συντακτικῶς: τιμωρεῖν — εἶνοι — οὐχ ήκιστα — τοιαῦτα — ὅπ' ἐμοῦ.

✓ ΘΕΜΑ 60

Ἐπειδὴ γάρ αἱ νῆσεις αἱ ὄμέτεραι διεφθάρησαν καὶ τὰ πράγματα ἐν τῇ πόλει ἀσθενέστερα ἐγεγένητο, οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον αἱ τε νῆσεις αἱ Λακεδαιμονίων ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ ἀφικνοῦνται καὶ δικα λόγοι πρὸς Λακεδαιμονίους περὶ τῆς εἰρήνης ἐγίγνοντο. Ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ οἱ θουλόμενοι γεώτερα πράγματα ἐν τῇ πόλει γίγνεσθαι ἐπεδούλευσον, νομίζοντες καλλιεργούντων καιρὸν εἰληφέναι καὶ μέγιστον ἐν τῷ τότε χρόνῳ τὰ πράγματα, ὡς αὗτοὶ ἐδούλογτο, καταστήσασθαι. Ήγοῦντο δὲ οὐδὲν ἀλλο σφίσιν ἐμποδὼν εἰναι τὴν τοῦ δῆμου προετηγήσας καὶ τοὺς στρατηγοῦντας καὶ ταξιαρχοῦντας.

(Κατὰ Ἀγοράτου § 5)

ΣΧΟΛΙΑ

1. Ἐδῶ τὸ ἐπειδὴ χρονικὸ = δταν. 2. νῆσεις: πληθ. τοῦ ναῦς = πλοιοῦ. 3. διεφθάρησαν: τοῦ διαφθείρομαι = καταστρέφομαι. 4. ἐγένητο: προσοχή! ὑπερσυντέλικος τοῦ γίγνομαι (= εἰχαν γίνει). 5. ἀμα = συγχρόνως. 6. λόγοι: (ἐδῶ): διαπραγματεύσεις. 7. θουλόμενοι: τοῦ θουλόμενοι = θέλω, ἐνῷ θυσιεύομαι = σκέπτομαι. 8. νεώτερα πράγματα = ἀλλαγὴ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως. 9. γίγνεσθαι: τελικὸ ἀπαρέμφ. ἀπὸ τὸ θουλόμενοι. 10. ἐπειδούλευσον: τοῦ ἐπιθουλεύομαι = σχεδιάζω κάτι κακό, συνωμοτῶ. 11. εἰληφέναι: ἀπαρέμφ. τοῦ λαμβάνω παρακειμένου (= δτι ἔχουν...). 12. μέγιστον (ἐδῶ): πολὺ κατάλληλο. 13. ὡς = ὅπως. 14. καταστήσασθαι: τοῦ καθίσταμαι τὰ πράγματα = τακτοποιῶ τὴν πολιτικὴ κατάσταση. 15. ή γοῦ μα + ἀπαρέμφ. (εἰναι) = νομίζω· ήγοῦμαι + γενική = εἰμι αἱ ὁρχηγος· ήγοῦμαι + δοτικὴ = δόηγω, δείχνω τὸ δρόμο. 16. σφίσιν: προσ. ἀντων. δοτ. = σ' αὔτους. 17. ἐμπόδων = ἐμπόδιο. 18. εἰναι: εἰδικὸ ἀπαρέμφ. ἀπ' τὸ ήγοῦμαι. 19. προεστηκό-

τας = προεστηκότες = προεστοί, ἀρχηγοί, ἐπικεφαλῆς: οἱ μετοχές: προεστηκότας, στρατηγοῦντας, ταξιαρχοῦντας εἶναι ὑποκ. τοῦ εἰναι, ἐπομένως θάξει γηθοῦν μὲν δινομαστική.

Α Σ Κ Η Σ Ε Ι Σ

ΤΡΑΜΜ.: α) Διεφθάρησαν — ἡ γοῦντο: χρον. καὶ ἐγκλ. ἀντικατ. τοῦ δευτέρου στὸ ίδιο πρόσωπο τοῦ ἐνεστ. β) νῆες: νὰ κλιθῇ. γ) αφίσαν: νὰ ἔναγῃ. καὶ κλιθῇ καὶ στὰ 3 πρόσωπα.

ΣΥΝΤ.: Τί εἶναι συντακτικῶς: αἱ ὑμέτεραι — ἀσθενέστερα — ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ — γίγνεσθαι — εἰληφέναι — τοῦ δῆμου.

ΘΕΜΑ 7ο

Ἐπειδὴ τοίνυν. ὃ ἔγδρες δικασται, θάνατος αὐτῶν κατεγγώσθη καὶ ἔδεις αὐτοὺς ἀποθῆσκειν, μεταπέμπονται εἰς τὸ δειμωτήριον δὲ μὲν ἀδελφήν, δὲ δὲ μητέρα, δὲ δὲ γυναῖκα, δὲ δὲ ήτις ἦν ἐκάστη φύσεως αὐτῶν προσήκουσα, λγα τὰ ὕστατα ἀσπασάμενοι τοὺς αὐτῶν οὗτω τὸν δίον τελευτήσειαν. Καὶ δὴ καὶ Διονυσόδιωρος μεταπέμπεται τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμήν εἰς τὸ δειμωτήριον, γυναῖκα ἔμαυτον οὕταν. Πυθομένη δὲ ἐκείνη ἀφικεῖται, μέλλαν τε ἴματιον ἥμιφεσμένη, ὡς εἰκὼς ἦν ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς τοικύτῃ συμφορῇ πεγχρημένῳ.

(Κατ' Ἀγοράτου § 39)

ΣΧΟΛΙΑ

1. καταγιγνώσκομαι = καταδικάζομαι. 2. ἔδει: παρατατικός τοῦ δεῖ = πρέπει. 3. αὔτούς: προσοχή! ὑποκείμενο στὸ ἀπομνήσκειν (= αὐτοί). 4. μεταπέμπομαι = προσκαλῶ. 5. δεσμωτήριον = φυλακή. 6. δὲ μὲν = ἄλλος μέν..., ὅλλος δέ... 7. ήτις = δῶροι. 8. προσήκουσα = συγγενής προσήκοντες = οἱ συγγενεῖς, ἐνῶ: προσήκει = ἀρμόζει. 9. ἀσπασάμενοι τὰ ὕστατα = ἀφοῦ δώσουν τοὺς τελευτάριους ἀσπασμούς. 10. τοὺς αὐτῶν: προσοχὴ στὴ δασεία = τοὺς ἴδιοκούς τους. 11. τελευτῶ τὸν δίον = τελειώνω τῇ ζωῇ. 12. οὖσαν: ἐπιθετική μετοχή (= ποὺ ήταν). 13. πυθομένη: μετοχὴ τοῦ πυνθάνομαι = πληροφορούμαι. 14. ἡ μοιεστρόν: τοῦ ἀμφιέννυμαι = ντύνομαι. 15. εἰκός ήν: εἰκός ἐστι = εἶναι φυσικό· εἰκός ήν = ήταν φυσικό. 16. χρώμαι συμφορᾶ = ἔχω περιπέσει σὲ συμφορά.

Α Σ Κ Η Σ Ε Ι Σ

ΤΡΑΜΜ.: α) πυθομένη — κεχρημένη: νὰ γίνη χρον. ἀντικ. ζπου δρέ-

σκονται καὶ στὰ ἀπαρέμφατα, ἀφοῦ πρῶτα ἀναγνωρισθοῦν. 6) γυναῖκα — μέλας: νὰ κλιθοῦν τὸ δεύτερο καὶ στὰ τρία γένη. 7) τοιαύτῃ: νὰ ἀναγν. καὶ κλιθῇ στὰ 3 γένη.
ΣΥΝΤ.: α) Ἀπό: ἐπειδὴ τοίνυν... τελευτήσειν: νὰ χωρισθῇ σὲ προτάσεις. 8) ἔδει αὐτοὺς ἀποδημήσκειν: νὰ γίνη σύνταξη.

ΘΕΜΑ 80

Ἐπειδὴ δὲ διαλλαγαὶ πρὸς ἀλλήλους ἐγένοντο καὶ ἐπειψαν οἱ πολῖται ἐκ Πειραιῶς τὴν πομπὴν εἰς πόλιν, ἥγετο μὲν Αἴσιμος τῶν πολιτῶν, οὗτος δὲ οὕτω τολμηρὸς καὶ ἐκεῖ ἐγένετο· συνηρολούθει γάρ λαβὼν τὰ δπλα καὶ συνέπεμπε τὴν πομπὴν μετὰ τῶν πολιτῶν πρὸς τὸ ἄστο. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς ταῖς πύλαις ἦσαν καὶ ἔθεντο τὰ δπλα, πρὶν εἰσιέναι εἰς τὸ ἄστο ὁ μὲν Αἴσιμος αἰσθάνεται καὶ προσελθῶν τὴν τε ἀσπίδα αὐτοῦ λαβὼν ἔρριψε καὶ ἀπιέναι ἐκέλευσεν ἐξ κόρακας ἐκ τῶν πολιτῶν¹ οὐ γάρ, ἔφη, ἐξηγῆς ἀνδροφόνον αὐτὸν ὅντα συμπέμπειν τὴν πομπὴν τῇ Ἀθηνᾷ. Τούτῳ τῷ τρόπῳ ὑπὸ Αἰσίμου ἀπηγλάθη. Ως δὲ ἀλγηθῇ λέγω, κάλει μιού τοὺς μάρτυρας.

(Κατ' Ἀγοράτου § 80)

ΣΧΟΛΙΑ

1. διαλλαγὴ = συμφιλίωση· διαλλάσσω = συμφιλιώνω. 2. πρὸς ἀλλήλους: νὰ μὴ συγχέεται μὲ τὸ πρὸς ἄλλους· πρὸς ἀλλήλους = μεταξὺ τους. 3. ἥγειτο + γενική (δηλ. τῶν πολιτῶν) = ἦταν ἐπικεφαλῆς (κοίτα καὶ προηγούμενο θέμα 6). 4. οὗτω + ἐπίθετο (ἔδω τὸ τολμηρός) = τόσο... 5. συνέπεμπε: τοῦ συμπέμπω = συνοδεύω. 6. ἔθεντο τὰ δπλα: τίθεμαι τὰ δπλα = παρατάσσομαι. 7. εἰσιέναι: τελ. ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ εἰσέρχομαι (= πρὶν νά...). 8. αἰσθάνομαι: στὰ Ἀρχαῖα σημαίνει: ἀντιλαμβάνομαι. 9. προσελθών, λαβών: χρονικὲς μετοχὲς = ἀφοῦ... καὶ ἀφοῦ... 10. κελεύω = προστάζω. 11. ἀπιέναι ἐξ κόρακος: ἡ ἀρχαία αὐτὴ φράση ισοδυναμεῖ μὲ τὴ δική μας: νὰ πάη στὸν κόρακα, νὰ πάη νὰ χαθῇ. 12. ἐξηγῆ: παρατατ. τοῦ ἔξεστι = ἐπιτρέπεται. 13. δντα: αἰτιολογικὴ μετοχὴ = ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ἀνδροφόνος. 14. τῇ Ἀθηνᾷ = πρὸς τιμὴ τῆς... 15. ἀπηλάθη: παθ. ἀόρ. τοῦ ἀπελαύνομαι = ἐκδιώκομαι. 16. ώς (ἔδω ειδικό) = δτι.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΓΡΑΜΜ.: α) κιθάρανεται: χρον. ἀντικ. 6) ἐξηγῆ: χρον. ἀντικ. καὶ ἐγκλιτι-

κή στὸ ἕδιο πρόσωπο τοῦ ἔνεστ. γ) ἐθεντο: χρον. καὶ ἐγκλίτ. ἀντικ. δ) ἀληθῆ: νὰ κλιθῇ στὰ 3 γένη. ε) μάρτυρας: νὰ κλιθῇ.
ΣΥΝΤ.: α) οὐ γάρ, ἔφη,... τῇ Ἀθηνᾷ: νὰ γίνῃ ἀναλυτικὴ σύνταξη.

✓ Θ E M A 9o

Ἐγὼ μὲν οὖν ὡς ἔδυνάμην ἄριστα κατηγόρηκα, ἐπίσταμαι δ' ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι τῶν ἀκροωτῶν θυμαζόουσιν, ὅπως ποθ' οὕτως ἀκριθῶς ἔδυνάθηγαν ἔξευρεῖν τὰ τούτων ἀμαρτήματα, οὗτος δέ μου καταγελᾷ, οὗτος δὲ πολλοστὸν μέρος εἰρηκα τῶν τούτοις ὑπαρχόντων κακῶν. Τιμεῖς οὖν καὶ τὰ εἰρημένα καὶ τὰ παραλειειμένα ἀναλογισάμενοι πολὺ μᾶλλον αὐτοῦ καταψήφισασθε, ἐνθυμηθέντες ὅτι ἔνοχος μὲν ἔστι τῇ γραφῇ, μεγάλη δὲ εὐτυχία τὸ τοιούτων ἀπαλλαγῆναι πόλεις. Ἀνάγνωθι δὲ αὐτοῖς τοὺς κόμιους καὶ τοὺς δρκους καὶ τὴν γραφήν καὶ τούτων μεμνημένοι φημισῦνται τὰ δίκαια.

(Κατ' Ἀλκιβιάδου § 46)

ΣΧΟΛΙΑ

1. ὡς = οἵσον.
2. ἐπίσταμαι = γνωρίζω καλά (ἐπιστήμη κλπ).
3. τῶν ἀκροωμένων: γενική διαιρετική = ἐκ τῶν ἀκροστῶν, ἀπὸ τούς...
4. ὅπως ποθ' = πῶς τάχα.
5. οὕτως + ἐπίθετο ἢ ἐπίρρημα = τόσο.
6. ἐξευρεῖν: τελικὸ ἀπαρέμφτο ἀօρίστου τοῦ ἔξευρίσκω = ἀνακαλύπτω.
7. ἀμαρτήματα = ἐγκλήματα.
8. καταγελῶ = γελῶ περιφρονητικά, περιγελῶ.
9. πολλοστὸν = ἐλάχιστο.
10. εἴρηκα: παρακείμ. τοῦ λέγω = ἔχω...
11. τῶν ὑπαρχόντων: ἐπιθετική μετοχή.
12. εἴρημένα: ἐπίθετ. μετοχὴ παθητ. παρακ. τοῦ λέγω (= αὐτὰ ποὺ ἔχουν λεχθῆ).
13. τὰ παραλειειμένα: ἐπίθ. μετοχὴ τοῦ παραλείπομαι.
14. ἀναλογισάμενοι: χρονικὴ μετοχὴ τοῦ ἀναλογίζομαι.
15. καταψήφιζομαί τινος = καταδικάζω κάποιον.
16. ἐνθυμηθέντες: χρονικὴ μετοχὴ (= ἀφοῦ...). τὸ ἐνθυμούμαι = (πάντοτε) σκέφτομαι, λαμβάνω ὑπ' ὄψη.
17. γραφὴ = καταγγελία.
18. Ἡ σειρὰ εἶναι: μεγάλη εὐτυχία ἔστι πόλει (= γιὰ τὴν πόλη) τὸ ἀπαλλαγῆναι (= τὸ νὰ γλυτώσῃ) τοιούτων.
19. ἀνάγνωθι: προστακτ. τοῦ ἀναγιγνώσκω = διαβάζω.
20. μέμνημαί = θυμάμαι (χρον. μετοχή).
21. ψηφιούνται: μέλλων τοῦ ψηφίζομαι = ἀποφασίζω.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΤΡΑΜΜ.: α) ἐξευρεῖν: χρον. ἀντικ. β) ψηφιούνται: χρον καὶ ἐγκλ.

ἀντικατ. γ) ἀ ν δ γ η ω θ ε: ἀρχικοὶ χρόνοι, χρον. καὶ ἐγκλ. ἀντικατ. δ) μ α λ ο ν: νὰ ἀναγνωρ. καὶ νὰ γραφοῦν τὰ παραθετικά του. ε) μ ε γ ἀ λ η: νὰ γραφοῦν τὰ παραθετικά καὶ νὰ κλιθῇ δ θετικὸς θαθητὸς καὶ στὰ 3 γένη.
ΣΥΝΤ.: α) Ἐγώ μὲν οὖν... τῶν ὑπαρχόντων κακῶν: νὰ γωριεθῇ σὲ προτάσεις.
β) Τι εἶναι συντακτικῶς: ἔριστα — τῶν ἀκρωμάτων — τούτων — κατότι — τὸ ἀπαλλαγῆραι.

Θ E M A 10°

Πολλήγη μοι ἀπορίαν παρέχει ὁ ἀγώνων ούτοσί, ὡς ἄνδρες δικασταί, ὅταν ἐνθυμηθῷ ὅτι, ἂν ἐγὼ μὲν μὴν νῦν εἴπω, οὐ μόνον ἐγώ, ἀλλὰ καὶ ὁ πατήρ ὁ δέξει ἀδικοῦ εἶναι καὶ τῶν ὄντων ἀπάντων στερήσουμε. Ἀνάγκη οὖν, εἰ καὶ μὴ δεινός πρὸς ταῦτα πέψυκα, βοηθεῖν τῷ πατρὶ καὶ ἐμιστῷ οὕτως ὅπως ἀν δύνωμαι. Τὴν μὲν οὖν παρασκευὴν καὶ προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν ὀράτε, καὶ οὐδὲν δεῖ περὶ τούτων λέγειν· τὴν δὲ ἐιρήνην ἀπειρίαν πάντες ἴσασιν, δσοι ἐμὲ γιγνώσκουσιν. Αἰτήσουμε οὖν ὑμᾶς δίκαια καὶ φέδια χαρίσασθαι, ἃνευ δργῆς καὶ ήμιῶν ἀκοῦσαι, ὥσπερ τῶν κατηγόρων.

(Τὸπερ τῶν Ἀριστοφόνους χρημάτων § 1)

Σ Χ Ο Λ Ι Δ

1. ἀ π ο ρ ί α = ἀμηχανία. 2. ο ύ τ ο σ ί: τὸ «ι» αὐτὸς εἶναι δ, τι τὸ δικό μας «δᾶ» = αὐτὸς δά, αὐτὸς ἐδῶ. 3. ἐνθυμοῦμας (κοίτα καὶ προηγούμενο θέμα) = σκέψομαι. 4. ἄν: ὑποθετικό = ἔαν... 5. ε ὕ = καλά. 6. Ἡ σειρά: ἀν ἐγώ νῦν μὴ εἴπω εῦ. 7. δόξει: μέλλων τοῦ δοκῶ = φαίνομαι, θεωροῦμαι (ἀλλὰ καὶ νομίζω). 8. εινσι: ειδικὸ ἀπαρέμφ. (=δτι...). 9. τὰ δντα = τὰ ὑπάρχοντα, ἡ περιουσία. 10. στερήσομαι: μέλλων τοῦ στεροῦμαι. 11. ἀνάγκη (ἐννοεῖται) = ἐστι. 12. δεινός = ικανός. 13. πέφυκα: παρακ. τοῦ φύομαι = είμαι ἐκ φύσεως. 14. δοηθεῖν τῷ πατρὶ: τὸ βοηθῶ παίρνει τὸ ἀντικείμενό του σὲ δοτική, ἀλλὰ τὴ δοτικὴ αὐτῆ θὰ τὴν ἔξηγομε μὲ αίτια., δηλ. δοηθῶ τὸν πατέρα. 15. ἀν δύνωμα: αἱριστολογικὸ τὸ ἄν, μένει ἀνερμήνευτο = δπως μπορῶ. 16. δεῖ = πρέπει, χρειάζεται. 17. ίσασιν: γ' πληθυντ. ἐνεστ. τοῦ οίδα = γνωρίζω. 18. αιτήσομαι: μέλλων τοῦ αἰτοῦμαι = ζητῶ. 19. φ δια: φάδιος = εὔκολος. 20. χαρίζομαι = κάνω χάρη (τὸ ἀπαρέμφατο χαρίσασθαι τελικό = νά...). 21. ἀκοῦσαι: ἐπίσης τελικὸ ἀπαρέμφατο μὲ ὑποκείμενο: ὑμᾶς = σεῖς νά... 22. δσπερ = δπως ἀκριθῶς.

Α Σ Κ Η Σ Ε Ι Σ

ΤΡΑΜΜ.: α) δόξει: χρον. ἀντικ. β) ίσασι: χρον. καὶ ἐγκλ. ἀντικ. γ) ἀ π ά ν-

των: νὰ ὀναγν. καὶ κλιθῆ στὰ 3 γένη. δ) ἐχθρόν: νὰ γραφοῦν τὰ παραθετικά. ε) ράδια: νὰ γραφοῦν τὰ παραθετικά.
ΣΥΝΤ.: α) Νὰ δρῆτε δλες τις δευτερεύουσες προτάσεις τοῦ θέματος. δ) Νὰ δρῆτε τὰ ἀντικείμενα πῶν ρημάτων: παρέχει: — ἐνθυμηθεῖ — δέξει: — στερήσει: — δογθεῖν — λέγειν — αἰτήσειαι.

ΘΕΜΑ 11ο

Τεκμήριον δὲ τούτου μέγιστον: δτε γάρ ἐν τῇ τελευταίᾳ ναυμαχίᾳ αἱ νῆσες διεφθάρησαν, οὐδενὸς μοι συμπλέοντος στρατηγοῦ (ἴνα καὶ τούτου μηνοθῶ, ἐπειδὴ καὶ τοῖς τριηράρχοις ὠργίσθητε διὰ τὴν γενομένην συμφοράν) ἐγὼ τὴν τε ἐμαυτοῦ ναῦν ἐκόμισα καὶ τὴν Ναυσιμάχου τοῦ Φαληρέως ἔσωσα. Καὶ ταῦτα οὐκ ἀπὸ τύχης ἐγίγνετο, ἀλλ᾽ ἀπὸ παρασκευῆς τῆς ἐμῆς· εἰχον γάρ χρήματι πείσας κυβερνήτην Φαντίαν ἀπαντα τὸν χρόνον, δις ἐδόκει τῶν Ἑλλήνων ἀριστος εἶναι, παρεσκευασάμην δὲ καὶ τὸ πλήρωμα πρὸς ἐκεῖνον καὶ τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν ἀκόλουθον.

('Απολογία Δωροδοκίας § 9)

ΣΧΟΛΙΑ

1. τεκμήριον = ἀπόδειξις. 2. νῆσοις: πληθυντ. τοῦ ναῦς = πλοῖο.
3. διαφθείρομαι = καταστρέφομαι. 4. οὐδενὸς συμπλέοντος στρατηγοῦ: ή μετοχή ἐναντιώμ. = ὃν καὶ κανεὶς στρατηγὸς δέν... 5. συμπλέω = πλέω μαζί. 6. μηνσθῶ: παθητ. ἀφ. ὑποτακτ. τοῦ μέμνημαι = θυμάμαι.
7. τοῖς τριηράρχοις: λόγῳ τοῦ δργίζομαι ή δοτική θάξηγηθῆ = ἐναντίον... 8. ἀπὸ τύχης = λόγῳ τύχης. 9. χρήμασι: δοτική τοῦ δργάνου = μὲ χρήματα. 10. πείσασι: χρον. μετοχή = ἀφοῦ τὸν ἐπεισα.
11. ἐδόκει: παρατ. τοῦ δοκῶ = φαίνομαι, θεωροῦμαι (ἀλλὰ καὶ νομίζω).
12. Ἡ σειρά εἶναι: ἀκόλουθον (δηλ. τὸ πλήρωμα) πρὸς ἐκεῖνον καὶ τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν = ἀνάλογο, ἐξ ἵσου ίκανό...

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΓΡΑΜΜ.: α) γενομένην: χρον. ἀντικ. δ) εἰχον: χρον. ἀντικ. καὶ ἐγκλιτική στὸ 3διο πρόσωπο τοῦ ἀφ. δ'. γ) οὐδενός: νὰ ὀναγν. καὶ κλιθῆ στὰ γένη.

ΣΥΝΤ.: εἰχον γάρ χρήματι πείσασ... ἀριστος εἶναι: νὰ συνταχθῇ ἀναλυτικά.

Τὰ μὲν κατηγορημένα οὕτως ἔστι πολλά καὶ δειγό, ὡς ἀνδρες Ἀθηναῖοι, ὅστε οὐκ ἄν μοι δοκεῖ δύνασθαι. Ἐργοκλῆς ὑπέρ ἐνὸς ἑκάστου τῶν πεπραγμένων αὐτῷ πολλάκις ἀποθανὼν δοῦναι δίκην τῷ ὑμετέρῳ πλήθει. Καὶ γάρ πόλεις προδεδιωκός φαίνεται καὶ προξένους καὶ πολιτας ὑμετέρους ἥδικηκώς καὶ ἐκ πένητος ἐκ τῶν ὑμετέρων πλούσιος γεγενημένος. Καίτοι πᾶς αὐτοῖς χρὴ συγγνώμην ἔχειν, οὗταν ὁρᾶτε τὰς μὲν ναῦς, ὃν ἦρχον οὕτοι, δι' ἀπορίαν χρημάτων καταλυμένας καὶ ἐκ πολλῶν ὀλίγας γιγνομένας, τούτους δὲ πένητας καὶ ἀπόρους ἐκπλεύσαντας οὕτω ταχέως πλείστηγ τῶν πολιτῶν οὔσιαν κεκτημένους;

(Κατὰ Ἐργοκλέους § 1)

ΣΧΟΛΙΑ

1. τὰ κατηγορημένα = οἱ κατηγορίες.
2. οὕτως + ἐπίθετο = τόσο... (ἔδω τὸ ἐπίθετο εἶναι: πολλά).
3. δεινὸς = φοβερός (καὶ ικανός).
4. οὐκ ἄν: τὸ ἄν πάει στὸ δύνασθαι καὶ εἶναι δυνητικό (= δτὶ θά.).
5. δοκεῖ μοι: θὰ τὸ ἐξηγήτε πάντα = ἡ γνῶμη μου εἶναι δτὶ...
6. τῶν πεπραγμένων αὐτῷ = αὐτῶν ποὺ ἔχουν πραχθῆ ἀπ' αὐτῶν καὶ ἐπομένως: τῶν πράξεών του.
7. ἀποθανών: ἐνδοτικὴ μετοχὴ = καὶ δὴν ἀκόμη...
8. δούναι δίκην: δίκην δίδωμι = τιμωροῦμαι.
9. τῷ ὑμετέρῳ πλήθει: προσοχὴ στὸ ὑμετέρῳ = ιδικό σας.
10. προδεδιωκός, ἥδικηκώς, γεγενημένος: οἱ μετοχὲς κατηγορηματικὲς ἀπ' τὸ φαίνεται (= δτὶ ἔχει προδώσει, ἔχει ἀδικήσει, ἔχει γίνει...).
11. ἐκ πένητος = ἀπὸ φτωχός.
12. ἐκ τῶν ὑμετέρων: προσοχὴ πάλι στὸ «ύ» = ἀπὸ τὰ ιδικά σας.
13. καίτοι = καὶ δέδαια ἢ ἀν καί: ἡ σειρά: πῶς χρὴ ἔχειν συγγνώμην αὐτοῖς; χρὴ = πρέπει σεῖς...
14. ὡν ἥρχον: ἀρχα τινὸς = κυβερνῶ κάτι.
15. ἀπορία = ἔλλειψη.
16. καταλύσιμος = ενας, γινομένας: κατηγορημ. μετοχές = δτὶ... καταλύμαται = καταστρέφομαι.
17. ἐκ πλεύσαντας: ἐναντιωμ. μετοχὴ = ἀν καί... (ὑποκ. τούτους = αὐτοί).
18. κεκτημένους: πάλι κατηγορ. μετοχὴ = δτὶ ἔχουν ἀποκτήσει...
19. οὐσία = περιουσία.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

- ΓΡΑΜ.: α) δύνασθαι:: γρον. ἀντικ. καὶ νῦ κλιθῇ ἡ ὑποτακτ. καὶ ἡ εὑκτικὴ τοῦ ίδιου γρόνου. δ) ἐκ πλεύσαντας: τοῦ ἐνεστ. νῦ κλιθοῦν: ὕριστική, ὑποτακτ., εὐκτ., προστακτ. καὶ νῦ γραφῇ τὸ ἀπαρέμφατο καὶ ἡ μετοχή. γ) ἐνός: νῦ κλιθῇ στὰ 3 γένη. δ) πένητας: νῦ κλιθῇ. ε) ὁ λέγας -- ταχέως: νῦ γραφοῦν τὰ παραθετικά.

ΣΥΝΤ.: α) Στὴν πρόταση: τὰ μὲν κατηγορημένα... δεινά: ποιό συντακτικὸ φανήμενο ἔχοντες καὶ πότε συμβαίνει αὐτό; β) Τί εἰναι: συντακτικῶς: δύνασθαι — αὐτῷ — πολλάκις — δοῦναι — ἀξίαν — ἐκ τῶν ὑπετέρων — ἔχειν — δι' ἀπορίαν.

ΘΕΜΑ 13ο

"Αλλων τε πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων ἔνεκα, ὁ ἄνδρες, ἀξίου Ἡρακλέους μεμνῆσθαι καὶ δι: τόνδε τὸν ἀγῶνα πρώτος συγήγειρε δι: εὔνοιαν τῆς Ἐλλάδος. Ἐν μὲν γάρ τῷ τέως χρόνῳ ἀλλοτρίως αἱ πόλεις πρὸς ἀλλήλας διέκειντο· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος τοὺς τυράννους ἔπαινε καὶ τοὺς ὑδρίζοντας ἐκώλυσεν, ἀγῶνα μὲν σωμάτων ἐποίησε, φίλοταμίαν δὲ πλούτου, γνώμης δὲ ἐπίδειξιν ἐν τῷ καλλίστῳ τῆς Ἐλλάδος, ἵνα τούτων ἀπάντων ἔνεκα εἰς τὸ αὐτὸν συγέλθωμεν, τὰ μὲν ὀψόμενοι, τὰ δὲ ἀκούσαμενοι. Ἕγήσατο γάρ τὸν ἐνθάδε σύλλογον ἀρχὴν γενήσεσθαι: τοῖς "Ἐλλησι τῆς πρὸς ἀλλήλους φιλίας.

(Ολυμπιακὸς § 1)

ΣΧΟΛΙΑ

1. ἔνεκα: ἡ σειρὰ ἔδω εἶναι: ἀξίου μεμνῆσθαι Ἡρακλέους ἔνεκα ἄλλων τε πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων ἔνεκα + γενική = γιὰ + αἵτιατ. (= γιὰ ἄλλα πολλά...).
2. ἀξίον: ἐννοεῖται τὸ ἑστί.
3. μεμνῆσθαι: τελικὸ ἀπαρέμφατο (= νά...), ὑποκείμενό του τὸ ήμας = ἐμεῖς: μέμνημαι = θυμάμαι.
4. διτι: ἔδω αἰτιολογικὸ = γιατὶ (διότι).
5. συγείρω: (ἀριστος) = σηκώνω μαζί: (ἔδω) = διοργανώνω.
6. εὔνοια = ἀγάπη: (διὰ + αἵτιατ. εἶναι προσδιορισμὸς αἵτιας = ἀπό, γιά).
7. τέως = πρίν.
8. ἀλλοτρίως = ἔχθρικά (ἀλλότριος = ξένος, διαφορετικός, ἔχθρικός).
9. πρὸς ἀλλήλας = ἡ μιὰ στὴν ἄλλη, μεταξύ τους.
10. διέκειντο ἀλλοτρίως = εἴχαν ἔχθρικὲς διαθέσεις.
11. τὸ ἐπειδή: χρονικὸ = σταύρωση.
12. οἱ ύδριζοντες = οἱ ἔγωιστές, οἱ αὐταρχικοί, οἱ ἀδικοι (ὑδρίζω = ἀδικῶ).
13. φιλοτιμία = φιλοδοξία: ἔδω καλύτερα = ἀμιλλα, συναγωνισμός.
14. γνώμη = σοφία.
15. ἐν τῷ καλλίστῳ (ἐννοεῖται) τόπῳ· κάλλιστος = ὥραιότατος (καλὸς = ὥραιος, ἐνώ αἴγαθδος = καλός).
16. ἵνα ἔνεκα τούτων ἀπάντων (κοίτα καὶ σχόλιο 1).
17. εἰς τὸ αὐτό: δηλ. μέρος.
18. συνέλθω μεν: τοῦ συνέρχομαι = συγκεντρώνομαι.
19. ὁ ϕόμενοι: ἡ μετοχὴ τελική, σὲ χρόνο μέλ., γιατὶ ἔξαρτάται ἀπὸ ρήματα κινήσεως, τὸ συνέλθω μεν εἶναι τοῦ ρήματος δρῶ = βλέπω· ὀψόμενοι = γιὰ νὰ δοῦμε.
20. ἀκούσσο μενοι: διτὶ καὶ τὸ ὀψόμενοι, ἄλλα τοῦ ρήματος ἀκούω.
21. τὰ μέν..., τὰ δέ... = ἄλλα... κι ἄλλα.

Α Σ Κ Η Σ Ε Ι Σ

ΓΡΑΜΜ.: α) μεμνήσθας: χρον. ἀντικατ. β) ἀκούσθενος: ἀρχικοὶ χρόνοι καὶ χρον. ἀντικατ. γ) τὸν δὲ — ἀλλήλας: νὰ ἀντιγνωρ. καὶ κλεθοῦν καὶ στὰ 3 γένη.

ΣΥΝΤ.: Νὰ συνταχθῇ ἀναλυτικά: Ἡγάπατο γάρ... πρὸς ἀλλήλους φίλιας.

ΘΕΜΑ 14ο

Οὗτος γάρ, ὃ δουλή, δτε ἡ συμφορὰ τῇ πόλει: ἦγ (ἥς ἐγώ, καθ' ὅσον ἀναγκάζομαι, κατὰ τοῦτο μέμνημαι) ἐκκεκηρυγμένος ἐκ τοῦ ἀστεως ὅπο τῶν τριάκοντα μετὰ τοῦ ἄλλου πλήθους τῶν πολιτῶν τέως μὲν φκει: ἐν ἀγρῷ, ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀπὸ Φυλῆς κατῆλθον εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ οὐ μόνον οἱ ἐκ τῶν ἀγρῶν, ἄλλὰ καὶ οἱ ἐκ τῆς ὑπερορίας, οἱ μὲν εἰς τὸ ἀστυ, οἱ δὲ εἰς τὸν Ηεραπολιτικὸν συγέλεγοντα, καὶ καθ' ὅσον ἔκαστος οἵος τ' ἦγ, κατὰ τοσοῦτον ἐδοήθει τῇ πατρίδι, τὰ ἐναντία ἀπατι τοῖς ἄλλοις πολίταις ἐποίησε.

(Κατὰ Φύλωνος § 8)

ΣΧΟΛΙΑ

1. ἥς: ἀντικείμενο τοῦ μέμνημα (=θυμάμαι), δηλ. ἥς συμφορᾶς μέμνημαι. Σήμερα λέμε: θυμάμαι κάτι: ἐπομένως: ἦν συμφορὰν μέμνημαι. 2. καθ' δσον = σύμφωνα μὲν δσο... 3. ἐκκεκηρυγμένος: τοῦ ἐκκερύττομαι = ἐκδιώχνομαι. 4. τέως = πρίν, μέχρι πρὸ δλίγου, πρωτύτερα. 5. ὥκει: παρατ. τοῦ οἰκῶ = κατοικῶ ἥ ἔχω ἐγκατασταθῆ. 6. τὸ ἐπειδή: χρονικὸ = δταν. 7. ὑπερορία = ἔξορια. 8. συνελέγοντο: τοῦ συλλέγομαι = συλλέγομαι = συγκεντρώνομαι. 9. οἶος τ' ἦν: παρατατικὸς τοῦ οἵος τ' εἰμὶ = δύναμαι, μπορῶ: (οἴον τ' ἔστι = εἶναι δυνατό). 10. τῇ πατρίδι: ἀντικείμενο τοῦ ἐδοήθει· τὸ βοηθῶ παίρνει τὸ ἀντικείμενο του σὲ δοτική, ποὺ τῇ θεωρούμε δμως σὰν αίτιατική, δηλ. ἐδοήθει τὴν πατρίδα. 11. ἐναντίος = ἀντίθετος (καὶ ἔχθρός). 12. ἀπασι: ή δοτική αὐτὴ καὶ οἱ ἄλλες, ἐπειδὴ ἔξαφτῶνται ἀπὸ τὸ ἐπίθετο ἐναντία (ποὺ εἶναι ἔχθρικῆς διαθέσεως) ἔξηγεῖται: πρὸς δλους... κι ὑστερα: ἀπ' δλους.

Α Σ Κ Η Σ Ε Ι Σ

ΓΡΑΜΜ.: α) ὥκει: χρον. ἀντικ. καὶ ἐγκλιτικὴ ἐτὸ διει πρόσωπο τοῦ ἐνεστ. β) κατήλθον: ἀρχικοὶ χρόνοι καὶ χρον. καὶ ἐγκλιτ. ἀντικατ. γ) ἀστο — πλήθους: νὰ κλεθοῦν.

ΣΥΝΤ.: Νὰ χωριεθῇ δλο τὸ θέμα ωὲ προτάσεις.

Πολλά μὲν οὖν ὑπῆρχε τοῖς ἡμετέροις προγόνοις μιᾷ γνώμῃ χρωμένοις περὶ τοῦ δικαίου διαμάχεσθαι. "Ἡ τε γάρ ἀρχὴ τοῦ ὅιου δικαίου οὐ γάρ, ὥσπερ οἱ πολλοί, πανταχόθεν συγειλεγμένοι καὶ ἐτέρους ἐκδιαλόντες τὴν ἀλλοτρίαν φκησαν, ἀλλ' αὐτόχθονες ὅντες τὴν αὐτὴν ἐκέκτηγτο μητέρα καὶ πατρίδα. Πρῶτοι δὲ καὶ μόνοι ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐκδιαλόντες τὰς παρὰ τφίσιν αὐτοῖς δυναστείας δημιουρατίαν κατεστήσαντο, ἥγεούμενοι τὴν πάντων ἐλευθερίαν διμόνοιν εἶναι μεγίστην, κοινὰς δὲ ἀλλήλοις τὰς ἐκ τῶν κινδύνων ἐλπίδας ποιήσαντες ἐλευθέρωις ταῖς ψυχαῖς ἐπολιτεύοντα.

(Ἐπιτάφιος § 17)

ΣΧΟΛΙΑ

1. ὑπῆρχε: ἀττικὴ σύνταξη ἀντί: πολλὰ ὑπῆρχον (=πολλὰ ἔδιναν ἀφορμή...).
2. χρῶματι τινὶ = χρησιμοποιῶ κάτι· καὶ κάποτε (ὅπως ἔδω) = ἔχω κάτι.
3. διαμάχησθαι: τοῦ διαμάχομαι = ἀγωνίζομαι.
4. ὥσπερ = ὅπως ἀκριβῶς.
5. πανταχόθεν = ἀπὸ παντοῦ.
6. συνειλεγμένοι: μετοχὴ παρακ., τροπική, τοῦ συλλέγομαι = συγκεντρώνομαι.
7. ἔτερος = ἄλλος· ἔταίρος = φίλος, σύντροφος.
8. ἐκ βαλόντες: μετ. ἀρ. 6' τοῦ ἐκβάλλω = ἐκδιώχω.
9. ἀλλοτρία (ἐνν. γῆ) = ξένη χώρα (κοίτα καὶ θέμα 13, σχόλιο 8).
10. φκησαν: τοῦ οἰκέω-ῶ = κατοικῶ ἢ ἔχω ἐγκατασταθῆ (κοίτα καὶ θέμα 14, σχόλιο 5).
11. αὐτόχθονες = ντόπιοι.
12. ἐκέκτηντο: ὑπερσυνέλικος τοῦ κτῶμαι = ἀποκτῶ, ἀλλὰ καὶ ἔχω κάτι (ὅπως ἔδω).
13. ἐκ βαλόντες: χρονικὴ αύτὴ ἢ μετοχή (=ἀφοῦ...).
14. παρὰ σφίσιν = παρ' αὐτοῖς.
15. δυναστεῖαι = τυραννίες.
16. κατεστήσαντο: ἀρ. τοῦ καθίσταμαι = ἐγκαταστῶ, ἐγκαθίδρυα, ιδρύω.
17. ἥγούμενοι εἶναι: τὸ ἥγοῦμαι + ἀπαρέμφατο = νομίζω + εἰδικὸ ἀπαρέμφ. (=ὅτι...): ὑποκείμενο τοῦ εἶναι: ἐλευθερίαν = ἡ ἐλευθερία εἶναι μεγίστη διμόνοια.
18. τὰς ἐκ τῶν κινδύνων ἐλπίδας = τὶς ἐλπίδες ἀπὸ τὶς πολεμικὲς ἐπιχειρήσεις.
19. ψυχαῖς: δοτικὴ τοῦ τρόπου (= μέ...): ψυχή (ἔδω) = φρόνημα.
20. ἐπολιτεύοντο: τοῦ πολιτεύομαι = ζῶ ὡς πολίτης.

▲ΣΚΗΣΕΙΣ

ΓΡΑΜΜ.: α) διαμάχησθαι: χρον. ἀντικ. δ) ἐκέκτηντο: χρον. ἀντικατ. καὶ ἔγκλιτ. στὸ ίδιο πρόσωπο τοῦ ἔνεστ. γ) αὐτόχθονες: νὰ κλιθῇ.
ΣΙΓΝΤ.: Τι εἶναι συντακτικῶς διλεῖς οἱ δοτικὲς τοῦ θέματος.

Βούλομαι δὲ ὅλιγα ἔκατέρους ἀναμνήσας παταδαινειν τοὺς τε ἐξ ἀστεως καὶ τοὺς ἐκ Πειραιῶς, ἵνα τὰς ὑμῖν διὰ τούτων γεγενημένας σμυφορὰς παραδείγματα ἔχοντες τὴν ψῆφον φέρητε, καὶ πρῶτον μὲν ὅσοι ἐξ ἀστεώς ἔστε, σκέψασθε ὅτι ὑπὸ τούτων οὕτω σφόδρα ἡρχεσθε, ὥστε ἀδελφοῖς καὶ νιέσι καὶ πολίταις ἡγαγάξεσθε πολεμεῖν τοιοῦτον πόλεμον, ἐνῷ ἡτηγέντες μὲν τοῖς νικήσασι τὸ ἴσον ἔχετε, νικήσαντες δὲ ἄν τούτοις ἐδουλεύετε. Καὶ τοὺς ἰδίους οἰκους οὗτοι μὲν ἐκ τῶν πραγμάτων μεγάλους ἔκτήσαντο, ὑμεῖς δὲ διὰ τὸν πρὸς ἀλλήλους πόλεμον ἐλάττους ἔχετε.

(Κατὰ Ἐρατοσθένους § 92)

ΣΧΟΛΙΑ

1. **βούλομαι** = θέλω (ἐνῷ δουλεύομαι = σκέφτομαι). 2. **ἐκάτεροι** = καὶ τὰ δύο μέρη, καὶ οἱ δύο. 3. **ἀναμνήσας**: μετοχὴ ἀφ. τοῦ ἀναμνήσκω = ὑπενθυμίζω, ξαναθυμίζω. 4. **καταβαίνειν**: τελικὸ σπαρέμφ. (=νά...), ὑποκείμενό του: ἔγώ. 5. **Ἡ σειρά**: ἵνα τὴν ψῆφον φέρητε ἔχοντες παραδείγματα τὰς γεγενημένας ὑμῖν συμφορὰς διὰ τούτων: φέρω τὴν ψῆφον = ψηφίζω, ἀποφασίζω. 6. **τὰς γεγενήμενας** ὑμῖν = ποὺ ἔχουν γίνει (συμβῇ) σὲ σᾶς. 7. **σκέψασθε**: προστακτ. ἀφ. τοῦ σκοποῦμαι = σκέφτομαι (=σκεφθῆτε). 8. **οὕτω + ἐπίρ.** ἢ ἐπίθ. = τόσο... (οἷς ἔτσι). 9. **σφόδρα** = πάρα πολύ, ὑπερβολικά: ἐδῶ = δίαια, τυραννικά. 10. **ἡρχεσθε**: παρατατ. τοῦ ἄρχομαι = κυβερνῶμαι, ἔξουσιάζομαι. 11. **ἀδελφοῖς**, **υἱέσι** (=υἱούς), **πολίταις**: οἱ δοτικές αὐτές θὰ ἔξηγθοῦν μὲν τό: πρός..., ὡς ἀντικείμενα τοῦ πολεμεῖν. 12. **ἡττηθέντες**: ἐναντιώμ. μετοχή (=ἄν καὶ ἡττήθητε = νικηθήσατε). 13. **Ἡ σειρά**: τὸ ἴσον ἔχετε τοῖς νικήσασι: τὸ ἴσον = τὰ ἴδια δικαιώματα: τοῖς νικήσασι = τοῖς νικηταῖς: ἡ μετ. ἐπίθετ. 14. **νικήσαντες**: ὑποθετικὴ μετοχή (=ἄν δημως νικούσατε). 15. **ἄν ἐδουλεύετε**: τὸ ἄν εἶναι δυνητικό = θά... δουλεύω τινὶ = εἶμαι δοῦλος σὲ κάποιον (ἐδῶ: τούτοις = σ' αὐτούς). 16. **ἰδίους**: ιδίος = δικός μου: ιδίους = δικούς τους. 17. **ἐκ τῶν πραγμάτων**: πράγματα = ὑποθέσεις, περιστάσεις. 18. **ἐκτήσαντο**: ἀφρ. τοῦ κτῶμαι = ἀποκτῶ, ἔχω κάνει. 19. **πρὸς ἀλλήλους** = μεταξύ σας. 20. **ἐλάττους** = ἐλάττονας, συγκριτικὸς τοῦ μικρὸς (=πιὸ μικρούς, πιὸ φτωχούς, ἐνν. οἴκους).

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΓΡΑΜΜ.: α) **σκέψασθε**: ἀρχ. γρένοις καὶ γραν. καὶ ἐγκλιτ. ἀντικατάταση. β) **σούλαις**: γρανικὴ ἀντικατ. γ) **υἱέσι**: νὰ κλιθῇ. δ) **ἐλάττους**:

νὰ γραφοῦν τὰ παραθετικὰ καὶ νὰ κλιθῇ τὸ οὐδέτερο τοῦ ἔτιον δακτυοῦ.
ΣΥΝΤ.: Νὰ χωρισθῇ σὲ προτάσεις ὅλο τὸ θέμα.

ΘΕΜΑ 17ο

Οὐκ ἔχω, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὕτωνας δειπνοιένους ὑπὲρ ἡμῶν ἀναδιόσομαι· τῶν γάρ προσγράψων οἱ μὲν ἄνδρας ἀγαθοὺς αύτοὺς παραγράπτες καὶ μεγάλην τὴν πόλιν ποιοῦντες ἐν τῷ πολέμῳ τεθνάσιν, οἱ δὲ ὑπὲρ τῆς δημιουρατίας καὶ τῆς ὑμετέρας ἐλευθερίας ὑπὸ τῶν τριάκοντα κώνιειν πιόντες, ὥστε τῆς ἐρημίας τῆς ἡμετέρας αἴτιαι γεγόνασιν αἱ τε τῶν προσγράψων ἀρεταὶ καὶ αἱ τῆς πόλεως συμφοραί. ⁷Ων ἄξιον ὑμᾶς ἐνθυμηθέντας προθύμως ἡμῖν δοηθῆσαι, ἡγησαμένους τούτους ἂν ἐν δημιουρατίᾳ δικαίως εὖ πάτερειν ὑφ' ὑμῶν, οἵπερ ἐν δλιγχρήζῃ τῶν συμφορῶν μετέσχον τὸ μέρος.

(Τπέρ τῶν τοῦ Νικίου ἀδελφοῦ § 24 — 26)

ΣΧΟΛΙΑ

1. οὕστινας = ποιούς. 2. δεησομένους: τελική μετοχή, ἔξαρτάται ἀπ' τὸ κινήσεως ἀναβιδάσομαι (=γιὰ νά...). δέομαι = παρακαλῶ (σημαίνει καὶ ἔχω ἀνάγκη πάντως : δέομαι ὑπέρ τινος = παρακαλῶ...). 3. ἀναθισθεῖσα: μέλλων τοῦ ἀναβιδάζω = ἀνεβάζω στὸ θημα, παρουσιάζω ἐνώπιον τῶν δικαστῶν. 4. τῶν προσηκόντων: πρασήκοντες = οἱ συγγενεῖς (ἐνῶ: προσήκει = ἀρμόζει). 5. αὐτούς: προσέξτε! δασεῖα: αὐτοπαθῆς ἢ ἀντωνυμία, ἐπομένως = τοὺς ἐσυτούς τους. 6. παρασχόντες: μετοχ. ἀφορ. τοῦ παρέχω, χρονική (=ἀφοῦ...): παρέχω ἐμαυτὸν = ἀναδεικνύμαι, ἀποδεικνύμαι. 7. τεθνάσιν = τεθνήκασιν γέπληθ. παρακ. τοῦ ἀποθνήσκω. 8. κώνειον = δηλητήριο (ποὺ ἔπιναν οἱ καταδικασμένοι σὲ θάνατο). 9. πιόντες: χρον. μετοχή ἀφορ. τοῦ πίνω. 10. ἐρημία = μοναξιά (δηλ. τὸ νὰ μὴν ἔχης κανένα δικό σου νὰ σὲ ὑπερσπίσῃ). 11. γεγόνασι: παρακ. τοῦ γίγνομαι (=ἔχουν...). 12. Ἡ σειρά: ἄξιον ἐστιν ὑμᾶς προθύμως δοηθῆσαι ἡμῖν ἐνθυμηθέντας ὡν... Δηλ. τὸ ὡν (έπειδη ἀκολουθεῖ μετὰ ἀπὸ τελεία) = τούτων (=αὐτά...). 13. Προσοχή στὸ ὑμᾶς: ὑποκείμ. στὸ δοηθῆσαι, ἄρα θά ἐξηγηθῆ = σεῖς... 14. ἐνθυμηθέντας: χρον. μετοχή τοῦ ἐνθυμοῦμαι = σκέφτομαι (ποτὲ θυμᾶμαι). 15. ἡγησαμένους: χρονική μετοχή (=ἀφοῦ...), ὑποκείμενό της: ὑμᾶς (=σεῖς): ἡγούμαι + ἀπαρέμφ. = νομίζω (έδῶ τὸ ἀπαρέμφ.: εὖ πάσχειν ἄν). 16. ἀν εὖ πάσχειν: τὸ ἀν δυνητικό (=θά...): εὖ πάσχω = εὔεργετοῦμαι (ἐνῶ εὖ ποιῶ = εὔεργετῶ): ὑποκείμενό του

τό: τούτους (= αύτοί θά εύεργετιόνταν δίκαια ἀπό σάς...). 17. ἐν ὁλιγῳ
γαρχίᾳ = τὸν καιρὸν τῆς ὀλιγαρχίας (ἐν δημοκρατίᾳ = τὸν καιρὸν τῆς δημο-
κρατίας: ἔδω = τώρα ποὺ εἶναι δημοκρατία). 18. Ἡ σειρά: μετέσχον τὸ
μέρος τῶν συμφορῶν (= πήραν τὸ μερίδιο τους στὶς συμφορές).

Α Σ Κ Η Σ Ε Ι Σ

ΓΡΑΜ.: α) πιστεῖς — πάσχειν: χρον. ἀντικ. δ) εὖ: νὰ γραφοῦν τὰ
παραθετικά. γ) οἴπερ: νὰ ἀκαγνωρίζῃ καὶ κλίθῃ στὰ 3 γένη.

ΣΤΡΝΤ.: Νὰ γίνη ἀναλυτική σύνταξη: τῶν γὰρ προσγράψων... τεθνᾶσιν.

ΘΕΜΑ 180

Ἐμοὶ τοίνυν, ὃ ἄνδρες δικασταὶ, οὗτοί ιδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ συμφορὰ ἐν
ἔκείνῳ τῷ χρόνῳ οὐδεμία πώποτε ἐγένετο, ἀνθ' ἡς τιγος ἀν προθυμούμενος
τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγῆναι ἑτέρων ἐπεθύμουν πραγμάτων. Τετριη-
ράρχηκα μὲν γάρ πεντάκις καὶ τετράκις γενανικάγηρα καὶ εἰσφοράς ἐν τῷ
πολέμῳ πολλὰς εἰσεσήροχα καὶ τάλλα λειτειούργηκα οὐδενὸς χείρον τῶν
πολιτῶν. Καίτοι διὰ τοῦτο πλείω τῶν ὑπὸ τῆς πόλεως προστατομένων ἐδα-
πανώμηγη, ἵνα καὶ δελτίων ὑφ' ὑμῶν νομίζοιμηγη, καὶ εἰ πού μοί τις συμφορὰ
γένοιτο, ἅμεινον ἀγωνιζοίμηγη.

(Δήμου καταλύσεως ἀπολογία § 12)

ΣΧΟΛΙΑ

1. ἐμοί: Ἡ σειρά: οὐδεμία συμφορὰ ἐγένετο ἐμοὶ πώποτε ἐν ἔκείνῳ
τῷ χρόνῳ οὔτε ιδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ. 2. ιδίᾳ = στὴν ιδιωτική μου ζωή. 3.
δημοσίᾳ = στὴ δημόσια μου ζωή. 4. ἀνθ' ἡς = ἀντὶ τῆς ὧποιας: Ἡ
σειρά: ἀνθ' ἡς ἐπεθύμουν ἀν ἑτέρων πραγμάτων προθυμούμενος ἀπαλλαγῆναι
τῶν παρόντων κακῶν. 5. ἀν: πάει στὸ ἐπεθύμουν δυνητικὸν = θά...
(κοίτα σχετικά στὸ α' μέρος). 6. προθυμούμενοι = ἐπιθυμῶ: ἀπ' αὐτήν ἔξαρτάται τὸ τελικὸν ἀπαρέμφ. ἀπαλλαγῆναι (=
νά...): ὑποκείμενο καὶ στὴ μετοχὴ καὶ στὸ ἀπαρέμφ.: ἐγώ. 7. ἔτερος =
ἄλλος (ἐνώπιος = φίλος, σύντροφος). 8. τετριηράρχηκα: πα-
ρακείμ. τοῦ τριηραρχῶ = δαπανῶ γιὰ πλοϊο. 9. εἰσενήνοχα: πα-
ρακ. τοῦ εἰσφέρω (= ἔχω...). 10. λελειτούργηκα: παρακ. τοῦ λει-
τουργῶ = ἔκτελῶ τὰ δημόσια καθήκοντα, τὶς οἰκονομικὲς ὑποχρεώσεις μου
(δηλ. ἔδω: καὶ τὶς ἄλλες οἰκονομικὲς ὑποχρεώσεις μου ἔχω ἐκπληρώσει). 11.
χειρόν = χειρότερα (κακῶς — χείρον — χειρίστα). 12. πλείω =
πλείονα = περισσότερα (πολλὰ — πλείονα — πλεῖστα). 13. τῶν προσ-
ταττομένων: προστάπτομαι = διατάζομαι. 14. Ἡ σειρά: ἵνα νομί-
ζοίμηγη καὶ δελτίων ὑφ' ὑμῶν νομίζομαι = θεωρούμαι. δελτίων = καλύτερος.
15. Ἡ σειρά: καὶ εἰ που γένοιτο μοί τις συμφορά: που = κάποτε. 16. ἐν-

νοεῖται: ήνα ἀγωνιζοίμην ἄμεινον (= γιὰ νά...). ἀμεινον: ἐπίρρημα = καλύτερα (εὖ — ἄμεινον — ἄριστα).

Α Σ Κ Η Σ Ε Ι Σ

ΓΡΑΜ.: α) ἀπαλλαγήναται: χρον. ἀντικατ. καὶ νὰ κλιθῇ ἡ προσταχτ. τοῦ χρόνου κύνοῦ. β) προστατευτομένων: χρον. ἀντικ. καὶ ἔγκλιτ. στὸ γ' ἐνικὸ τοῦ παρακεψένου. γ) χεῖρον: νὰ ἀναγνωρισθῇ καὶ νὰ γραφοῦν τὰ παραθετικὰ αὐτοῦ τοῦ ἐπιθέτου. δ) τίς: νὰ ἀναγνωρισθῇ καὶ κλιθῇ στὸ 3 γένη.
ΣΓΝΤ.: α) Νὰ δρῆτε τοὺς δέδρους συγκρίσεως τοῦ θέματος. δ) Τί είναι συντακτικῶς: ίδια — σύδεια — εἰσφοράς — πλείω — διετίων — ἄμεινον.

Β.' ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΣΟΚΡΑΤΗ

ΘΕΜΑ 19ο

Περὶ δὲ αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἥδη ποιήσομαι τοὺς λόγους. Φημὶ γάρ χρῆγαι σε τῶν μὲν ίδίων μηδενὸς ἀμελῆσαι, πειραθῆγαι δὲ διαλλάξαι τὴν τε πόλιν τὴν Ἀργείων καὶ τὴν Λακεδαιμονίων καὶ τὴν Θηραίων καὶ τὴν ἡμετέραν. /
Ἔν γάρ ταύτας συστῆσαι δυνηθῆς, οὐ χαλεπῶς καὶ τὰς ἄλλας ὁμονοεῖν ποιήσεις ἄπασαι: γάρ εἰσιν ὅπο ταῖς εἰρημέναις καὶ παταφεύγουσιν, ὅταν φοιτηθῶσιν, ἐφ' ἣν δὴ τύχωσι τούτων, καὶ τὰς δοηθείας ἐντεῦθεν λαμβάνουσιν. "Ωστ' ἂν τέτταρας μόνοι πόλεις εὖ φρονεῖν πείσῃς, καὶ τὰς ἄλλας πολλῶν πακῶν ἀπαλλάξεις.

(Φίλιππος § 11)

ΣΧΟΛΙΑ

1. ποιοῦμαι τοὺς λόγους = δημιλῶ (ἐδῶ μέλλων = θά...).
2. χρήναται: ειδικὸ ἀπαρέμφατο (= ὅτι...) τοῦ χρή = πρέπει. 3. σε... μὴ ἀμελῆσαι: τὸ σε ὑποκείμ. στὸ ἀμελῆσαι (= ἐτεροπροσωπία = σὺ νὰ μή...). 4. τῶν ίδίων: γεν. διαιρετική (μηδενὸς τῶν ίδίων). ίδιον = ίδικό, ἀτομικό, ίδιωτική ὑπόθεση. 5. πειραθῆναι: ἀπαρέμφ. ἀορ. τοῦ πειρῶμαι = προσπαθῶ ὑποκείμενό του, δπως καὶ πιὸ κάτω, στὸ διαλλάξαι, τὸ ὑποκ. τοῦ χρήναι: σε (= σύ). 6. διαλλάξαι: ἀπαρέμφ. ἀορ. τοῦ διαλλάττω = συμφιλιώνω. 7. "Ἔν δυνηθῆσαι ταύτας· ἢν = ἐάν συστῆσαι: τοῦ συνίστημι = κάνω νὰ συμμαχήσουν (ὑποκείμενο: σύ). 8. χα-

λεπτώς = δύσκολα. 9. καὶ τὰς ἄλλας ποιήσεις ὁμονοεῖν· ὁμονοῶ = μονιάζω, ἔχω ὁμόνοια (ύποκείμενο: τὰς ἄλλας = οἱ ἄλλες) 10. εἰρημένο = αὐτές ποὺ ἐλέχθηκαν, ἀναφέρθηκαν). 11. ἐφ' ἦν = σὲ δῆποια. 12. τούτων: γενικὴ διαιρετικὴ (= ἀπὸ αὐτές). 13. ἐντεῦθεν = ἀπὸ ἑκεῖ. 14. εὖ φρονῶ = σκέψομαι συνετά· τελικὸ ἀπαρέμφ. (= νά...). 15. ἀπαλλάξεις: προσοχή! μέλλων (= θά...).

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΓΡΑΜΜ.: α) καταφεύγουσι: χρον. ἀντικ. δ) πεισθεῖς: ἀρχικοὶ χρόνοι καὶ χρον. ἀντικατάσταση.

ΣΥΝΤ.: α) φημι γάρ... καὶ τὴν ἡμετέραν: νὰ γίνῃ ἀναλυτικὴ σύνταξη. δ) Νὰ δράσῃς τὶς δευτερεύουσες προτάσεις τοῦ θεμάτος.

ΘΕΜΑ 20^ο

Ἄλλὰ μήν τὰ περὶ Θηραίους οὐδὲ σὲ λέληθεν. Καλλίστηγι γάρ μάχην γινήσαντες καὶ μεγίστηγι ἐξ αὐτῆς δόξαν λαδόντες διὰ τὸ μὴ καλῶς χρῆσθαι ταῖς εὐτυχίαις οὐδὲν δέλτιον πράττουσι τῶν ἡττηθέντων καὶ δυστυχησάντων. Οὐ γάρ ἔφθασαν τῶν ἐχθρῶν κρατήσαντες καὶ πάντων ἀμελήσαντες γῆγάλουν μὲν ταῖς πόλεσι ταῖς ἐν Ηελοποννήσῳ, Θετταλίᾳ δὲ ἐτόλιμων καταδουλούσθαι, Μεγαρεῦσι δὲ διμόροις οὖσιν ἡπείλουν, τὴν δὲ ἡμετέραν πόλιν μέρος τι τῆς χώρας ἀπεστέρουν, Εὔδοιαν δὲ ἐπόρθουν, εἰς Βυζάντιον δὲ τριήρεις ἐξέπειμπον, ώς καὶ γῆς καὶ θαλάττης ἀρξοντες.

(Φίλιππος § 21)

ΣΧΟΛΙΑ

1. λέληθεν: παρακ., τοῦ λανθάνω (λανθάνει με τινὰ = μοῦ διαφέγγουν μερικά). 2. νικήσαντες, λαβόντες: ἐναντ. μετ. (= ἀν καί...). 3. διὰ τὸ μὴ χρήσθαι: ἐμπρόθ. προσδ. αἵτιας (ἐπειδὴ δέν...). χρῶμαί τινι = χρησιμοποιῶ, μεταχειρίζομαι, κάνω χρήση. 4. ταῖς εὐτυχίαις: σὲ δοτική, γιαστὶ τὸ ἀντικείμ. τοῦ χρῶμαι πάντα μπαίνει σὲ δοτική, ποὺ τὴν ἐξηγούμε μὲν αἵτιατική, δηλ. σὰν νὰ εἴχαμε: τὰς εὐτυχίας. 5. 6 ἐλτιον πράττουσι: εὑ πράττω = εὐτυχῶ: δέλτιον ἥ ἅμεινον ἥ κρείττον ἥ λῷον πράττω = εὐτυχῶ περισσότερο: δέλτιστα ἥ ἄριστα ἥ κράτιστα ἥ λῷοτα πράττω = πάρα πολὺ εὐτυχῶ. 6. τῶν ἡττηθέντων καὶ δυστυχησάντων: 6' δροι συγκρίσεως (= ἀπὸ τούς...). 7. ἔφθασαν: τοῦ

φθάνω = προφθάνω (ἐνώ τὸ σημερινὸ φθάνω στὰ Ἀρχαῖα εἰναι τό: ἀφικνοῦμαι). 8. κρατήσαντες: κατηγορηματικὴ μετοχὴ ἀπ' τὸ ἔφθασαν (=νά...). κρατῶ = νικῶ. 9. ἀμελήσαντες: χρονικὴ μετοχὴ (=ἀφοῦ...) ἀμελῶ = παραμελῶ. 10. ταῖς πόλεσι: σὲ δοτική, γιατὶ τὰ βλάθης καὶ ὠφελείας ρήματα παίρνουν ἀντικ., σὲ δοτική, ποὺ τὴν ἔξηγούμε μὲ αἰτιατική, δηλ. ἐδῶ = τάς πόλεις (δπως καὶ θοηθῶ τινι = θοηθῶ κάποιον). 11. καταδουλούματι: ὑποδουλώνων (ὑποκ. τοῦ ἀπαρέμφατου = αὐτοῖ). 12. δμοροι = γείτονες (ἔχουν δμοῦ τὰ δρια = μαζὶ τὰ σύνορα). 13. οὖσι: ἐπιθετ. μετοχὴ (=ποὺ ήσαν...). 14. ἀπεστέρουν τὴν πόλιν μέρος τι τῆς χώρας: τὸ ρῆμα ἀποστερῶ παίρνει δυὸ ἀντικ. σὲ αἰτιατ. καὶ τὸ ἔνα ἔξηγεῖται: ἀπό... (ἐδῶ: ἀπὸ τὴν πόλιν...). 15. ἐπόρθουν: τοῦ πορθῶ = κυριεύω, κατακτῶ (πρβλ. πορθητής). 16. ως ἄρξοντες καὶ γῆς καὶ θαλάττης: δταν ἔχουμε ως + μετοχὴ μέλλουστος (δπως ἐδῶ), ἡ μετοχὴ εἶναι τελικὴ = γιὰ νά... ἄρχω τινὸς = ἔξουσιάζω κάτι.

A S K H S E I S

ΓΡΑΜΜ.: α) λέληθεν — ἐξέπειμπον: χρον. ἀντικ. β) καταδουλούματι: τοῦ ίδιου χρόνου ἐγκλιτικὴ ἀντικατάσταση στὸ δ' πληθυντικό. γ) τριήρεις: νά κλιθῇ.

ΣΤΝΤ.: Νά δρῆτε δλα τὰ ἀντικείμενα τῶν ρημάτων, ἀπερμφάτων καὶ μετοχῶν τοῦ θέματος.

ΘΕΜΑ 21ο

Ἐκεῖνος γάρ ὄρῶν τὴν Ἑλλάδα πολέμων καὶ στάσεων καὶ πολλῶν ἥλιων κακῶν μεστὴν οὖσαν, παύσας ταῦτα καὶ διαλλάξας τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας ὑπέδειξε τοῖς ἐπιγιγνομένοις, μεθ' ὧν γρὴ καὶ πρὸς οὓς δεῖ τοὺς πολέμους ἐκφέρειν. Ποιησάμενος γάρ στρατείαν ἐπὶ Τροίαν, ἥπερ εἶχε τότε μεγίστην δύναμιν τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν, τοσοῦτον διήρεγκε τὴν στρατηγία τῶν πρὸς τὴν αὐτὴν ταύτην ὕστερον πολεμησάντων, ὅσον οἱ μὲν μετὰ τῆς τῶν Ἑλλήγων δυνάμεις ἐν ἔτεσι δέκα μόλις αὐτὴν ἔξεπολιστρησαν, ὁ δ' ἐν ἡμέραις ἐλάττοσι γῇ τοσαύταις καὶ μετ' ὀλίγων στρατεύσας ραδίως αὐτὴν κατὰ κράτος εἶλεν.

(Φίλιππος § 47)

ΣΧΟΛΙΑ

1. Ἡ σειρά: ὄρῶν τὴν Ἑλλάδα οὖσαν μεστήν ὄρῶν: αἰτιολογ. μετοχὴ (=ἐπειδή)· οὖσαν: κατηγορ. μετοχὴ ἀπὸ τὸ ὄρῶν (=νά εἰναι...). 2. με-

στήν: μεστός = γεμάτος. 3. παύσας: χρονική μετοχή (άφοῦ...). 4. διαλλάξας: τοῦ διαλλάτω = συμφιλώνω (κοίτα καὶ θέμα 19). ἡ μετοχὴ ἐπίσης χρονική. 5. ύπέδειξε = ἔδειξε. 6. οἱ ἐπιγιγνόμενοι = οἱ ἀπόγονοι. 7. μεθ' ὅν: μετά + γεν. = ἐμπρόθ. προσδ. συνοδείας (= μὲ ποιούς, δηλαδὴ συμμάχους). 8. πρὸς οὓς = πρὸς ποιούς, δηλ. ἔχθρούς. . . 9. ἐκφέρω πολέμους = διεξάγω πολέμους: τὸ ἀπαρέμφ. εἶναι τελικὸ καὶ ἔχει ὑποκείμ. τοὺς Ἐλληνας = οἱ Ἐλληνες. 10. ποιησάμενος: χρον. μετοχή. 11. ἐπὶ Τροίαν: ἐπὶ + αἰτιατ. = ἐμπρόθ. προσδιορ. ἔχθρικῆς διαθέσεως (= ἐναντίον...). 12. τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν: ἐνοεῖται πόλεων (= ἀπὸ τῆς πόλεις...). 13. τοσοῦτον = τόσο πολύ. 14. διήνεγκε: ἀρ. τοῦ διαφέρω. 15. τῇ στρατηγίᾳ: δοτικὴ ἀναφορᾶς (= κατὰ τῇ στρατηγικὴ ἱκανότητα). 16. τῶν πολεμησάντων: ἀντικ. τοῦ διήνεγκε (διήνεγκε τῶν πολεμησάντων = ... αὐτῶν ποὺ πολέμησαν, ἀπ' αὐτοὺς πού...). 17. μόλις = μὲ δυσκολία. 18. ἐξεπολιόρκησαν: ἀρ. τοῦ ἐκπολιορκῷ = κυριεύω. 19. ἐλάττοσιν: συγκριτικὸς βαθμὸς τοῦ δλίγος (= πιὸ λίγες...). 20. μετ' δλίγων: ἐνοεῖται ἀνδρῶν. 21. στρατεύσας: ἐναντιώμ. μετοχή (= ἀν καὶ...). 22. ρᾷδίως = εὔκολα. 23. κατὰ κράτος = διοικητικά. 24. εἴλεν: ἀρ. τοῦ αἵρω = κυριεύω (ἐπὶ ἀνθρώπων: συλλαμβάνω, ἐνῶ μέσο αἱροῦμαι = ἐκλέγω ἢ προτιμῶ καὶ παθητικὸ αἱροῦμαι = ἐκλέγομαι ἢ προτιμοῦμαι. Συλλαμβάνομαι ἢ κυριεύομαι σημαίνει τό: ἀλισκομαί).

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΓΡΑΜΜ.: α) εἴλεν: χρον. καὶ ἐγκλ. ἀντικατάσταση. δ) δεῖ: χρον. ἀντικ. γ) ὑπέδειξε: ἐγκλιτικὴ ἀντικ. στὸ ίδιο πρόσωπο τοῦ ἐνεστ. δ) ρᾷδίως: νὺν γραφοῦν τὰ παραθετικά.

ΣΥΝΤ.: Τί εἶναι συντακτικῶς: πολέμιον — μεθ' ὅν — ἐκφέρειν — τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν — τῇ στρατηγίᾳ — μόλις — κατὰ κράτος.

ΘΕΜΑ 22ο

Καὶ τοὺς μὲν πλείστους τῶν τοιούτων ἀνδρῶν παρὰ τῶν πρεσβύτερων ἦν τις ἀκούσειεν, τοὺς δὲ ὄνομαστοτάτους ἔχω κάλγῳ διελθεῖν. Πεδάριτος μὲν γὰρ εἰς Χίον εἰσπλεύσας τὴν πόλιν αὐτῶν διέσωσε· Βρασίδας δὲ εἰς Ἀμφίπολιν εἰσελθών, δλίγους τοὺς περὶ αὐτὸν τῶν πολιορκουμένων συντάξαμενος, πολλοὺς ὅγτας τοὺς πολιορκοῦντας ἐγίκησε μαχόμενος· Γύλιππος δὲ Συρακοσίοις θογθήσας οὐ μόνον ἐκείνους διέσωσεν, ἀλλὰ καὶ τὴν διμναῖν τὴν κρατοῦσαν αὐτῶν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἀπασαγ αἰγιαλῶτον ἔλαθε. Καίτοι πῶς οὐκ αἰσχρὸν τότε μὲν ἔκαστον ἥμιν γίναντον

είναι τὰς ἀλλοτρίας πόλεις διαφυλάττειν, γυνὶ δὲ πάγτας μήτε δύνασθαι:
μήτε πειράσθαι τὴν ἡγειτέραν αὐτῶν διασφέειν:

('Αρχίδαιμος § 53)

Σ Χ Ο Λ Ι Α

1. παρὰ τῶν πρεσβυτέρων = ἀπὸ τοὺς γεροντότερους.
2. ἄν: δυνητικό, δταν θὰ ἔχουμε: α) ἄν+εύκτ. ἐνεστ., θὰ + παρατατ.: π. χ. ἄν ἀκούοι = θὰ ἀκούγει· β) ἄν+εύκτ. ἀρ. = θὰ + ὑποτακτ. ἀρ.: η θὰ μποροῦσε νὰ + ὑποτακτ. ἀρ.: π. χ. ἄν ἀκούσειε = θὰ ἀκούσῃ ἢ θὰ μποροῦσε ν' ἀκούσῃ. 'Εδῶ δῆμως ἔχουμε: ἀκούοις + αἰτιατ. = πληροφοροῦμαι γιὰ κάπιοιν (ἐνῶ ἀκούω + γεν. = ἀκούω). 3. ἔχω διελθεῖν: ἔχω + ἀπαρέμφ. = μπορῶ νά... διελθεῖν: τοῦ διέρχομαι = διηγοῦμαι (καὶ διεξέρχομαι = διηγοῦμαι μέχρι τέλους). 4. εἰσπλεύσας: χρον. μετοχή (= δταν). 5. εἰσελθών, συνταξάμενος: χρονικές καὶ οἱ δύο μετοχές, ή πρώτη προηγεῖται χρονικά τῆς δεύτερης (= δταν..., ἀφοῦ...). 6. συνταξάμενος: χρον. μετοχή τοῦ συντάττομαι = διοργανώνω (= ἀφοῦ...). 7. Προσοχή στὴ δασεῖα τοῦ περὶ αὐτὸν = οἱ περὶ ἑαυτὸν καὶ αὐτὸν = οἱ ὅπαδοί του. 8. διατάξις: ἑναυτιώμ. μετοχή (= ἀν καὶ ἥσαν...). 9. μαχόμενος: τροπική μετοχή (= πολεμώντας). 10. διηθήσας: χρον. μετοχή. 11. τὴν κρατοῦσαν: τοῦ κρατῶ = νικῶ. 12. οὐκ αἰσχρόν: ἔνν. ἔστι. 13. ἐκαστον: ὑποκ. τοῦ εἶναι, θὰ ἔξηγηθῇ μὲ δόνομαστ. (= διεναγ), δπως καὶ τὸ ίκανόν. 14. ή μῶν: γεν. διαιρ. (= ἀπὸ μᾶς). 15. ἀλλοτρίας: ἀλλότριος = ἔνος. 16. πάντας: ὑποκ. τοῦ δύνασθαι, τοῦ πειράσθαι καὶ τοῦ διασφέειν θὰ ἔξηγηθῇ μὲ δόνομαστική, σύμφωνα μὲ δσα δέρουμε γιὰ τὸ ὑποκείμενο τοῦ ἀπαρεμφάτου (= δλοι...). 17. πειρᾶσθαι: τοῦ πειρῶμαι = προσπαθῶ. 18. τὴν ἡμετέραν αὐτῶν = τὴν ἴδια τὴ δική μας.

Α Σ Κ Η Σ Ε Ι Σ

ΠΡΑΜΜ.: α) ἔλαβεν: ἀρχ. χρόν. καὶ χρον. ἀντικατ.: νὰ κλιθῇ σὲ δλεις τὶς Ἕγχλίσεις διέσος παρακείμενος. β) αἰσχρόν: νὰ γραφοῦν τὰ παραθετικὰ καὶ στὰ 3 γένη.

ΣΓΝΤ.: πᾶς οὐκ αἰσχρόν... πόλεις διαφυλάττειν: νὰ γίνη ἀναλυτικὴ σύνταξη.

ΘΕΜΑ 23ο

'Εγὼ δὲ πολλοὺς μὲν οἴδα διὰ τὸν πόλεμον μεγάλην εὐδαιμονίαν κτηγοριμένους, πολλοὺς δὲ τῆς ὑπαρχούσης ἀποστεριζέντας [διὰ τὴν εἰρήνην]: οὖδὲν γάρ τῶν τοιούτων ἐστὶν ἀποτόμως οὔτε κακὸν οὔτ' ἀγαθόν,

ἄλλοι ὅτις ἄν χρήσηται τις καὶ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς καιροῖς, οὕτως ἀνάγκη καὶ τὸ τέλος ἐκβαίνειν ἔξι αὐτῶν. Χρή δὲ τοὺς μὲν εῦ πράττοντας τῆς εἰρήνης ἐπιθυμεῖν· ἐν ταύτῃ γὰρ τῇ καταστάσει πλεῖστον ἄν τις χρόνον τὰ παρόντα διαφυλάξειε· τοὺς δὲ δυστυχοῦντας τῷ πολέμῳ προσέχειν τὸν νοῦν· ἐκ γὰρ τῆς ταραχῆς καὶ τῆς καινουργίας θᾶττον ἀν μεταδολῆς τύχοιεν.

(Ἀρχιδαμος § 50)

ΣΧΟΛΙΑ

1. οἱδα = γνωρίζω. 2. διὰ τὸν πόλεμον: διὰ + αἰτιατ. σημαίνει αἴτια (=έξι αἴτιας τοῦ...). 3. κτησαμένους: κατηγορηματ. μετοχὴ ἀπ' τὸ ρῆμα γνώσεως: οἴδα (=δτι...) τοῦ κτῶματ = ἀποκτῶ. 4. τῆς ὑπαρχούσης: ἐνοιεῖται εὑδαιμονίας. 5. ἀποστερηθέντας: ἐπίσης κατηγορ. μετοχὴ (=δτι...) τοῦ ἀποστεροῦμαι = χάνω. 6. τῶν τοιούτων: γεν. διαιρ. (=ἀπὸ αὐτὰ τὰ πράγματα). 7. ἀποτόμως = ἀπόλυτα. 8. ἀλλ' ὡς: τὸ ὡς ἀναφορικό ἔδω (=ὅπως ή ἀνάλογα πῶς...). 9. τὸ ἀν ἀοριστολογικό, μπορεῖ νὰ μείνῃ ἀνεξήγητο ή νὰ ἔξηγηθῇ: τυχὸν ή θά... 10. χρήσηται: τοῦ χρώμαι = χρησιμοποιῶ, μεταχειρίζομαι, κάνω χρήση. 11. πράγμασι: πράγματα = οἱ ὑποθέσεις, οἱ καταστάσεις, οἱ περιστάσεις· καιροὶ = εὔκαιριες. 12. ἀνάγκη: ἐνν. ἐστί αὐτῶν (δηλ. τῶν πραγμάτων καὶ καιρῶν): τὸ τέλος ἐκβαίνει τινὸς = τελειώνει κάτι, ἔχει σὰν ἐκβαση, ἔχει ἀποτέλεσμα. 13. εὖ πράττοντας: εὖ πράττω = εύτυχω· ή μετοχὴ εἶναι ὑποκειμ. τοῦ τελικοῦ ἀπαρέμφ. ἐπιθυμεῖν, γι' αὐτὸ θὰ ἔξηγηθῇ μὲ συμμαστική (= οἱ εύτυχισμένοι). 14. Ἡ σειρά: πλεῖστον χρόνον ἄν διαφυλάξειέ τις τὰ παρόντα: τὸ ἄν δυνητικό + εύκτική ἀορίστου (=θὰ ή θὰ μπορῶνται νά... κοίτα καὶ θέμα 22, σχόλιο 2). 15. Ἡ σειρά: τοὺς δὲ δυστυχοῦντας (ἐνοιεῖται: χρή) προσέχειν τὸν νοῦν τῷ πολέμῳ· τὸ δυστυχοῦντας, σὰν ὑποκ. τοῦ προσέχειν, θὰ ἔξηγηθῇ μὲ δύνομαστ. (=οἱ δυστυχισμένοι): προσέχω τὸν νοῦν = ἔχω τὸ μυαλό μου στραμμένο, ἔχω διαρκῶς τὴν προσοχή μου, τὸ νοῦ μου. 16. καινούργια πολιτικὴ κατάσταση, ἀλλαγὴ τῆς καταστάσεως. 17. θάττον: ἐπίρρημα συγκριτικοῦ βαθμοῦ (ταχέως — θᾶττον. (= ταχύτερα) — τάχιστα). 18. ἀν τύχοιεν μεταβολῆς: ἄν + εὔκτ. ἀορ. (θὰ ή θὰ μποροῦσαν νά..., κοίτα καὶ θέμα 22, σχόλιο 2).

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΓΡΑΜΜ.: α) ἀποστερηθέντας: χρόν. ἀντικ. τοῦ ἕδου χρόνου καὶ νὰ γραψοῦν τὰ γ' πληθ. Ἐλῶν τῶν ἐγχάλισεων. β) διαφυλάξεις: χρόν. καὶ ἔγχαλις. ἀντικατάσταση. γ) θάττον: νὰ ἀναγνωρισθῇ καὶ νὰ γραψοῦν τὰ παραθετικὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπιθέτου στὰ 3 γένη· νὰ κλιθῇ τὸ ἀρσενικὸ γένος τοῦ θετικοῦ ἀριθμοῦ.

ΣΥΝΤ.: Τί εἶναι συντακτικῶς: θιὰ τὸν πόλεμον — τῶν τοιούτων — τοῖς πράγμασι — ἐκδιάνειν — τοὺς εῦ πράττοντας — τις — θάττον.

ΘΕΜΑ 240

Κάλλιστον μὲν οὖν ἔχω περὶ Θησέως τοῦτ' εἰπεῖν, ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἡρακλεῖ γενόμενος ἐνάμιλλον τὴν αὐτοῦ δόξαν πρὸς τὴν ἐκείνου κατέστησεν. Οὐ γάρ μόνον τοῖς ὅπλοις ἐκοσμήσαντο παραπλησίοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐχρήσαντο τοῖς αὐτοῖς, πρέποντα τῇ συγγενεᾷ ποιῶντες. Ἔξ ἀδελφῶν γάρ γεγονότες, οἱ μὲν ἐκ Διός, οἱ δὲ ἐκ Ποσειδῶνος, ἀδελφάς καὶ τὰς ἐπιθυμίας ἔσχον. Μάνοι γάρ οὗτοι τῶν πραγματεύμαντιν ὑπὲρ τοῦ θέου τοῦ τῶν ἀνθρώπων ἀθλητὰ κατέστησαν. Συνέδην δὲ τὸν μὲν ὄνομαστοτέρους καὶ μείζους, τὸν δὲ ὁ φελικωτέρους καὶ τοῖς "Ἐλλησιν οἰκειοτέρους ποιήσασθαι τοὺς κιγδύγους.

(Ἐλένη § 23)

ΣΧΟΛΙΑ

1. ἔχω + ἀπαρέμφ. (ἔχω εἰπεῖν) = μπορῶ νά... 2. Ἡ σειρά: ὅτι γενόμενος κατὰ τὸν αὐτὸν Ἡρακλεῖ χρόνον· γενόμενος: χρονική μετοχή (= ἀφού...). Ἡρακλεῖ = μὲ τὸν Ἡρακλῆ. 3. Ἡ σειρά: κατέστησε τὴν αὐτοῦ δόξαν ἐνάμιλλον πρὸς τὴν ἐκείνου προσοχὴ στὸ αὐτοῦ = τὴν ἑαυτοῦ = τὴ δική του ἐνάμιλλον = ἐφάμιλλη, ἵστης ἀξίας, ισάξια. 4. παραπληγή σι-οις τοῖς ὅπλοις: δοτ. ὀργάνου (= μέ...). παραπληγίσια = παρόμοια. 5. ἐκοσμούσαντο: τοῦ κοσμούμαι = στολίζομαι, ἐδῶ ὅμως, μιὰ καὶ πρόκειται γιὰ ὅπλα = ἐφοδιάζομαι. 6. τοῖς ἐπιτηδεύμασι: ἐπιτηδεύματα = ἀσχολία, ἔργο (ἡ δοτική θὰ ἔξηγηθῇ μὲ αἵτιατ., δηλ. ἐπιτηδεύματα, γιατὶ ξέρουμε ήδη ὅτι τὸ χρῶματι παίρνει ἀντικείμ. σὲ δοτική, ποὺ τὴν ἔξηγούμε μὲ αἵτιατική). 7. ποιῶντες πρέποντα τῇ συγγενείᾳ: πρέποντα = ἀνάλογα, ἀρμόζοντα μέ..., ἀντάξια πρός... 8. ἔξ αδελφῶν γάρ: τὸ γάρ ἐδῶ = δηλαδή (τὸ γάρ μπορεῖ νὰ σημαίνῃ: γιατί, δέσμαια, δηλαδή). 9. τῶν προγεγενημένοι = πρόγονοι. 10. Ἡ σειρά: Συνέδην δὲ τὸν μὲν ποιήσασθαι τοὺς κινδύνους ὄνομαστοτέρους καὶ μείζους, τὸν δὲ ποιήσασθαι τοὺς κινδύνους ὡφελιμωτέρους τοῖς "Ἐλλησιν τὸν μὲν, ἔννοεῖται Ἡρακλῆ, θὰ ἔξηγηθῇ μὲ ὄνομαστική (= αὐτὸς μέν..., ὁ ἔνας μέν...), γιατὶ εἶναι ὑπόκ. στὸ ἀπαρέμφ. ποιήσασθαι μείζους = μείζονας (= μεγαλυτέρους· μεγάλους — μείζονας — μεγίστους). τὸν δέ, ἔννοεῖται Θησέα, θὰ ἔξηγηθῇ κι αὐτό: ὁ ἄλλος ὅμως... οἰκειοτέρους: οἰκεῖος = κοινός, οἰκειότερος = πιὸ κοινός.

ΓΡΑΜΜ.: α) σι νέδη: χρονική καὶ ἐγκλιτική ἀντικατ. δ) ἐπιτηδεύματα: νὰ κλιθῇ. γ) μετέστους: νὰ γραφοῦν τὰ παραθετικά καὶ νὰ κλιθῇ καὶ στὰ 3 γένη τοῦ διαθέμοι αὐτοῦ.

ΣΥΝΤ.: Συνέδη ζέ... ποιήσασθαι τοὺς κινδύνους: νὰ γίνη ἀναλυτική σύνταξη.

ΘΕΜΑ 250

Τὴν μὲν οὖν ἀνδρίαν ἐν τούτοις ἐπεδείχατο τοῖς ἔργοις, ἐν οἷς αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἐκιδύνευεται, τὴν δὲ ἐπιστήμην, ἥν εἶχε πρὸς τὸν πόλεμον, ἐν ταῖς μάχαις, αἷς μεθ' ὅλης τῆς πόλεως ἡγωνίσατο, τὴν δὲ εὑσέδειαν τὴν πρὸς τοὺς θεούς ἔν τε ταῖς Ἀδράστου καὶ ταῖς τῶν παιδῶν τῶν Ἡρακλέους ἰκετείαις, τοὺς μὲν γάρ μάχῃ νικήσας Πελοποννησίους διέσωσε, τῷ δὲ τοὺς ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ τελευτήσαντας διὰ Θηραίων θάψαι παρέδωκε, τὴν δὲ ἄλλην ἀρετὴν καὶ τὴν σωφροσύνην ἔν τε τοῖς προειρημένοις καὶ μάλιστ' ἐν οἷς τὴν πόλιν διέφησεν.

(Ἐλένη § 31)

ΣΧΟΛΙΑ

1. Ἡ σειρά: ἐπεδείχατο τὴν ἀνδρίαν ἐν τούτοις τοῖς ἔργοις· ἐπιδείχσατο τὴν ἀνδρίαν ἐν τούτοις τοῖς ἔργοις· δηλ. ἔργοις (=στὰ ὅποια ἔργα...).
2. ἐν οἷς, δηλ. ἔργοις (=στὰ ὅποια ἔργα...).
3. αὐτὸς καθ' αὐτὸν = ὁ ἴδιος, μοναχός του.
4. ἦν: ἀναφορ. ὄντων. (=πού...).
5. αῖς = ταῖς ὅποιαις (=στὶς ὅποιες..., πού...).
6. τὴν δὲ εὑσέδειαν (ἐνν. ἐπεδείχσατο) ἐν ταῖς ἰκετείαις ταῖς Ἀδράστου καὶ ταῖς τῶν παιδῶν Ἡρακλέους (=στὶς... καὶ στὶς...). ἰκετεία = ἰκεσία.
7. τοὺς μὲν γάρ (ἐννοεῖται παῖδας Ἡρακλέους) διέσωσε νικήσας μάχῃ Πελοποννησίους· νικήσας: χρον. μετοχή (=ἀφοῦ...).
8. Ἡ σειρά: τῷ δέ (ἐννοεῖται) Ἀδράστῳ παρέδωκε θάψαι τοὺς τελευτήσαντας ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ διὰ Θηραίων θάψαι: δηλ. δ Ἀδράστος νὰ θάψῃ διὰ = παρὰ τῇ θέληση.
9. τὴν δὲ ἄλλην ἀρετὴν: ἐννοεῖται: ἐπεδείχσατο.
10. ἐν τοῖς προσιρημένοις: ἡ μετοχὴ ἐπιθετικὴ τοῦ ρήματος προλέγομαι· τὰ προσιρημένα = αὐτὰ ποὺ ἔχουν προλεχθῆ, ἀναφερθῆ.
11. μάλιστα = κυρίως, πρὸ πάντων.
12. ἐν οἷς = σ' αὐτὰ πού..., στὸν τρόπο πού... 13. διφήκησε: τοῦ διοικῶ = κυβερνῶ.

Α Σ Κ Η Σ Ε Ι Σ

ΓΡΑΜΜ.: α) παρέδωκε: χρον. ἀντικ. καὶ ἐγκλιτική στὸ 7διο πρόσωπο τοῦ χρόνου αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐνεστ. ἐνεργητικής καὶ μέσης φωνῆς. δ) προσιρημένη.

νοι: οἱ ἀρχικοὶ χρόνοι ἐνεργ., μέσης καὶ παθητ. φωνῆς χρον. ἀντικατάσταση.
γ) παῖδες: νὰ κλιθῇ.

ΣΥΝΤ.: Τί εἶναι συντακτικῶς: τούτοις — τὴν ἐπιστήμην — τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς
— Ἀδράστου — Ἡρακλέους — Πελοποννησίου — διὰ — τὴν ἀρετὴν.

ΘΕΜΑ 260

Οἱ γὰρ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τὴν πόλιν διοικοῦντες κατεστήσαντο πολιτείαν οὐκ ὄνδρατι μὲν τῷ κοινοτάτῳ καὶ πραστάτῳ προσαγορευομένην, ἐπὶ δὲ τῶν πράξεων οὐ τοιαύτην τοῖς ἐντυγχάνοντι φαινομένην, οὐδὲ ἡ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπαιδεύει τοὺς πολίτας ὥσθ' ἡγεῖσθαι τὴν μὲν ἀκολασίαν δημοκρατίαν, τὴν δὲ παρανομίαν ἐλευθερίαν, τὴν δὲ παρηγραφίαν ἰσονομίαν, τὴν δὲ ἔξουσίαν τοῦ ταῦτα ποιεῖν εὐδαιμονίαν, ἀλλὰ καὶ μισσοῦσα καὶ κολάζουσα τοὺς τοιούτους θελτίους καὶ σιωφρονεστέρους ἅπαντας τοὺς πολίτας ἐποίησεν.

(Ἀρεοπαγιτικὸς § 7')

ΣΧΟΛΙΑ

1. οἱ διοικοῦντες: τοῦ διοικῶ = κυβερνῶ. 2. κατεστήσαντο: τοῦ καθίστημι = ἐγκαταστῶ, ἐγκαθίδρυώ. 3. πολιτεία = τὸ πολιτεύμα. 4. Ἡ σειρά: οὐ προσαγορευομένην μὲν τῷ κοινοτάτῳ καὶ πραστάτῳ ὄνδρατι: ἡ μετοχὴ ἐπιθετική (= ἡ ὅποια, πού) τοῦ προσαγορεύομαι = δινομάζομαι τῷ ὄνδρατι: δοτ. μέσου (= μὲ τὸ ὄνομα τό... κλπ.). 5. κοινοτάτῳ: κοινὸς = καλὸς σ' ὅλους. 6. πρᾶσις = ἡρεμος, γλυκός, εύχαριστος. 7. ἐπὶ δὲ τῶν πράξεων = ἐν τῇ πράξει δὲ = στὴν πραγματικότητα δημαρχούσι. 8. φαινομένην: ἐπιθετικὴ μετοχὴ (= ἡ ὅποια δημαρχούσι φαινόταν...). 9. τοῖς ἐντυγχάνουσι: τοῦ ἐντυγχάνω = κατὰ τύχη δρίσκομαι κάπου: οἱ ἐντυγχάνοντες = ὅποιοι δημαρχούσι (ἐνν. ἐπισκέπτες, κριτὲς τῆς πόλεως). 10. ἡ: θηλυκὴ ἀναφορ. ἀντωνυμία (= ἡ ὅποια..., αὐτὴ πού...). 11. τοῦτον τὸν τρόπον = μ' αὐτὸν τὸν τρόπο. 12. ἐπαΐδευε: τοῦ παιδεύω = μορφώω, προετοιμάζω τοὺς πολίτες. 13. ἡ γεῖσθαι: ὑποκ. τοῦ τελικοῦ διπάρεμφατο: τοὺς πολίτας = οἱ πολίτες τὸ ἡγοῦμαι + ἀντικείμ. + κατηγορούμενο τοῦ ἀντικειμένου = θεωρῶ (διπάς ἔδω: ἡγεῖσθαι τὴν ἀκολασίαν δημοκρατίαν = νὰ θεωροῦν τὴν...). 14. ἀκολασία = ἀνηθικότητα. 15. παρρησία = θράσος. 16. ισονομία = ισότητα μπρὸς στοὺς νόμους, ισότητα δικαιωμάτων. 17. μισσοῦσα καὶ κολάζος: ὑποκ. η πολιτεία: οἱ μετοχὲς τροπικές (...-ώντας καὶ... -οντας): κολάζω = τιμωρῶ. 18. οἱ τοιούτοι = οἱ ἀνθρωποι αὐτοῦ τοῦ εἴδους. 19. θελτίους = θελτίονας (ἀγαθοὺς — θελτίονας (= καλύτερους) — θελτίστους). 20. ἅπαντες = δῆλοι γενικά.

ΓΡΑΜΜ.: α) ἐν τῳ γχάνουσι: ἀρχ. χρόνοι καὶ χρονική ἀντικατάσταση. β) φανιομένην: ἀρχ. χρόνοι καὶ νὰ κλιθῇ ὁ παρρεκέψι. σ' θλες τις ἐγκλίσεις του (τῆς παθητικῆς φωνῆς). γ) πόλιν: νὰ κλιθῇ.

ΣΥΝΤ.: Νὰ δρῆτε δλα τὰ κατηγορούμενα τοῦ θέματος.

ΘΕΜΑ 27ο

Περὶ μὲν οὖν τῶν ποτὲ καθεστώτων τὰ μὲν πλεῖστα διεληλύθαμεν· έστι δὲ παραλελοίπαμεν ἐκ τῶν εἰρημένων, διτι κάκεινα τὸν αὐτὸν τρόπον εἶχε τούτοις, ράδιόν ἔστι καταμαθεῖν. "Ηδη δέ τινες ἀκούσαντές μου ταῦτα διεξιόντος ἐπήγνεσαν μὲν ὡς οἶν τε μάλιστα καὶ τοὺς προγόνους ἐμακάρισαν, διτι τὸν τρόπον τούτον τὴν πόλιν διώφουν, οὐ μὴν ὑμᾶς γ' φοντο πεισθήσεσθαι: χρῆσθαι τούτοις, ἀλλ' αἱρήσεσθαι διὰ τὴν συνήθειαν ἐν τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι κακοπαθεῖν μᾶλλον η μετὰ πολιτείας ἀκριβεστέρας ἄμεινον τὸν δίον διάγειν. Εἶναι δ' ἔφασαν ἐμοὶ καὶ κίνδυνον μὴ τὰ δέλτιστα συμβουλεύων μισθητημος εἶναι δόξω καὶ τὴν πόλιν ζητεῖν εἰς διλγαρχίαν ἐμβαλεῖν.

(Ἀρεοπαγίτικὸς § κβ' — κδ')

ΣΧΟΛΙΑ

1. τὰ ποτὲ καθεστῶτα = ή τότε πολιτική κατάσταση. 2. διεληλύθαμεν: τοῦ διέρχομαι = διηγοῦμαι, ἔξιστορῶ. 3. παραλείπειν: παρακ. τοῦ παραλείπω (= ἔχουμε...). 4. Ἡ σειρά: ράδιόν ἔστι μαθεῖν ἐκ τῶν εἰρημένων, διτι εἶχε κάκεινα τὸν αὐτὸν τούτοις τρόπον ράδιον = εὔκολο· ὑποκείμ. τοῦ μαθεῖν: τινὰ = κανείς εἰρημένα: μετοχή παθητ. παρακειμ. τοῦ λέγομαι (= αὐτὰ ποὺ ἔχουν λεχθῆ): εἶχε κάκεινα: ἀττικὴ σύνταξη ἀντί: εἶχον κάκεινα τὸν αὐτὸν τούτοις τρόπον = τὸν ἵδιο μ' αὐτὰ τρόπο, δηλ. ήσαν ἵδια μ' αὐτά. 5. ἀκούσαντες: χρον. μετοχή (= δταν...). 6. διεξιόντος: κατηγορ. μετοχή ἀπ' τὸ ρήμα αἰσθήσεως ἀκούω (= ἐμένα νά...) τοῦ διεξέρχομαι = ἀνοπτύσσω, ἐκδέτω. 7. ως οἶόν τε ἦν (τὸ ήν τὸν ἐννοεῖται) = ὅσο ήταν δυνατό: (πρβλ. στὸν «'Υπέρ ἀδυνάτου» λόγο τοῦ Λυσία: ως οἶόν τε διὰ δραχυτάτων ἐρῶ = ὅσο τὸ δυνατό η ὅσο εἶναι δυνατό...). 8. τὸν τρόπον τούτον: κοίτα θέμα 26, σχόλιο 11. 9. οὐ μὴν = ἀλλ' ὅμως δέν... (ἐνώ: οὐ μὴν ἀλλὰ = πάντως ὅμως). 10. οὐ μὴν φοντο ὑμᾶς πεισθήσεσθαι καὶ οἷμαι = νομίζω· ὑμᾶς: σὰν ὑποκ. τῶν ἀπαρεμφ. πεισθήσεσθαι καὶ χρῆσθαι θὰ ἐξηγηθῇ μὲ δόνομαστ. (= ὑμεῖς = σεῖς). πεισθήσεσθαι: ἀπαρέμφ. εἰδικὸ παθητ. μέλλοντος τοῦ πείθομαι (= διτι σεῖς θά...).

χρήσθαι: τελικὸν ἀπαρέμφ.: τούτοις: ἀντικ. τοῦ χρῆσθαι σὲ δοτική: θὰ ἔξηγη-
θῇ μὲ αἰτίατ. (=ταῦτα). 11. Ἡ σειρά: ἀλλ' αἰρήσεσθαι μᾶλλον κακοπαθεῖν
(διὰ τὴν συνήθειαν ἐν τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι) ή διάγειν ἄμεινον τὸν βίον
μετὰ πολιτείας ἀκριβεστέρας: αἰρήσεσθαι: εἰδικὸν ἀπαρέμφ. μέσου μέλ. ἀπὸ
τὸ ἐνοούμενο φῶντο τοῦ αἰρούμασι = προτιμῶν ὑποκείμενο του ύμας = σεῖς
τὸ ἴδιο ὑπόκ. καὶ στὰ τελικὰ ἀπαρέμφατα κακοπαθεῖν καὶ διάγειν τὰ καθε-
στηκότα πράγμαστα = ἡ σημεινὴ πολιτικὴ κατάσταση: ἄμεινον διάγω τὸν βίον
= περνών καλύτερα τὴν ζωὴν μου, καλυτερών τὴν ζωὴν μου: ἀκριβεστέρα πολι-
τεία = καλύτερο πολίτευμα. 12. Ἐφασαν εἰναῖς: εἰδ. ἀπαρ. τοῦ εἰμί, ἔδω
σημαίνει = ὑπάρχω. 13. συμβουλεύων: ἐναντιώμ. μετοχή, ὑποκείμενο
πης: ἐγώ (=ἄν καί...). 14. Ἡ σειρά: δόξω (ἐγώ) εἰναι (ἐγώ) μισθόμος:
δόξω: μέλλων τοῦ δοκῶ = φαίνομαι. 15. Ἡ σειρά: καὶ ζητεῖν (ἐγώ) ἐμ-
θαλεῖν (ἐγώ) τὴν πόλιν εἰς ὀλιγαρχίαν: ζητεῖν: εἰδικὸν ἀπαρέμφ., ἐνῶ ἐ μ δα-
λεῖν: τελικὸν ἀπαρέμφ. ἀφ. 6' τοῦ ἐ μ δάλλω = ρίχνω μέσα, δόηγω.

A S K H S E I S

ΠΡΑΜΜ.: α) ἔφεσαν: γρον, καὶ ἐγκλ. ἀντικατ. στὸ ίδιο πρόσωπο τοῦ ἐνεστῶ-
τος. 8) καταμαθεῖν: ἀρχ. χρόνοι καὶ χρονικὴ ἀντικατ. γ) φοντο
χρονικὴ ἀντικατ.

ΣΓΝΤ.: α) Νὰ δρῆτε δλεῖς τὶς δευτερείσσεις προτάσσεις τοῦ θέματος.

ΘΕΜΑ 280

"Ετι δὲ πρὸς τούτοις ὑπὸ μὲν ἐκείνης τῆς εὐταξίας οὕτως ἐπαιδεύ-
θησαν οἱ πολίται πρὸς ἀρετήν, ὥστε σφῆς μὲν αὐτοὺς μὴ λυπεῖν, τοὺς
δὲ εἰς τὴν χώραν εἰσδάλλοντας ἀπαντας μαχόμενοι γινεῖν. Ἡμεῖς δὲ τούναν-
τίον ἀλλήλοις μὲν γάρ πακὴ παρέχοντες οὐδεμίαν γῆμέρχων διαλείπαμεν,
τῶν δὲ περὶ τὸν πόλεμον οὕτω κατηγελάκαμεν, ὥστ' οὐδὲ εἰς ἔξετάσεις
ἰέναι τολμῶμεν, ηγούμενοι μὴ λαμβάνωμεν ἀργύριον. Τὸ δὲ μέγιστον τότε μὲν
οὐδεὶς ἦρ τῶν πολιτῶν ἐνδεής τῶν ἀναγκαίων, οὐδὲ προσωπῶν τοὺς ἐντυγ-
χάνοντας τὴν πόλιν κατήσχυνε, νῦν δὲ πλείους εἰσὶν οἱ σπανίζοντες τῶν
ἔγχντων.

(Ἀρεοπαγιτικὸς § 82)

ΣΧΟΛΙΑ

1. πρὸς τούτοις = πρὸς + δοτ. = ἐκτός ἀπό... (=ἐκτός ἀπὸ
αὐτά). 2. εὐταξία = παραδειγματική τάξη. 3. ἐπαίδεύθησαν: τοῦ
παιδεύομαι = μορφώνομαι. 4. σφᾶς αὐτοὺς = ἐστούς: αὐτοπαθής
ἀντωνυμία (=τὸν ἴδιο τὸν ἔσωτό τους, μεταξύ τους...). 5. ᩩ σειρά: μαχό-

μενοι δὲ νικᾶν ἄπαντας τοὺς εἰσβάλλοντας εἰς τὴν χώραν νικᾶν: τελ. ἀπαρέμφ., ὑπόκ. του = οἱ πολῖται. 6. τούναντίον = τὸ ἐναντίον = τὸ ἀντίθετο. 7. Ἡ σειρά: οὐδεμίαν ἡμέραν διαλείπομεν παρέχοντες κακὰ ἀλλήλοις: διαλείπω = παραλείπω: παρέχοντες: κατηγορ. μετοχή (=νά...): ἀλλήλοις: ἀλληλοπαθής ἀντων. (=ό ἔνας στὸν ἄλλον). 8. τῶν δὲ περὶ τὸν πόλεμον = τῶν σχετικῶν μὲ τὸν πόλεμον ὑποθέσεων. 9. κατημελήκα μεν: παρακ. τοῦ καταμελῶ = παραμελῶ. 10. ιέναι: τελ. ἀπαρέμφ. τοῦ εἶμι = ἔρχομαι, πηγαίνω, ὑπόκ. του: ήμεις. 11. ἐξετάσεις = πολεμικὰ γυμνάσια. 12. τὸ τολμένεν = ἐδῶ μὲ τὴν ἔννοια τοῦ: παίρνουμε ἀπόφαση. 13. ἦν: ὑποθετικὸς σύνδεσμος (=έάν). 14. τῶν πολιτῶν: γεν. διαιρ. (ἀπὸ τοὺς...). 15. ἐνδεῆς εἰμι = στεροῦμαι. 16. Ἡ σειρά: οὐδὲ κατήσχυνε τὴν πόλιν προσαιτῶν τοὺς ἐντυγχάνοντας: κατασιχύνω = καταντροπιάζω προσαιτῶ = ἐπαιτῶ, ζητιανεύω: οἱ ἐντυγχόνοντες = τυχῖσι, διαβάτες, περαστικοί. 17. Ἡ σειρά: νῦν δὲ οἱ σπανίζοντές εἰσι πλείους τῶν ἔχοντων: οἱ σπανίζοντες τοῦ σπανίζω (ἐπὶ προσώπων) = ἔχω ἔλλειψη ἀπὸ κάπτι, εἴμαι φτωχός: πλείους: δ' τύπος συγκριτικοῦ βαθμοῦ τοῦ ἐπιθέτου πολύς (πληθ. ἀριθμός: πολλοὶ — πλείονες καὶ πλείους — πλείστοι): τῶν ἔχοντων: γενική διαιρετ. (ἀπὸ τοὺς ἔχοντας, δηλ. τοὺς εὔπορους).

Α Σ Κ Η Σ Ε Ι Σ

ΓΡΑΜΜ.: α) εἰσδιάλλοντας: ἀρχικοὶ χρόνοι ἐνεργ., μέσης καὶ παθ. φονής χρον. ἀντικατ. δ) ιέναι: χρον. ἀντικατ. τοῦ ἐνεστῶτος εἴμι: γάλη γραφοῦν τὰ δέ ἔνικὰ πρόσ. δλων τῶν ἐγκλίσεων καὶ τὰ γ' πληθυντικά.
ΣΓΝΤ.: Τί είναι συντακτικῶς δλες οἱ γενικές τοῦ θέματος.

Ι Θ Ε Μ Α 29ο

Ο γάρ πατήρ πρὸς μὲν ἀνδρῶν ἦν Ἐπατριθῶν, ὡν τὴν εὐγένειαν ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπωνυμίας ράδιον γνῶναι, πρὸς γυναικῶν δέ Ἀλκιμεωνιθῶν, οἱ τοῦ μὲν πλούτου μέγιστον μνημεῖον κατέλιπον· ἵππιων γάρ ζεύγει πρῶτος Ἀλκιμέων τῶν πολιτῶν Ὄλυμπίασιν ἐνίκησε, τὴν δέ εὐγοιαν, ἦν εἰχον εἰς τὸ πλῆθος, ἐν τοῖς τυραννικοῖς ἐπεδείξαντο· συγγενεῖς γάρ ὅντες Πειστράτου καὶ πρὶν εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆναι μάλιστ' αὐτῷ χρώμεγοι τῶν πολιτῶν, οὐκ ἥξιώσαν μετασχετεῖν τῆς ἐκείνου τυραννίδος, ἀλλ' εἴλοντο φυγεῖν μᾶλλον ἢ τοὺς πολίτας ἰδεῖν δουλεύοντας.

(Περὶ τοῦ ζεύγους § 25)

Σ Χ Ο Λ Ι Α

1. πρὸς μὲν ἀνδρῶν = ὡς πρὸς τὴν πατρικὴ καταγωγή. 2. ἦν: μὲ γενικὴ τῆς καταγωγῆς σημαίνει: καταγόταν. 3. ἐπωνυμία = ὄνο-

μασία. 4. ράδιον γνῶναι: ἐνν. ράδιον ἔστι γνῶναι (ύποκ. τινὰ = κανεὶς ή ὑμᾶς = σεῖς). 5. πρὸς γυναικῶν = ὡς πρὸς τὴν μητρικὴν καταγωγήν. 6. μνημεῖον = τεκμήριο, ἀπόδειξη. 7. κατέλιπον: τοῦ καταλείπω = ἀφήνω. 8. ζεύγει γάρ ἵππων: δοτικὴ τοῦ μέσου (= μέ...). ζεύγος ἵππων: μπορούμε νὰ έξηγήσουμε = ἄρμα. 9. Ὁ λυμπίστιν = στοὺς δλυμπιακοὺς ἀγῶνες. 10. πλῆθος = λαός. 11. ἐν τοῖς τυραννικοῖς: ἐννοεῖται καιροῖς η χρόνοις = τὴν ἐποχὴν τῶν τυράννων. 12. ἐπεδείξαντο: τοῦ ἐπιδείκνυμαι = δείχνω δλοφάνερα. 13. δοντες: ἐναντιώμ. μετοχή (= ἀν καί...). 14. Ἡ σειρά: καὶ μάλιστ' αὐτῷ χρώμενοι τῶν πολιτῶν πρὶν εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆναι: χρώμενοι: χρώμενοι αὐτῷ μάλιστα. 15. χρώμενοι: ἐναντιώμ. μετοχή: χρώματι τινὶ = χρησιμοποιῶ, μεταχειρίζομαι κατί: ὅταν δῆμος αὐτὸς τὸ τινὶ εἶναι πρόσωπο, τότε χρώματι τινὶ = σχετίζομαι μὲν κάποιον μάλιστα τῶν πολιτῶν = περισσότερο ἀπ' ὅλους τοὺς πολίτες. 16. πρὶν καταστῆναι: ὑποκείμενό του τὸν Πειστρατὸν καθίσταμαι εἰς τὴν ἀρχὴν = ἀνεβαίνω στὴν ἔξουσία. 17. μετασχῖψην: τελ. ἀπαρέμφ. ἀσφ. τοῦ μετέχω. 18. εἴλοντο: τοῦ μέσου στρούματι = προτιμῶ (σημαίνει καὶ ἐκλέγω ἐνεργ. αἱρῶ = συλλαμβάνω, κυριεύω παθητ. αἱροῦμα = ἐκλέγομαι, προτιμούμαι). 19. ιδεῖν: τελ. ἀπαρέμφ. (ύποκ. αὔτοῖς) δουλεύοντας: κατηγ. μετοχὴ ἀπὸ τὸ ρῆμα αἰσθήσεως δρῶ, δηλ. ἐδῶ τὸ ιδεῖν (= νά...). δουλεύω = εἰμαι ὑπόδουλος.

Α Σ Κ Η Σ Ε Ι Σ

ΓΡΑΜΜ.: α) κατέλιπον: χρον. καὶ ἐγκλιτ. ἀντικατ. β) οἵτινας: χρον. ἀντικατ. καὶ ἐγκλιτικὴ στὸ ίδιο πρόσωπο τοῦ ἀνεστῶτος.

ΣΥΝΤ.: Τί είναι συντακτικῶς: Εὑπατριδῶν — γνῶναι — τοῦ πλούτου — ζεύγει — ἵππων — Ὁλυμπίασιν — συγγενεῖς — αὐτῷ — η ιδεῖν.

ΘΕΜΑ 30^ο

Πολλῶν δὲ ὑπαρχουσῶν ἥμιν εὐεργεσιῶν εἰς τὴν πόλιν τὴν Λακεδαιμονίων περὶ ταύτης μόνης μοι συμιέδηκεν εἰπεῖν ἀφορμῇ γὰρ λαθύτες τὴν δὲ ἥμιν αὐτοῖς γενομένην σωτηρίαν οἱ πρόγονοι μὲν τῶν νῦν ἐν Λακεδαιμονίῳ βασιλευόντων, ἔκγονοι δὲ Ἡρακλέους, κατῆλθον μὲν εἰς Πελοπόννησον, κατέσχον δὲ Ἀργος καὶ Λακεδαιμονία καὶ Μεσσήνην, οἰκισταὶ δὲ Σπάρτης ἐγένοντο καὶ τῶν παρόντων ἀγαθῶν αὐτοῖς ἀπάντων ἀρχῆγοι κατέστησαν. Ὡν ἐχρήγη ἐκείνους μεμνημένους μηδέποτ' εἰς τὴν χώραν ταύτην εἰσβαλεῖν, ἐξ οὗ δριμηθέντες τοσαύτην εὐδαιμονίαν κατεκτήσαντο, μηδὲ εἰς κινδύνους καθιστάγαι τὴν πόλιν τὴν ὑπὲρ τῶν παιῶν τοῦ Ἡρακλέους προκινδυνεύσασαν.

(Πανηγυρικὸς κεφ. ιε', § 61 — 62)

ΣΧΟΛΙΑ

1. ὑπαρχούσων: ἐναιντιώμ. μετοχή (= ἀν καὶ ὑπῆρχαν, ἔγιναν...).
2. ή μῖν: ή δοτ. προσωπική, μπορεῖ νὰ ἔξηγηθῇ: ἀπὸ μᾶς. 3. συμβέβη = έχει συμβῆ, ἔτυχε νά...· ἀπρόσωπο: ὑποκείμενό του: εἰπεῖν· ὑποκείμ. τοῦ εἰπεῖν: ἔμε = ἔγώ). 4. Ἡ σειρά: ἀφορμὴν γάρ λαβόντες τὴν σωτηρίαν τὴν γενομένην αὐτοῖς δι' ήμῶν οἱ πρόγονοι τῶν βασιλευόντων νῦν...· λαβόντες: χρον. μετοχή (=ἀφοῦ). τὴν γενομένην: ἐπιθετ. μετοχή (=ποὺ ἔγινε)· αὐτοῖς = σ' αὐτούς· δι' ήμῶν = μέσῳ ήμῶν = μὲ τῇ θοήθειά μας. 5. τῶν νῦν: βασιλευόντων = τῶν σημερινῶν βασιλέων. 6. ἔκγονος = ἀπόγονος. 7. κατέσχον: τοῦ κατέχω = κυριεύω, καταλαμβάνω. 8. οἰκισταὶ Σπάρτης = ιδρυτές (δηλ. ἔχτισαν τὴν Σπάρτη). 9. Ἡ σειρά: καὶ ἀρχηγοὶ κατέστησαν αὐτοῖς ἀπάντων τῶν παρόντων ἀγαθῶν: κατέστησαν: τοῦ καθίσταμαι = γίνομαι αὐτοῖς: δοτ. προσωπική (=σ' αὐτούς, γι' αὐτούς...): τῶν παρόντων = τῶν σημερινῶν. 10. Ἡ σειρά: Ὡν μεμνημένους ἐκείνους ἔχρημα μηδέποτε εἰσθαλεῖν εἰς τὴν χώραν ταύτην: ὃν: ή ἀναφορικῇ ἀντωνυμίᾳ στὴν ἀρχὴν περιόδου ή μητεριόδου (δηλαδή ἀμέσως μετά ἀπὸ τελεία ή ἀνω τελεία) ίσοδυναμεῖ μὲ δεικτική, δηλ. ὃν = τούτων: ἔχρημα: παρατατ. τοῦ χρήματος (=ἔπρεπε)· μεμνημένους: ή μετοχὴ χρονική (=ἀφοῦ...): μέμνημαι = θυμάμαι· ὑποκ. της: ἐκείνους = ἐκείνοι· ἀντικ. της ὃν = αὐτοί· μηδέποτε εἰσθαλεῖν: τελικὸ ἀρνητικὸ ἀπαρέμφ. (=ποτὲ νὰ μή...). 11. ἐξ ής: ἐνν. χώρας. 12. δρμηθέντες: χρον. μετοχὴ δρμῶμαι = ξεκινῶ. 13. κατεκτήσαντο: κατακτῶμαι = ἀποκτῶ. 14. καθίστημι τι εἰς κίνδυνον = θέτω κάτι σὲ κίνδυνο (ἐδῶ τὴν πόλιν) ή ρίχων σὲ κίνδυνο... 15. τὴν προκινδυνεύσασσαν: ἐνν. πόλιν (=ποὺ κινδύνεψε γιὰ τὰ παιδιά τοῦ Ἡρακλῆ).

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

- ΓΡΑΜΜ.: κατέστησαν: χρον. καὶ ἔγκλ. ἀντικατ. τὸ γρόνο ποὺ δρίσκεται καὶ σὸν ἐνεστῶτα.
ΣΥΝΤ.: Νὰ δρῆτε ολα τὰ ἀντικείμενα τοῦ θέματος (ρημάτων — ἀπαρεμφάτων καὶ μετοχῶν).

ΘΕΜΑ 31ο

Μέχρι μὲν οὖν τούτων οἶδεν διτις πάντες ἀν ὄμολογήσειαν πλείστων ἀγαθῶν τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν αἰτίαν γεγενῆσθαι καὶ δικαιώς ἀν αὐτῆς τὴν ἡγεμονίαν είναι, μετὰ δὲ ταῦτην ἡδη τινὲς ἡμῶν κατηγοροῦσιν, ώς ἐπειδὴ τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης παρελάσσουσεν, πολλῶν κακῶν αἴτιοι τοῖς "Ἐλληνιν κατέστημεν, καὶ τόν τε Μηλίων ἀνδραποδισμὸν καὶ τὸν Σκιωναίων ὅλεθρον ἐν τούτοις τοῖς λόγοις ἡμῖν προφέρουσιν. Ἐγὼ δὲ ἡγοῦμαι πρῶτον μὲν οὐδὲν εἴναι τοῦτο σημεῖον, ώς κακῶς ἥρχοιμεν, εἰς τινες τῶν παλαιησάντων ἡμῖν σφόδρα φαίνονται κολασθέντες, ἀλλὰ πολὺ τόδε μετέσθησαν τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν αἰτίαν γεγενῆσθαι.

τεκμήριον, ώς καλῶς διψυχοῦσεν τὰ σῶν συμμάχων, ζτι: τῶν πόλεων τῶν ὑφ' ἡμῖν οὐσῶν οὐδεμία ταύταις ταῖς συμφοραῖς περιέπεσεν.

(Πανηγυρικὸς κεφ. κθ', § 100 - 101)

ΣΧΟΛΙΑ

1. Μέχρι τούτων: ἐνοεῖται χρόνων (= μέχρις αὐτὸς τὸν καιρὸν).
2. ἀν διμοιλογήσεις: δυνητικὸν (= θά...). πόλιν: ὑπόκ. στὸ γεγενῆθαι (= ἡ πόλη). ἡ σειρά: πάντες ὃν διμοιλογήσεισι τὴν ἡμετέρων πόλιν γεγενῆθαι: αἰτίαν πλείστων ἀγαθῶν γεγενῆθαι: εἰδ. ἀπαρέμφ. παρακειμ. τοῦ γίγνομαι.
3. καὶ δικαίως ὃν εἶναι αὐτῆς τὴν ἡγεμονίαν τὸ ὃν πάλι δυνητικόν αὐτῆς: δηλ. τῆς πόλεως.
4. ἐπειδή: χρονικό = δταν, ἀφοῦ...
5. κατέστη μεν: τοῦ καθίσταμαι = γίνομαι.
6. ἀνδραποδισμὸς = ὑποδιώλωση.
7. προφέρουσιν ἡμῖν: προφέρω = προβάλλω.
8. ἡ γοῦμας οὐδὲν εἶναι: ἡγοῦμας + ἀπαρέμφ. = νομίζω δτι...
9. σημεῖον = ἀπόδειξη.
10. ἥρχομεν: τοῦ ἥρχω = ἔξουσιάζω.
11. τῶν πολεμησάντων: γεν. διαιρετική, ἐπιθετική μετοχή (= ἀπὸ αὐτοὺς πού...)· ἡμῖν = ἐναντίον μας.
12. σφόδρα = πολύ, αὐστηρά.
13. κολασθέντες: τοῦ κολάζομαι: τιμωροῦμαι μετοχή κατηγορηματική ἀπὸ τὸ φαίνονται. Τὰ πιὸ συνηθισμένα ρήματα ποὺ θὰ συναντήσετε νὰ συντάσσωνται μὲ κατηγορημ. μετοχή εἶναι τά: 1) δρῶ καὶ ἀκούω (αἰσθήσεως); 2) δῆλός εἰμι (= εἶμαι φανέρος) καὶ φαίνομαι; 3) τὰ γνώσεως: οἶδα καὶ γιγνώσκω; 4) δείκνυμι; 5) εύρισκω, τὸ τυγχάνω, τὸ λανθάνω; 6) ἥρχομαι (= ἀρχίζω νά...) κλπ. 'Απ' αὐτὰ τὰ πιὸ συνηθισμένα εἶναι τά: δρῶ, τυγχάνω καὶ φαίνομαι.
14. μεῖζον: οὐδέτερο συγκριτ. διθυμοῦ τοῦ ἐπιθ. μέγας (μέγα - μεῖζον - μέγιστον).
15. τεκμήριον = ἀπόδειξη.
16. ως: ειδικό = δτι...
17. διώκομεν: παραστατ. τοῦ διοικῶ = κυβερνῶ (προσοχὴ νὰ μὴ συγχέεται μὲ τὸ διώκω).
18. Ἡ σειρά: δτι οὐδεμίας τῶν πόλεων τῶν ὑφ' ἡμῖν οὐσῶν περιέπεσε ταύταις ταῖς συμφοραῖς τῶν ὑφ' ἡμῖν οὐσῶν = ποὺ ήσαν κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιρροή μας, ποὺ δάνηκαν στὴ συμμαχία μας.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΤΡΑΜΜ.: προφέρουσι: ἀρχικοὶ χρόνοι, χρον. ἀντικατ. καὶ ἐγκλιτικὴ στὸ θέτο πρέσωπο τοῦ δορίστου δ'.

ΣΥΝΤ.: Νὰ δρῆτε δὲ τὰ ὑποκείμενα τοῦ θέματος.

ΘΕΜΑ 32ο

Χρόνῳ δὲ βιτερον γενομένου τοῦ περσικοῦ πολέμου καὶ Εέρξου τοῦ τότε διαστελέντος τριήρεις μὲν συναγαγόντος τρισκοτίας καὶ χιλίας, τῆς δὲ πεζῆς στρατιᾶς πεντακοσίας μὲν μυριάδας τῶν ἀπάντων, ἔθδοιμήκοντα

δὲ τῶν μαχίμων, τηλικαύτῃ δὲ δυνάμει στρατεύσαντος ἐπὶ τοὺς "Ελλήνας, Σπαρτιᾶται μὲν ἄρχοντες Πελοποννησίων εἰς τὴν γαυμαχίαν τὴν ποιήσασαν ροπὴν ἀπαντος τοῦ πολέμου δέκα μόγον συνεβάλοντο τριήρεις, οἱ δὲ πατέρες ἥμιν ἀνάστατοι γενόμενοι καὶ τὴν πόλιν ἐκλεσιοπότες διὰ τὸ μῆτετειχίσθαι κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον πλείους ναῦς παρέσχοντο καὶ μείζω δύναμιν ἔχούσας ἢ σύμπαντες οἱ συγκινδυνεύσαντες.

(Παναθηναϊκὸς κεφ. ι^ζ')

ΣΧΟΛΙΑ

1. χρόνω = μετά ἀπὸ καιροῦ. 2. γενομένου, συναγαγόντος; οἱ μετοχές χρονικές (ὅταν...). συναγαγόντος: μετοχὴ ἀσφ. 6' τοῦ συνάγω = συγκεντρώνω. 3. μυριάδας: μία μυριάς = 10.000 ὄνδρες. 4. τῶν ἀπάντων = ὅλων γενικά, συνολικά (ποὺ ἔλαβαν μέρος στὴν ἑκστρατεία). 5. τηλικαύτῃ: τηλικοῦτος = τόσο μεγάλος δυνόμει: δοτικὴ τῆς συνοδείας (= μέ...). 6. στρατεύσαντος: ἐναντιωματικὴ μετοχῇ (= ἀν καί...). 7. ἐπὶ τοὺς "Ελλήνας: ἐπὶ + αἰτιστ. = ἐναντίον. 8. ἡ ποιήσασσα ροπὴν = αὐτὴ ποὺ ἔδωσε εὐνοϊκὴ τροπὴ στὸν πόλεμο. 9. συνεβάλλοντο: τοῦ συμβάλλομαι = συνεισφέρω, συμπροσφέρω. 10. ἀνάστατος = αὐτὸς ποὺ διώχνεται ἀπὸ τὴν πατρίδα του βιαίως, διωγμένος ἀπ' τὸ σπίτι του. 11. ἐκλελοιπότες: μετοχὴ παρακ. τοῦ ἐκλείπω = ἐγκαταλείπω. 12. διὰ τὸ μὴ τετειχίσθαι: διὰ + αἰτιστ. = αἰτία (έξ αἰτίας τοῦ ὅτι, λόγῳ τοῦ ὅτι...). τὸ τετειχίσθαι: τοῦ τειχίζομαι = περιβάλλομαι μὲ τείχος. 13. πλείους: ἀντὶ πλείονας (πολλὰς ναῦς - πλείονας ναῦς - πλείστας ναῦς). 14. μείζω: ἀντὶ μείζονα (μεγάλην δύναμιν - μείζω ἢ μείζονα δύναμιν - μεγίστην δύναμιν). 15. ἔχούσας: ὑποκειμ. τὰς ναῦς (δηλ. εἶχαν τὰ πλοῖα...). 16. συγκινδυνεύσαντες = συμπολεμιστές.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΓΡΑΜΜ.: α) συναγαγόντος: ἀρχικοὶ χρόνοι: ἐνεργ., μέσης καὶ παλῆς. φωνῆς: χρονικὴ ἀντικατ. β) τηλικαύτῃ: νὰ ἀναγνωρ. καὶ νὰ κλιθῇ στὰ 3 γένη. γ) μείζω δύναμιν: νὰ κλιθοῦν μαζί.

ΣΥΝΤ.: Τι είναι συντακτικῶς: χρόνῳ — τριήρεις — δυνάμεις — τοῦ πολέμου — ἀνάστατοι: — διὰ τὸ μὴ τετειχίσθαι: — ἢ σύμπαντες.

ΘΕΜΑ 33ο

"Ἐχων γάρ διατίειν ἀσφαλεστάτην καὶ μεγίστην, ἐν ᾧ πολλὰ καὶ καλὰ διαπεπραγμένος ἦν καὶ κατὰ πόλεμον καὶ περὶ διοίκησιν τῆς πό-

λεως, ἀπαντα ταῦθ' ὑπερειδεν και μᾶλλον εἶλετο τὴν δόξαν τὴν ἀπὸ τῶν πόνων και τῶν ἀγώνων εἰς ἀπαντα τὸν χρόνον μνημονευθησαμένην ἢ τὴν ρᾳθυμίαν και τὴν εὐδαιμονίαν τὴν διὰ τὴν θασιλείαν ἐν τῷ παρόντι γιγνομένην. Και ταῦτ' ἔπραξεν οὐκ ἐπειδὴ πρεσβύτερος γενόμενος ἀπολελαυκώς ἢν τῶν ἀγαθῶν τῶν παρόντων, ἀλλ' ἀκμάζων τὴν μὲν πόλιν, ὡς λέγεται, διοικεῖν τῷ πλήθει παρέδωκεν, αὐτὸς δ' ὑπέρ ταύτης τε και τῶν ζηλῶν Ἐλλήνων διετέλει κινδυνεύων.

(Παναθηναϊκὸς κεφ. ν')

ΣΧΟΛΙΑ

1. ἔχων: ἐναντιωμ. μετοχή (ἄν καί...). 2. ἐν ἥ: ἐνν. θασιλεία = κατὰ τὴν ὅποια ἥ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὅποιας. 3. διαπεπραγμένος ἥν: περιφραστικὸς ὑπερσυντέλικος ἀντὶ διεπέπρακτο (=εἶχε...) τοῦ διαπράττομαι = κατορθώνω, πραγματοποιῶ. 4. περὶ διοίκησιν: περὶ + αἵτιατ. = ἀναφορά (=δοσον ἀφορᾷ...). 5. ὑπερεῖδεν: τοῦ ὑπερορῶ = παραδόλεπτω, περιφρονῶ. 6. εἴλετο: ἀρ. 6' τοῦ μέσου αἱροῦμαι = προτιμῶ, διαλέγω. 7. τὴν μνημονευθησομένην (δόξαν): ἀναφ. μετ. (=ποὺ θά...). 8. ἀπὸ τῶν πόνων: πόνος = κόπος, ἀθλος. 9. ραθυμία: ὀκνηρία, τεμπελιά, τεμπέλικη ζωή. 10. Ἡ σειρά: τὴν εὐδαιμονίαν τὴν γιγνομένην ἐν τῷ παρόντι διὰ τὴν θασιλείαν ἐν τῷ παρόντι = τὴν προσωρινή· διὰ τὴν θασιλείαν: διὰ + αἵτιατ. = ἐξ αἵτιας, λόγῳ τῆς... 11. οὐκ ἐπειδή: χρονικό (=δταν...). 12. γενόμενος: χρονική μετοχή (=ἀφοῦ ἔγινε πιά...). 13. ἀπολελαυκώς ἦν: ὑπερσυντέλικος περιφραστικὸς τοῦ ἀπολαύσει...). 14. ἀκμάζω = βρίσκομαι στὴν ἀκμὴ τῆς ἡλικίας μου. 15. Ἡ σειρά: τὴν μὲν πόλιν παρέδωκε τῷ πλήθει διοικεῖν τὸ πλήθος = ὁ δῆμος, ὁ λαός. 16. ὡς λέγεται: ὡς ἀναφορικὸ = καθὼς, δπως. 17. ὑπὲρ ταύτης: δηλ. τῆς πόλεως. 18. διετέλει κινδυνεύων: διατελῶ = περνῶ τὴν ζωή μου· συντάσσεται συνήθως μὲ κατηγορημ. μετοχή, ποὺ μπορεῖ νὰ ἔξηγηθῇ μὲ τὸ μὲ + οὐσιαστικὸ τῆς ίδιας ρίζας, μὲ τὴ μετοχή δηλ. διατελῶ πολεμῶν = περνῶ τὴ ζωή μου μὲ πολέμους ἢ μὲ τὴν κατάληξη -ντας (περνῶ τὴ ζωή μου πολεμώντας· ἐδῶ: μὲ κινδύνους ἢ κινδυνεύοντας).

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΓΡΑΜΜ.: α) διαπεπραγμένος: χρον. ἀντικατ. δ) εἴλετο: χρον. και ἐγχρ. ἀντικατ. γ) ἀσφαλεστάτην: νὰ γραφοῦν τὰ παραθετικὰ και στὰ 3 γένη τοῦ ἐπιθέτου και νὰ κλιθῇ στὰ 3 γένη τοῦ θετικοῦ έχαμιοῦ.

ΣΓΝΤ.: Τι είναι συντακτικῶς: πολλὰ — περὶ διοικησιν — τῆς πόλεως — ἢ τὴν ρᾳθυμίαν — πρεσβύτερος — τὴν πόλιν διοικεῖν τῷ πλήθει παρέδωκεν.

ΜΕΡΟΣ Γ.'

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΛΥΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΘΕΜΑ 1ο

(Λυσία Ἐπιτάφιος § 27)

"Υστερ" ἀπ' αὐτά δὲ Ξέρξης, δὲ διασιλιάς τῆς Ἀσίας, ἀφοῦ περιφρόνησε τὴ δύναμιν τῆς Ἑλλάδος καὶ δηγῆκε φεύτης στὶς ἐλπίδες του, γοιώθουτας ντροπή γι? αὐτὸς ποὺ εἶχε γίνει, γεμάτος στενοχώρια γιὰ τὴ συμφορὰ κι ὀργὴ γι? αὐτοὺς ποὺ τὴν προκάλεσαν καὶ μὴ ἔχοντας ἔσαναπάθει συμφορές οὕτε γνωρίσει γεγναιόν ταῖντρες, δέκα χρόνια μετά, ἀφοῦ ἔτοιμασθηκε μὲ χίλια διακόσια πλοῖα, κατέφθασε, ἐνῶ ἀπὸ πεζικὸ στρατὸ τόσο τεράστιο πλῆθος ὡδηγοῦσσε, ὥστε τὰ ἔθνη μόγο ποὺ τὸν εἶχαν ἀκολουθήσει θὰ ἤταν πολὺ κοπιαστικὸ γ' ἀπαρθιμήσῃ κανεὶς.

ΛΥΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) φευδόμενος — φευσθόμενος — φευσθεῖς — ἐφευσμένος: ὑπερο. ἐφευσμην — ἐφευσο — ἐφευστο — ἐφευσμεθα — ἐφευσθε — ἐφευσμένοι ήσαν.
β) ἀφικνεῖται — ἀφικνεῖτο — ἀφίεται — ἀφίκετο — ἀφίκται: — ἀφίκτο. ἔ γι λ. ἀφικηται — ἀφίκοιτο — ἀφικέσθω ἢ π α ρ. ἀφικέσθαι: μετοχὴ ἀφικόμενος — η — σι. γ) κακῶν — κακιόνων — κακίστων (η χειρόνων — χειρίστων) ἀγαθῶν — ἀμεινόνων — ἀρίστων (η βελτίστων — βελτίστων η κρειττόνων — κρατίστων η λωρόνων — λόρτων). πολὺ — πλέον η πλεῖστον — πλεῖστον πολὺ — πολλοῦ — πολλῷ — πολὺ — πολὺ — πολλὰ — πολλών — πολλοῖς — πολλὰ — πολλά.

ΣΥΝΤ.: α) Μετὰ ταῦτα: ἐμπρόθ. προσδ. χρόνου κακῶν: γενικὴ διντικεμενικὴ στὸ ἀπαθής (=οὐκ ἔπαθε κακά) ναυσί: δοτ. συνοδείας: ἀπειρον: κατηγορηματικὸ προσδ. στὸ πληθο. β) πρόταση συμπερασματικὴ δευτερεύουσα: ἀν

Ἐργον εἶη: φῆμις (ἀπρόσωπη ἔκφραση): καταλέξαι: ἐν. ὑποκ. τινά: τὰ
ἔθνη: ἀντικ. στὸ καταλέξαι: τὰ ἀκολουθήσαντα: ἐπιθετική μετοχή,
ἥς ἐπιθετ. προσδ. στά: ἔθνη μετ' αὐτοῦ: ἐμπρόθ. προσδ. συνοδείας:
πολύ: ἐπιθ. προσδ. στὸ ἔργον.

ΘΕΜΑ 2ο

(Λυσία Ἐπιτάριος § 79)

"Ωστε ἀριστέεις γὰ τι θεωρῆτε πάρα πολὺ καλότυχους αὐτοὺς ποὺ ἔ-
χασαν τὴν ζωὴν τους, ἀφοῦ κινδύνευσαν γιὰ τὰ μέγιστα καὶ τὰ πιὸ δραμ-
φα πράγματα, χωρὶς νὰ ἐμπιστευθοῦν τὸν ἑαυτόν τους στὴν τύχην καὶ χω-
ρὶς νὰ περιμένουν τὸ φυσικὸ θάγατο, ἀλλὰ διαλέγοντας τὸν πιὸ ὄφατο.
Γιατὶ καὶ οἱ ἀγανηνήσεις γι' αὐτοὺς εἰναι ἀγέραστες καὶ οἱ τυμές τους ἀ-
ξιοζήλευτες καὶ διόλους τοὺς ἀνθρώπους· αὐτοὶ πενθοῦνται γιὰ τὴν φύσην τους
σὰν θυητοί, ὑμνοῦνται θριαμβοὶ σὰν ἀθλάτοι γιὰ τὴν ἀρετὴν τους. Γιατὶ καὶ
θάπτονται: μὲ δημόσιες τιμές καὶ καθιερώγονται πρὸς τιμήν τους ἀγῶνες
σωματικῆς δυνάμεως καὶ σοφίας καὶ πλούτου, μὲ τὴν πεποίθηση διτὶ δυοι
ἔχουν πέσει στὸν πόλεμο εἰγα: ἀξιοὶ γὰ τιμῶνται μὲ τιμές λίσεις πρὸς τοὺς
ἀθλάτοις θεούς.

ΛΥΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) ἐπιτρέποντες — ἐπιτρέφοντες — ἐπιτρέψαντες — ἐπιτετραφότες. β) ἀ-
ναμένοντες — μενοῦντες — μείναντες — μεμενηκότες προστ. ἀνάμεινον —
ἀναμεινάτω — ἀναμείνατε — ἀναμεινάντων. γ) καλῶν — καλλιόνων — καλ-
λιστων. δ) ἀναφορική ἀντωνυμίκης διτις — ἡτις — διτις καλίνεται: χωριστὰ τὸ
διτις (σύμφωνα μὲ τὸ ἀρθρο: δι, τοῦ, τῷ = δι, οδ, φ, κλπ.) καὶ χωριστὰ τὸ τις: ε,
δηλ. διτις — οὗτινος — φτινι — διτινα — πληθ. οῖτινες — ὕντινων — οῖτι-
τις — οὗτινας.

ΣΥΝΤ.: ε ὑ δ α ι μονεστάτους: στὸ τούτους: ἀγήρ α τοι: στὸ μνηματι-
κηλωταῖ: στὸ τιμᾶι: θηητοῖ: στὸ οἱ: ἀθάνατοι: στὸ οἱ: ἀξιο-
οις: στὸ τετελευτηκότας.

ΘΕΜΑ 3ο

(Λυσία πρὸς Σικουνα § 46)

Θὰ μποροῦσα καὶ ἀλλα πολλὰ γὰ πῶ γι' αὐτόν, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εί-
ναι σύμφωνο μὲ τὸ νόμο νὰ λέγῃ κανεὶς ἐνώπιον σας πράγματα ἔξω τῆς
ὑποθέσεως, ἐκεῖνο κρατῆστε στὴ σκέψη σας αὐτοὶ εἰναι ποὺ ὕρμησαν μὲ
τὸ ζόρο: στὸ δικό μας τὸ σπίτι, αὐτοὶ ποὺ μᾶς κυνηγοῦσαν, αὐτοὶ ποὺ μὲ τὸ

ζόρι μᾶς ἀρπαζειν ἐπὸ τὸ δρόμο. Αὐτὰ σεῖς κρατώντας στὴ μηνήμη σας ἀποφασίστε σύμφωνα μὲ τὸ δίκιο καὶ μήν γένεθῆτε γὰρ ἔξορισθῶ ἀδικια ἀπὸ τὴν πατρίδα, ποὺ γ' αὐτὴν ἐγὼ πολλοὺς κινδύνους ἔχω διατρέξει καὶ πολλές δημόσιες εἰσφορές ἔχω προσφέρει καὶ γιὰ κανένα κακὸ σ' αὐτὴν δὲν ἔχω γίνει αἴτιος οὔτε καὶ κανεὶς ἀπ' τοὺς προγόνους μου, ἀγαθῶν διμοσίων πολλῶν.

ΑΓΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) ἔκπιπτοντα — ἔκπεσούμενον — ἔκπεσόντα — ἔκπεπτοντα: β) (περὶ) ὅρῳ — ἔώρων — ὄφοιαι: — εἰδον — ἔώρων — ἔωράκειν χρον. ἀντικ. περιορθῆτε — περιβάθητε — περιεωρακότες ήτε: ἐγκλ. ἀντικ. (περὶ) εἰδεῖτε — ίδετε — ίδετε: ἀπαρ. ίδειν μετοχὴ ίδων — οἶσα — δν. γ) Ἡ πρώτη δεικτικὴ καὶ ἡ δεύτερη ἀναφορικὴ ἀντωνυμία: οὗτος — τούτου — τούτῳ — τοῦτον — οὗτος — οὗτοι — τούτων — πούτοις — τούτους: θηλ. αὕτη — ταῦτη — ταῦτην — αὕτη — αὕται — τούτων — ταῦταις — ταῦταις: οὐδ. τοῦτο — τούτου — τούτῳ — τοῦτο — ταῦτα — τούτων — τούτοις — ταῦται: ή ἀναφορ. ἀντων. δες — η — δ κλίνεται: δπως τὸ ἀρθρο, δηλ. ἂρθρον: δ — τοῦ — τῷ — τόν· πληθ. οἱ — τῶν — τοῖς — τούς: ἀντωνυμι: οἱ — οἱ — φ — δν· πληθ. οἱ — δν — οἵς — οἵς: συνεχίστα μόνοις σας τὸ θυληκὸ καὶ τὸ οὐδέτερο.

ΣΙΓΝΤ.: α) εἰ πεῖν: τελικὸ ἀπαρέμφ. ἀντικ. στὸ ἔχοιμι: λέγειν: δποκείμ. τῆς ἀπρόσωπης ἔκφράσεως: οὐ νόμιμόν ἔστι: ο δ τοι: κατηγορούμενο στό: οι διώκοντες (οἱ διώκοντές εἰσιν οὗτοι). τῶν προγόνων: γενικὴ διαιρετικὴ στό: οὐδεῖς. δ) πολλά: στὸ εἰπεῖν (=πολλοὺς λόγους). ἐκεῖνο: στὸ ἐνθυμεῖσθε (=ἐκεῖνο τὸ ἐνθύμημα). δικαια: στὸ φηφῆσθας (=δικαιάσει φήμους η δικαιάσει φημίσματα). κεινδύνους: στὸ κεκινδύνευκαλειτούργηκα.

ΘΕΜΑ 40

(Λυσία κατὰ Ἐρατοσθένους § 4)

Ο δικός μου πατέρας δ Κέφαλος πείσθηκε ἀπὸ τὴν Περικλῆ νά ᾧθη τὴν αἴτη τὴν γῆ καὶ στὰ τριάντα χρόνια, ποὺ ἔζησε σ' αὐτὴν, οὔτε ἔκεινος οὔτε ἐμεῖς ποτὲ ἔως τώρα δὲν ἥλθαμε σ' ἀντιδικία μὲ κανέναν, οὔτε σὸν μηνυτές οὔτε σὸν κατηγορούμενοι, ἀλλὰ τόσο σύμφωνα μὲ τὸ δημοκρατικὸ πνεῦμα ζούσαμε, ὅστε μήτε τοὺς ἄλλους ἔβλαπταμε μήτε ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀδικούμαστε. Οταν δέμως οἱ Τριάντα Τύραγγοι, ποὺ ήσαν κακοὶ καὶ συκοφάντες, ἀνέβηρκαν στὴν ἔξουσία, ἐνώ λιχυρίζοντας δτι: ἔπρεπε νὰ καθαρίσουν τὴν πόλη ἀπὸ τοὺς ἀδικους καὶ γὰρ στρέψουν τοὺς ἄλλους πολίτες

στὴν ἡρετὴ καὶ τῇ δικαιοσύνῃ, αὐτὰ ἐνῷ ἔλεγαν, δὲν τολμοῦσαν γὰ πράξουν παρόμιαι, καθὼς ἔγω, μιλώντας πρῶτα γιὰ τὰ δικά μου, θὰ προσπαθήσω καὶ τὰ δικά σας νὰ σᾶς ἔσαναθυμίσω.

ΑΓΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) (ἐξ) ἀμαρτάνειν — ἀμαρτήσεσθαι — ἀμαρτεῖν — ἀμαρτηκέναι· πειρῶμαι — ἐπειρώμην — πειράσομαι — ἐπειραζάμην — πεπείραμαι — ἐπειράμην δ' ἐνικά ἐνεστῶτος: πειρᾶ — πειρᾶ — πειρῷ — πειρῷ ἀπαρ. πειράσθαι, μετοχὴ πειρώμενος — η — ον. δ) 'Ο ἐμὸς πατήρ — τοῦ ἐμὸς πατέρα — οἱ ἐμοὶ πατέρες — τῶν ἐμῶν πατέρων — τοῖς ἐμοῖς πατέραις — τοὺς ἐμοὺς πατέρας. γ) αὐτοπαθῆς ἀντωνύμικ: ἔχει μόνον τὶς πλάγιες πτώσεις (γενική, δοτική, αἰτιατ.). 1) ἀμικτοῦ — ἀμικτῷ — ἀμικτόν· πληθ. ὅμιλον αὐτῶν — ὅμιλον αὐτοῖς — ὅμιλος αὐτούς. 2) σεαυτοῦ η σαυτοῦ — σεαυτῷ η σαυτῷ — σεαυτῶν η σαυτόν· πληθ. ὅμιλον αὐτῶν — ὅμιλον αὐτοῖς — ὅμιλος αὐτούς. 3) ἔσυτοῦ η αὐτοῦ — ἔσυτῷ η αὐτῷ — ἔσυτόν η αὐτόν· πληθ. σφῆνον αὐτῶν — σφῖσον αὐτοῖς — σφᾶς αὐτούς η ἔσυτον — ἔσυτοῖς — ἔσυτούς (καὶ αὐτῶν — αὐτοῖς — αὐτούς).

ΣΥΝΤ.: α) ὅ πὸ Περικλέους καὶ ὅ πὸ τῶν ἥληων. δ) φάσκοντες: ἔνδοτοι: (ἐηλ. οἱ Τριάκοντα Τύραννοι), τὸ ὄποι. τοῦ φάσκοντες· χρῆσαι: εἰδίκος ἀπαρέμψ. ἀντικ. τοῦ φάσκοντες· ποιῆσαι: ὄποι. στὸ χρῆναι (γιατὶ τὸ χρῆ = ἀπρόσωπο). οὕτοι: ὄποι. στὸ ποιῆσαι καὶ πόλιν τὸ ἀντικείμενό του· καθαράν: κατηγορ. στὸ πόλιν· τῷ ν ἀδίκῳ: ἀντικείμει. στὸ καθηράν ποιῆσαι, δλο.

ΘΕΜΑ 5ο

(Λυσίας Κατ' Ἀγοράτου § 1)

Ἄριμόζει σ' ὅλους σας, ἀνδρες δικαιοτές, νὰ γίνετε τιμωροὶ γιὰ χάρη τῶν ἀνδρῶν ποὺ πέθαναν, ἐπειδὴ ἀγαποῦσαν τὴν δημοκρατία, ἀριμόζει ὅμως ὅχι πιὸ λίγο καὶ σὲ μένα. Γιατὶ δὲ Διονυσόδωρος ήταν γαμπρός μου καὶ ἀνεψιός. Τυχαίνει λοιπὸν νὰ ὑπάρχῃ η ἔδια ἔχθρα γι' αὐτῶν δὰ τὸν Ἀγόρατο καὶ σὲ μένα καὶ στὸ δημοκρατικὸ λαό. Γιατὶ ἔκανε τέτοιες πράξεις, ποὺ γι' αὐτές καὶ ἀπό μένα τώρα ποὺ δικαιολογημένα μισεῖται καὶ ἀπὸ σᾶς, ἄν θέλη δὲ Θεός, δίκαια θὰ τιμωρηθῇ. Γιατὶ καὶ τὸ γαμπρό μου τὸ Διονυσόδωρο κι ἄλλους πολλούς, ποὺ τὰ δινόμια τους δέδαια θὰ τ' ἀκούσετε καὶ ποὺ ήσαν ἀνδρες ἔξοχοι γιὰ τὸ λαό, τοὺς σκότωσε τὴν ἐποχὴ τῶν Τριάντα Τυράννων, κάνοντας καταγγελία ἔγαντίον τους.

ΑΓΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) (ἀπο) κτείνει — ἔκτεινε — κτενεῖ — ἔκτεινε — ἔκτονει· ἔγκλ. (προσοχὴ — ἔχουμε ἀρίστο, γιατὶ μιὰ φορά τοὺς ἐφόνευσε): ἔκτεινε

— κτείνη — κτείναι; ή κτείνεις — κτείνατο; ἀπαρ. κτείναι, μετοχή κτείνας — ασα — αν' ἀποθηῆσκουσι — ἀπέθησκον — ἀποθανοῦνται: — ἀπέθανον — τεθνήκασι — ἐτεθνήκεσαν; ἔγκλ. ἀπέθανον — ἀποθάνωσι: — ἀποθάνοιεν — ἀποθανόντων: ἀπαρ. ἀποθανεῖν, μετοχή ἀποθανών — οὖσα — ὁν. δ) πᾶσιν: ἄδρ. ἀντων.: πᾶς — παντὸς — παντὶ — πάντα — πάντες — πάντων — πᾶσι — πάντας: εὖ νοι: ἐπίθετο τριγενὲς καὶ δικατάλγητο: ὃ καὶ ἡ εὕνους, τὸ εὔνουν εὕνους — εὕνου — εὕνηρ — εὕνουν — εὕνοι: — εὕνων — εὕνοις — εὕνους. γ) ηγιαστα: ἐπίρ. ὑπερθ. δικαιοῦ: ὀλίγον — ἥπτον — ἥκιστα.

ΣΓΝΤ.: α) ὑμῖν — τῷ πλήθει: — κάμιοι — μοι — ἐμοι — τῷ πλήθει. δ) τιμωρεῖν: ὑποκ. στὸ ἀπρόσωπο προσήκει: εὖ νοι: κατ. στὸ οἴ: οὐδὲ ηγιαστα: ἐπιρρημ. προσδιορ. προστικός: τοι: αὗτα: σύστοιχο ἀντικείμ. στὸ ἔπραξε (= τοιαύτας πράξεις ἔπραξεν). οὐ π' ἐμοι οὐδεὶς ποιητικὸ αἴτιο.

ΘΕΜΑ 60

(Λυσία Κατ' Ἀγοράτου § 5)

"Οταν δηλαδὴ τὰ πλοῖα τὰ δικά σας καταστράφηκαν καὶ ή δύναμη τῆς πόλεως είχε καταπέσει, ὅχι πολὺ χρόνο μετὰ καὶ τὰ πλοῖα τῶν Λακεδαιμονίων καταφθάνουν στὸν Πειραιᾶ καὶ ταυτόχρονα ἄρχισαν καὶ διαπραγματεύσεις περὶ εἰρήνης μὲ τοὺς Λακεδαιμονίους. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἀντὴ δοσοὶ ἐπιθυμοῦσαν νὰ γίνη ἀλλαγὴ τῆς καταστάσεως στὴν πόλη, συνωμοτοῦσαν, νομίζοντας ὅτι εἰχαν δρεῖ ὠραίτατη εὑκαιρία καὶ ὅτι πρὸ πάντων κατὰ τὴν τότε ἐποχὴν θὰ ταχτοποιοῦσαν τὶς ὑποθέσεις τους ὅπως αὐτοὶ ηθελαν. Ἐνόμιζαν ἕμως ὅτι κανένα ἄλλο ἐμπόδιο δὲν ὑπῆρχε σ' αὐτούς τοὺς ἀρχηγούς τοῦ δῆμου καὶ τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς ταξιαρχούς.

ΑΥΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) γ' πληθ. παθητ. ἀσορ. τοῦ διεφθείρομαι: χρον. διεφθείρονται: — διεφθείροντο — διεφθείρονται: — διεφθάρησαν — διεφθαρμένοι εἰσι — διεφθαρμένοι ησαν: ἔγκλ. διεφθάργησαν — διεφθαρῆσι: — διεφθαρεῖσαν — διεφθαρέντων: ἀπαρ. διεφθαρῆσαι, μετοχή διεφθαρεῖς — εἰσα — ἐν· ηγοῦσι το: γ' πληθ. ὅριστ. τοῦ ηγέμου: οὐδαι: χρον. ηγοῦνται: — ηγοῦντο — ηγήσονται: — ηγήσαντο — ηγηνται: — ηγηντο: ἔγκλ. ηγέ-ονται: = οὐδηται: — ηγέ-ωνται: = οῦνται: — ηγέ-οιντο: = ηγοῖντο — ηγε-έσθων = ηγεισθων: ἀπαρ. ηγέ-εσθαι: = εἰσθαι, μετοχή ηγε-όμενος = ούμενος — ἐνη — ον. δ) ναῦς — νεάς — νηὶ — ναῦν — ὧ ναῦν — νῆσες — νεᾶν — ναυσὶ — ναῦς — ὧ νῆσε. γ) σφισιν: προσωπ. ἀντων.: ἔγώ — οὐ — οὖτος: α' πρόσ. ἔγώ — ἔμοι (μοι) — ἔμε (με) — ημεῖς — ημᾶν — ημῖν — ημᾶς: δ' πρόσ. οὐ — οὐσ (ου) — οοι (οοι) — οέ (οε) — ούμεις — ουμᾶν — ουμῖν — ουμᾶς:

γ' πρός. (οὗτος) — οὐ — οἱ (οἱ) — εἰ — φείται — σφῦν — σφῖται(ν) — σφᾶς. Σημ. Τὸ γέ πρόσωπο δέν ἔχει δύνομαστική ἐνικοῦ καὶ δικαιολόγησται μάκραις.

ΣΙΝΤ.: αἱ ὑμέτεραι εἰπιθ. προσδ. στὸ νῆσον ἀσθενέστεραι: κατηγορ. στὸ πράγματα εἰπὲ τὸν Πειραιᾶς: ἐμπρόθ. προσδ. ἐχθρικῆς διευθύνσεως: γίγνεσθαι εἰπὲ. ἀπαρέμφ. ἀντικ. τοῦ δουλόμενοῦ εἰληφτῶν αἱ εἰδικὸι ἀπαρέμφ. ἀντικ. τοῦ νομίζοντος τοῦ δῆμου: ἀντικ. τοῦ προσετηκότος (προϊσταμένη τινος).

ΘΕΜΑ 70

(Λυσία Κατ' Ἀγοράτου § 39)

"Οταν λοιπόν, ἄνδρες δικαστές, καταδικάσθηκαν αὐτοὶ σὲ θάνατο κι ἔπειτε νὰ ἔκτελεσθοῦν, προσκαλοῦν στὴ φυλακή, ἄλλος ἀδελφή, ἄλλος μάνα, ἄλλος γυναίκα κι δ καθένας δποια εἶχε πιὸ ποντινὴ συγγενὴ του, γιὰ νὰ τελειώσουν τὴ ζωὴ τους μὲν αὐτὸν τὸν τρόπο, ἀφοῦ ἀσπασθοῦν τοὺς δικούς του γιὰ τελευταία φορά. Καὶ φυσικὰ κι δ Διονυσόδωρος προσκαλεῖ τὴν ἀδελφήν μου στὴ φυλακή, μὰ κι ηταν γυναίκα του. Κι ἐκείνη μόλις εἰδοποιήθηκε ἔρχεται κι ηταν μὲν μαρτυρὸς ἴματο ντυμένη, δπως ηταν φυσικὸ γιὰ τὴ μεγάλη συμφορὰ ποὺ εἶχε δρεῖ τὸν ἀντρα της.

ΛΥΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) πυθομένη: μετοχή ἀρ. δ' τοῦ πυνθάνομαι: μετοχές: πυνθάνομένη — πενσομένη — πυθομένη — πεπυσμένη ἀπαρέμφ.: πυνθάνεσθαι — πεύσεσθαι — πυθέσθαι — πεπύσθαι κεκρημένη: μετοχή παρακεψ. τοῦ χρῆσθαι: μετοχές: χρωμένη — χρησμένη — χρησμημένη — κεχρημένη. ἀπαρέμφ.: χρῆσθαι — χρῆσεσθαι — χρήσασθαι — κεχρῆσθαι. β) γυνὴ — γυναικὸς — γυναικὶ — γυναικα — ὁ γύναι — γυναικίνες — γυναικῶν — γυναιξὶ — γυναικας — ὁ γυναικες ἀρσεν. μέλας — μέλανος — μέλανι — μέλανα — μέλαν — μέλανες — μελάνων — μέλασι — μέλανας — μέλανας θηλ. μέλαινα — μελαινή — μέλαιναν — μέλαινα — μέλαινα — μελαινῶν — μελαινας — μελαινάς — μέλαιναι — μέλαιναι οὐδ. μέλαν — μέλανος — μέλαν — μέλαν — μέλανα — μελάνων — μέλασι — μέλανα — μέλανας (συγκρ. μελάνη πτερος, ὑπερθ. μελάντα τοιος). γ) διεικτικὴ ἀντων. τοιοῦτος — τοιαύτη — τοιοῦτον ἀρ. τοιοῦτος — τοιούτου — τοιούτῳ — τοιοῦτον — τοιοῦτοι — τοιούτων — τοιούτοις — τοιούτους. θηλ. τοιαύτη — τοιαύτης — τοιαύτη — τοιαύτην — τοιαύται — τοιούτων — τοιαύταις — τοιαύτας οὐδ. τοιοῦτο(ν) — τοιούτου — τοιούτῳ — τοιοῦτης — τοιαύται — τοιούτων — τοιαύταις — τοιούτων — τοιούτοις — τοιαύται.

ΣΥΝΤ.: α) 1) ἐπειδὴ τούνυν... κατεγνώσθη: δευτερεύουσα χρονική πρόταση. 2) καὶ ἔστι αὐτοῦς ἀποθήσκειν: δι, τι καὶ ή προηγούμενη, γιατὶ συνδέεται μὲ τὸ καὶ. 3) μεταπέμπονται... ὁ δ'...: κύρια πρόταση. 4) Ήτις ην... προσήκουσα: δευτερεύουσα ἀναφορική πρόταση. 5) ἵνα... τελευτήσειν: δευτερεύουσα τελική πρόταση. 6) ἔθει: ἀπρόσωπο ρῆμα: θὰ πάρῃ ὑποκ. ἀπαρέμφ., τὸ ἀποθνήσκειν ή σκειν τὸ ὑποκ. τοῦ ἀπαρέμφ. θὰ εἰναι σὲ πτώση αἰτιατ., τὸ καὶ τούς (κοιταξε καὶ μπροστὰ στὴν εἰσαγωγὴ γιὰ τὰ ἀπρόσωπα ρῆματα καὶ τὸ ἀπαρέμφατο).

ΘΕΜΑ 80

(Κατ' Ἀγοράτου § 80)

"Οταν λοιπὸν ἔγιναν οἱ συμφιλιώσεις μεταξύ τους καὶ ἔστειλαν οἱ πολίτες τὴν πομπὴ ἀπ' τὸν Πειραιᾶ στὴν πόλη, ἤταν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν πολιτῶν ὁ Αἴσιμος, αὐτὸς ὅμως καὶ ἐκεῖ ὑπῆρξε τὸ ἰδιο θραύσις γιατὶ ἀνολουθοῦσε μαζὶ κρατώντας τὰ ὄπλα καὶ συγωδηγοῦσε τὴν πομπὴ μαζὶ μὲ τοὺς ὄπλιτες πρὸς τὴν πόλη. "Οταν ὅμως ἔφθασαν κοντά στὶς πύλες καὶ παρατάχθηκαν, προτοῦ γὰ μπούνε μέσα στὴν πόλη, τὸν ἀντιλαμβάνεται ὁ Αἴσιμος καὶ, ἀφοῦ τὸν πλησίασε καὶ τοῦ πήρε τὴν ἀσπίδα, τὴν πέταξε καὶ τὸν πρόσταξε γὰ πάνη γὰ χαθῆ μακριὰ ἀπ' τοὺς ἄλλους πολίτες. Γιατὶ εἶπε πώς δὲν ἔπρεπε αὐτός, ποὺ ἤταν ἔνας διολοφόνος, γὰ συγκολουθῇ τὴν πομπὴ πρὸς τιμὴ τῆς Ἀθηνᾶς.

ΑΓΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΠΡΑΜΜ.: α) αἰσθάνεται — ἡσθάνετο — αἰσθήσεται — ἡσθηται — ἡσθητο. δ) χρον. ἀντικ. ἔξεστι — ἔξην — ἔξέσται — ἔγκλ. ἔξεστι — ἔξη — ἔξειν, — ἔξέστω ἀπερέμφ. ἔξειναι, μετογὴ ἔξδν. γ) τίθενται — ἐτίθεντο — θήσονται — ἔθεντο — τέθεινται — ἐτέθειντο — ἔγκλ. ἔθεντο — θῶνται — θεῖντο — θέσθων ἀπαρ. θέσθαι, μετ. θέμενος — η — ην. δ) ἀρ. ἀληθής — ἀληθίνης — ἀληθεῖ — ἀληθή — ἀληθές — ἀληθεῖς — ἀληθῶν — ἀληθήσεις — ἀληθεῖς. θηλ. τὸ ἴδιο ἀκριδῶν μὲ τὸ ἀρσενικό. οὐδ. (τὸ) ἀληθές — ἀληθίνης — ἀληθεῖ — ἀληθές — ἀληθής — ἀληθή — ἀληθῶν — ἀληθέσις — ἀληθή — ἀληθή. ε) μάρτυς — μάρτυρος — μάρτυρι — μάρτυρα — μάρτυτος — μάρτυρες — μάρτυρων — μάρτυτοι — μάρτυρας — μάρτυρες προσοχὴ στὴ δοτικὴ πληθυντ. μάρτυτοι.

ΣΥΝΤ.: ἔ φη: παρενθετικὴ κύρια πρόταση μὲ ὑποκ. οὗτος (δηλ. ὁ Αἴσιμος). οὐκ ἔξην... Ἀθηνᾶ: κύρια πρόταση οὐκ ἔξην: ρῆμα ἀπρόσωπο, παίρνεις ὑποκ. ἀπαρέμφ., τὸ συμπέμπειν τὸ ὑποκ. τοῦ ἀπαρέμφ. σὲ αἰτιατική, τὸ αὐτόν: τὴν πομπὴν: ἀντικειμ. τοῦ συμπέμπειν τὴν Ἀθηνᾶ: δοτικὴ

προσωπική, χριστιανή: οὐ τοι: ἀναφορική μετοχή πόλις οἰκείαν της, διπλως δῆλα τὰ ὑπόκ. τῶν μετοχῶν, θὰ είναι σὲ ἔτι πτώση, δηλ. τὸ αὐτόν ἀνδροφόνον: κατηγορούμενον στὸ αὐτόν.

ΘΕΜΑ 9ο

(Λυσία Κατ' Ἀλκιβιάδου Λ, § 46)

Ἐγὼ λοιπὸν δέσσο μποροῦσα καλύτερα τὸν ἔχω κατηγορήσει, γνωρίζω καλὸς δῆλος δὲ οἱ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς ἀκροστές μου παραξεγεύονται, πῶς τάχα μπόρεσα μὲ τόσην ἀκρίβειαν ν' ἀνακαλύψω τὰ ἐγκλήματά τους, ἐνῷ αὐτὸς γελάει εἰς δάρος μου, γιατὶ οὕτως ἔνα ἐλάχιστο μέρος δὲν ἔχω πεῖ ἀπὸ τις παρανομίες ποὺς ἔχουν διαπράξει. Σεῖς πάντως, ἀφοῦ λάθετε ὡς ὅψη καὶ δύτα ἔχουν εἰπωθῆ καὶ δύτα ἔχουν παραλειφθῆ, μὲ μεγαλύτερῃ αὐτηρότητα καταδικάστε τον, κάνοντας τὴν σκέψην δὲ καὶ ἔνοχος είναι σύμφωνα μὲ τὴν καταγγελίαν καὶ μεγάλη εὐτυχία είναι γιὰ τὴν πόλην νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τέτοιους πολίτες. Διάβασε μάλιστα σ' αὐτοὺς τοὺς νόμους καὶ τοὺς δρους καὶ τὴν καταγγελίαν καὶ ἔχοντας στὴν μνήμη τους αὐτά, θὰ ἀποφασίσουν σύμφωνα μὲ τὸ δίκιο.

ΑΓΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) ἔξευρίσκειν — ἔξευρήσειν — ἔξευρειν — ἔξευρηκέναι: (ἢ εὔρηκέναι).
β) φηφίζονται — ἔφηφίζοντο — φηφισόνται — ἔφηφισαντο — ἔφηφισμένοι εἰσὶ — ἔφηφισμένοι ἥσαν μέλλονται: δριστ. φηφισοῦνται — εἴνετ. φηφισοῦντο — ἀπαρ. φηφιεῖσθαι — μετ. φηφισόμενος — μένη — νον: προσοχὴ στοὺς μέλλοντες τῶν εἰς -ίζω ρημάτων κάνοντας σὲ -ι-θ καὶ μέσο -ι-οῦ μας καὶ κλίνονται κατὰ τὰ εἰς -έω συγχρημένα ρήματα (δηλ. διπλως τὸ ποιέω - ὦ). γ) ἀνάγνωθεν: προσταχτ. ςχρ. τοῦ ἀναγιγνώσκων (ἀνα)γιγνώσκω — ἔγιγνωσκον — γνώσομαι — ἔγνων — ἔγγνων — ἔγνώκειν γρον. ἀντ. ἀναγιγνώσκει — ἀνάγνωθι — ἀνεγνωγός ἵσθι: ἔγκλ. ἀντικατ. ἀνέγνως — ἀναγνῆς — ἀναγνωθῆς — ἀνάγνωθι: ἀπαρέμπτοτο ἀναγνῶνται, μετοχὴ ἀναγνοῦς — οὖσα — δν. δ) μάλλον: πασσοτικό ἐπίρρημα: μάλλα — μάλλον — μάλλιστα. ε) μεγάλη — μεῖζων — μεγίστη (ἄρεσεν, μέγας — μεῖζων — μεγίστος). μέγας — μεγάλος — μεγάλωφ — μέγαν — μέγα — μεγάλοι — μεγάλων — μεγάλοις — μεγάλους — μεγάλοις θηλ., κατὰ τὴν α' κλίσην: μεγάλη — μεγάλης — μεγάλη κλπ. — μεγάλαι: — μεγάλων — μεγάλωνται: μεγάλη — μεγάλης — μεγάλω — μέγα — μέγα — μεγάλα — μεγάλων κλπ.

ΣΥΝΤ.: α) 1) ἔγώ μὲν οὖν κατηγόρομαι: κύρια πρόταση. 2) ὁς ἔδυνδιμην ἔριστα: δευτερεύουσα ἀναφορική πρόταση. 3) ἐπίτιται δέ: κύρια πρόταση. 4) ζει... θεοιτέλουσι: δευτερεύουσα εἰδική. 5) διπλως ποθ'... ἀναρτήματα: δευτερεύουσα

πλάγιας έρωτηματική. 6) αῦτος δέ μου καταχείλθι: δευτερεύουσα εἰδική (ένοεῖται τό: δτι). 7) δτι: οὐδὲ πολλοστόν... κακόν: δευτερεύουσα αἰτιολογική πρόταση. 8) ἔρι: στα: ἐπιφ. προσδιορ. πρόπου: τὸν ἀκροτιμένων γενική υποκειμενική στὸ διαρτήματα (=ημαρτὸν οὐδοι): αὐτοῦ: ἀντικείμ. τοῦ καταψήφισασθε: τὸ ἀπαλλαγὴν αγῆναι: υποκείμ. τοῦ ἔννοούμενου ρήματος ἐστι (==τὸ ἀπαλλαγῆναι ἔστι μεγάλη εύτυχία).

ΘΕΜΑ 10ο

(Λυσία 'Τπέρ τῶν Ἀριστοφάνους χρημάτων § 1)

Πολλὴ διηγησία μου προξενεῖ αὐτή ἐδῶ ή δίκη, ἀνδρες δικαστές, δταν συλλογισθῶ δτι, ἐὰν ἐγώ τώρα δὲν ἀπολογηθῶ καλά, δχ: μόνο ἐγώ, ἀλλὰ κι δ πατέρας μου θὰ θεωρηθῇ δτι εἴγαι ἔνοχος καὶ θὰ στερηθῶ ὅλα μου τὰ ὑπάρχοντα. Εἰν ἀνάγκη λοιπόν, ἀν καὶ ἐκ φύσεως δὲν εἴμαι τόσο ἐπιπειρος σ' αὐτά, νὰ υπερασπίζωμι τὸν πατέρα μου καὶ τὸν ἑαυτό μου μὲ δποιο τρόπο μπορέσω. Τὴν προετοιμασία πάντως καὶ τὸ ἔγχοι τῶν ἐγθρῶν μου τὰ διέπετε καὶ δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ μιλήσω γι' αὐτά. Τὴ δική μου πάλι: ἀπειρία δλοι τὴν ἔχουν ὑπ' δψη, δσοι μὲ γνωρίζουν. Θὰ ζητήσω λοιπόν ἀπὸ σᾶς νὰ μου κάνετε μιὰ δίκαιη καὶ εὔκολη χάρη: χωρίς δργηνήν ὑποκούστε καὶ ἐμάς, δπως καὶ τοὺς κατηγόρους μας.

ΑΓΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΤΡΑΜΜ.: α) δοκεῖ — δόκει: — δόξει: — δέσοκται: — ἐδέδοκτο. 6) ἵστασι: γ' πληθ. ἐνεστ. τοῦ οἰδας γρον. ὄντικ. ίσασι: — γῆδεσαν η̄ ξσαν — εἰσοντας η̄ εἰδήσουσι: — ἔγνωσαν — ἔγνωκασι: — ἔγνωκεσκν ἐγκλ. ίσασι: — εἰδέσειν — ίστων ἀπαρ. εἰδένας, μετ. εἰδὼς — εἰδυῖα — εἰδός. γ) ἀπάντων: ἀπίθετο τριγενὲς καὶ τρικατάληκτο: ἀπας — ἀπασα — ἀπαν: κλίνεται: δπως τό: πᾶς — πᾶσα — πᾶν: ἀρ. ἀπας — ἀπαντος — ἀπαντι: — ἀπαντα — ἀπας — ἀπαντες — ἀπάντων — ἀπας: — ἀπαντις — ἀπαντες: θηλ. ἀπασα — ἀπάντης — ἀπάντη κλπ., κατὰ τὴν κ' κλίσην οὐδ. ἀπαν — ἀπαντος — ἀπαντι: — ἀπαν — ἀπαντα — ἀπάντων — ἀπας: — ἀπαντα — ἀπαντα — δηλ. 2) δηλ. οὐ μόνον ἐγώ, ἀλλ' δτι: καὶ δ πατέρας δέξεις ἀδικος είναι καὶ δτι τῶν δητῶν ἀπάντων στερήσουμι: εἰδικέσ: 3) ἀν ἐγώ μὲν μὴ γνῶ εἰπω: υποθετική: 4) εἰ καὶ μὴ δεινὸς πρός τοῦτο πέφυκα: ἔναντιοματική (=ἄν καί...) 5) δπως ἀν δύνωμαι: ἀναφορική: 6) δσοι: ἐμὲ γ:γνώσκουμι: ἀναφορική: 6) παρέχεις: ἀντικ. ἀπορίαν (ἄμεσο) καὶ μοι

(ἔμμεσος). ἐνθυμηθεὶς δὲ τὸν θεόντα ποὺ ἀκολουθοῦν: διὰ οὐ μόνον ἔγῳ αὐτῷ· διὸ καὶ εἰς τὸν θεόντα ποὺ εἰδικὸς ἀπαρέμφ. εἶναι: στερήσομαι: ἀντικαὶ τοῦ τὸν θεόντα ποὺ θεόντα τοῦ τάς πατρὶ καὶ ἑρματῷ λέγειν: ἀντικαὶ τοῦ τὸν θεόντα ποὺ θεόντα τοῦ τάς πατρὶ καὶ χαρίσασθαι: (ρῆμα μὲν τὸν αἰτιατικόν, πίστην τινά τι).

ΘΕΜΑ 11ο

(Διστα 'Απολογία Δωροθοκίας § 9)

Καὶ γὰρ πιὸ μεγάλη ἀπόδειξη γι? αὐτὸν εἶχαι: "Οταν Ἐγλαδὴ κατὰ τὴν τελευταῖα γαυμαχία τὸ πλοῖα καταστράφηκαν, ἐνῷ κανένας στρατηγὸς δὲν ἔπλεε μαζὶ μου (γιὰ νὰ θυμηθῶ κι αὐτό, ἐπειδὴ καὶ ἐναντίον τῶν τριηράρχων ὥργισθηκατε, γιὰ τὴν συμφορὰ ποὺ ἔγινε) ἔγῳ καὶ τὸ δικό μου πλοῖο τὸ ἔφερα καὶ τοῦ Ναυσιμάχου τοῦ Φαληρέως ἔσωσα. Κι αὐτὸν δὲν συγένθησαν τυχαῖα, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν προετοιμασία τὴν δική μου. Γιατὶ εἶχα πείσει μὲν χρήματα καὶ εἶχα κυθεργήτη τὸ Φαντίλα βλο τὸν καιρό, ποὺ νομίζόταν ὅτι εἴναι ὁ ἀριστος τῶν Ἑλλήνων, κι ἀκόμη προετοίμησα καὶ τὸ πλήρωμα ἀνάλογο μὲν ἔκεινον καὶ τὴν ἄλλη ὑπηρεσία.

ΑΓΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) γενομένην γι? μετοχή ἀρ. δ' τοῦ γίγνομαι γιγνομένην — γενομένην — γενομένην — γεγενημένην (ἢ γεγονούν). δ) ἔχουσι — εἰχον — ἔξουσι ἢ σχήσουσι: — ἔχον — ἔσχήκασι — ἔσχήκεσαν ἔγκλ. ἔχον — σχῶσι — σχοίεν — σχόντων ἀπαρ. σχεῖν, μετ. σχών — σχοίσα — σχόν. γ) ἀρ. ἐπιμεριστική ἀντων. ἀρ. οὐδεὶς — οὐδενὸς — οὐδενὶ — οὐδένα — οὐδένες — οὐδέσιος — οὐδένας: θηλ. οὐδεμία — οὐδεμίας — οὐδεμίᾳς — οὐδεμίῃς (πληθ. δὲν ἔχει). οὐδ. οὐδὲν — οὐδενὸς — οὐδενὶ — οὐδένα — οὐδέν (πληθ. δὲν ἔχει). ἔτσι κλίνεται καὶ τὸ μηδεὶς — μία — δέν (Ἐγλαδὴ κλίνονται κατὰ τὸ ἀριθμητικό: εἰς — μία — δέν).

ΣΥΝΤ.: α) εἶχον γάρ... χρόνον: κύρια πρόταση. δ) δις ἔδοκει... εἶναι: δευτερέουσα ἀναφορικὴ πρόταση: σύνταξη κύριας προτ.: εἶχον: τὸ ρῆμα, ἐγὼ: τὸ ὑπόκ., Φαντίλαν: ἀντικαὶ τοῦ εἶχον, κυθεργήτην: κατηγορ. στὸ Φαντίλα (=Φαντίλα ὡς κυθεργήτην), πείσας: τροπική μετοχή (=πῶς εἶχον, πείσας), ἐγὼ: ὑπόκ. τῆς μετοχῆς, χρήμασι: δοτική τοῦ μέσου, τὸν χρόνον: ἐπιρρῆμ. προσδ. χρόνου (ἢ αἰτιατική χρονική), οὐ παντας: κατηγορηματικὸς προσδιορ. στό: χρόνον: σύνταξη δευτερέουσας προτ.: ἔδοκει: τὸ ρῆμα, δις: ὑπόκ. που, εἶναι: εἰδικὸς ἀπαρέμφ. ἀντικαὶ τοῦ διδοκει, ἀριστος: κατηγορ. στὸ δις (συνδετικὸ τὸ εἶναι), τῶν Ἐλλήγην: δις δρος συγχρίσεως (ἢ πρώτος δρος δις).

(Δυσία κατά Ἐργοκλέους § 1)

"Ολα τὰ σημεῖα τῆς κατηγορίας εἶγαι τόσο πολλὰ καὶ φθερά, δυ-
δρες Ἀθηναῖοι, ὡστε μοῦ φαίνεται ὅτι ὁ Ἐργοκλῆς δὲν θὰ μποροῦσε γιὰ
τὸ καθένα ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἔχουν πραχθῆ ἀπ' αὐτόν, κι ἂγ ἀκόμη πεθάνη
πολλές φορές, γὰ πάθη τιμωρία ἀντάξια πρὸς τὸ λαό σας. Γιατὶ εἶναι φα-
φανερός ὅτι καὶ πόλεις ἔχει προδώσει καὶ προξένους καὶ πολίτες δικούς σας
καὶ ὅτι ἀπὸ φτωχός ἀπ' τὰ δικά σας ἔχει γίνει πλούσιος. Καὶ δέδαια πῶς
πρέπει γὰ δείχνετε συγγράψη γι? αὐτούς, ὅταν διέπετε ἀπ' τὴν μιὰ μεριά
τὰ πλοῖα, ποὺ κυβερνοῦσαν αὐτοῖς, ἀπὸ ἔλλειψη χρημάτων νὰ καταστρέ-
φωνται καὶ ἀπὸ πολλὰ νὰ ἔχουν γίνει λίγα, κι ἀπ' τὴν ἄλλη αὐτούς, ἐγὼ
εἶχαν ἀποπλεύσει φτωχοί, τόσο γρίγγορα νὰ ἔχουν ἀποκτήσει τὴν πιὸ με-
γάλη περιουσία ἀπ' ὅλους τοὺς πολίτες;

ΛΥΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΠΡΑΜΜ.: α) δύναθαι: — δύνησθαι: — δυνηθῆναι: — δεδυνηθῆναι: ὑποτ. δύνωμαι
— δύνη — δύνηται — δυνάμεθαι — δύνησθε — δύνινται: εὔκτ. δυναίμην
— δύναιο — δύναιτο — δυναίμεθαι — δύναιντο. δ) Τὸ ρῆμα
πλέω εἶναι ἀπὸ τὰ ρήματα σὲ -έω ποὺ ἔχουν μονοσόλλαχο θέμα. Σ' αὐτὰ ἔχου-
με συναίρεση μόνο δταν τὸ ε τοῦ θέματος συναντά ἄλλο ε (στὴν κατάληξη),
δηλ. δριστ. πλέω — πλέεις -εῖς — πλέει -εῖ — πλέομεν — πλέετε -εῖτε
— πλέουσι· ὑποτακτ. πλέω — πλέης — πλέη — πλέωμεν — πλέητε — πλέωσι·
εὔκτ. πλέοιμ — πλέοις — πλέοι — πλέομεν — πλέοτε — πλέοιεν· προστ.
πλεῖ — πλεῖτο — πλεῖτε — πλεόντων· ἀπαρέμφ. πλεῖν, μετ. πλέων —
πλέουσα — πλέον. γ) ἐνός: τοῦ ἀριθμητικοῦ εἰς — μία — ἐν· κλίνεται
ἐπως τὸ οὐδεῖς — οὐδεμία — οὐδέν, ἢν ἀφαιρέσουμε τὸ οὐδ — (οὐδε), κοίτα
καὶ θέμα 11. δ) πένητος: πένης — πένητος — πένητι: — πένητα — πέ-
νης — πένητες — πενήτων — πένησι: — πένητας — πένητες. ε) δλίγας —
μείονας — δλιγίστας (δλίγος — μείων — δλιγίστος) η δλίγας — ἐλάττονας
καὶ ἐλάττους — ἐλαχίστας· ταχέως — θεῖτον — τάχιστα.

ΣΥΝΤ.: α) ἔχουμε ἀττικὴ σύνταξη, δταν τὸ ρῆμα εἶναι σὲ γ' ἐνικὸ καὶ τὸ ὑπο-
κείμενο του σὲ οδδέτερο δνομαστ. πληθυντικοῦ, δηλ. ἀστι: ρῆμα, τὰ κα-
τηγορημένα, ἀντί: τὰ κατηγορημένα εἰσίν. ε) δύνασθαι:
εἰδικὸ ἀπαρέμφ. ἀντικείμ. τοῦ δοκεῖ: αὐτῷ: ποιητικὸ αἴτιο (=τῶν πεπρα-
γμένων ὑπ' αὐτοῦ)· πολλὰ καὶ εἰς: ἐπιρρημ. προσδιορ. ποσοτικοῦ· δοῦνα:
τελικὸ ἀπαρέμφ. ἀντικείμ. τοῦ δύναθαι: ἀξιαν: κατηγορούμενο στὸ δίκην
(=δίκην οὖσαν ἀξιαν...). ἐκ τῶν διμετρ. ἐμπρόθετος προσδιορ.
αἰτιας: ἔχειν: διποκείμενο στὸ ἀπρόσωπο ρῆμα χρή· δι' ἀπορίαν: ἀπ-
ρόθ. προσδιορ. αἰτιας.

(Λυσία 'Ολυμπιακός § 1)

Καὶ γὰρ ἄλλα ποῖλά καὶ ὥραια ἔργα, ἀνδρες, ἀξίζει νὰ θυμούμαστε τὸν Ἡρακλῆ καὶ ἐπειδὴ αὐτὸν τὸν ἀγώνα πρῶτος διωργάνωσε γιὰ τὴν ἀγάπη τῆς Ἑλλάδος. Γιατὶ τὸν παλιὸν καιρὸν οἱ πόλεις εἶχαν ἐχθρικές διαθέσεις μεταξύ τους: ὅταν δημιουρὸς τοὺς τυράννους καθαίρεσε καὶ τοὺς ἄδεικους ἐποδίσε, ἔδρυσε ἀγώνα τῶν σωμάτων, συναγωνισμὸν πλούτου καὶ ἐπιδειξη σφίας στὸν πιὸ ὡραῖο τόπο τῆς Ἑλλάδος, γιὰ νὰ συγκεντρωθοῦμε γιὰ δλα τοῖτα στὸ ίδιο μέρος, ἄλλα νὰ δοῦμε καὶ ἄλλα γ' ἀκούσουμε. Γιατὶ ἐνόμισε ὅτι ἡ ἑδῶ συγκέντρωση θὰ γίνη γιὰ τοὺς "Ἐλληνες ἡ ἀρχὴ τῆς μεταξύ τους φιλίας.

ΑΓΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) μιμηνήσκεσθαι: — μηνήσεθαι καὶ μηνησθήσεθαι: — μηνησθῆναι: — μηνησθῆσθαι: (τὸ μεμνησθαι: μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ καὶ ἐνεστάνε). β) ἀκούων — ἤκουον — ἀκούσομαι: — ἤκουει — ἀκήκοα — ἦκηράσειν (παθητ. ἀκούσιμαι: — ἤκουσθημαι — ἀκουσθήσομαι: — ἤκουσθην — ἤκουσθηται: — ἤκουσθημην). ἐποιέων τὸ ἀκούσιμο: — μετοχὴν ἐνεργητ. μέλλοντος: χρον. ὀντικ. ἀκούσοντες — ἀκουσόμενοι: — ἀκούσκαντας — ἀκηκοότες: τὸνδε: δεικτικὴν ὀντων. (ὅδε — ἥδε — τόδε): ἀλινουμε δηλ., τὸ ἄρθρο ὁ — ἡ — τὸ καὶ διέδουμε διτερα τὸ δε, δηλ., δᾶς — τοῦδε — τῷδε κλπ.). ἀλλὰ γὴ λιχες: ἀλληλοπαθής ὀντων. θηλυκοῦ γένους: ἔχει μόνο τις πλάγιες πτώσεις (γενικὴ — δοτικὴ — αἰτιατικὴ) πληθυντικοῦ (καὶ δυλικοῦ): ἀρ. ἀλλήλων — ἀλλήλοις: — ἀλλήλους: θηλ. ἀλλήλων — ἀλλήλαις: — ἀλλήλας: οὐδ. ἀλλήλων — ἀλλήλοις — ἀλλήλα.

ΣΥΝΤ.: η γήσατο: ῥῆμα: οῦτος (δηλ. ὁ Ἡρακλῆς): ὑποκ. τοῦ ῥῆματος: γενήσεσθαι:: εἰδικὸ ἀπαρέμφ. ὀντικείμ. τοῦ γήγενατο: τὸν τὸνλλογον: ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. γενήσεσθαι: τὸν ἐνθάδε: ἐπιθετικὸς προσδιορ. στὸ σύλλογον (κάθε μέρος τοῦ λόγου, διαν μπαίνη μπροστά του ἄρθρο, γίνεται: ἐπιθετικὸς προσδιορισμός: π.χ. οἱ περὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἀνδρες: οἱ περὶ τὸν Ἀλέξανδρον: ἐπιθετ. προσδ. στὸ ἀνδρες κλπ.). ἀρχὴν: κατηγορούμενο στὸ σύλλογον (συνδετικὸ τὸ γενήσεσθαι): τοῖς "Ἐλληνοῖς: δοτικὴ προσωπ. στὸ γενήσεσθαι: τὴς φιλίας: γενικὴ ὀντικείμεν. στὸ ἀρχήν (δηλ. ὁ σύλλογος ἀρχεῖ τῆς φιλίας = ἡ συγκέντρωση αὐτὴ θ' ἀρχίση τὴ φιλία). τὴς πρὸς ἀλλήλους: ἐπιθετ. προσδιορ. στὸ φιλίας (κοίτα πιὸ πάνω: τὸν ἐνθάδε).

ΘΕΜΑ 14ο
(Λυσία Κατά Φίλωνος § 8)

Αύτὸς δηλαδή, κύριοι δουλευτές, δταν ἔγινε γη συμφορὰ στὴν πόλη (τὴν ὅποια ἐγὼ σύμφωνα μὲ δσο ἀναγκάζομαι, τόσο καὶ τὴ θυμάματι) ἔχοντας διωχθῆ ἀπὸ τὴν πόλη ἀπ' τοὺς Τριάντα Τύραννους μαζὶ μὲ τὸ ἄλλο πλῆθος τῶν πολιτῶν, πρωτύτερα κατοικοῦσε σ' ἔγαν ἀγρό: δταν διμερὲς ήσαν ἡπ' τῇ Φυλή κατέδηκαν στὸν Πειραιᾶ κι ὅχι μόνο αὐτοὶ ποὺ ήσαν στοὺς ἀγρούς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἔξοριστοι, ἄλλοι στὴν πόλη κι ἄλλοι στὸν Πειραιᾶ συγκεντρώγονταν κι δσο δ καθένας μποροῦσε διογθοῦσε τὴν πατρίδα, αὐτὸς τὰ ἀντίθετα ἔκκινε ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους πολίτες.

ΑΓΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) οἰκεῖ — φίλει — οἰκήσει — φίλησε — φίληκει — ἐγκλ.
οἰκέ-ει = οἰκεῖ — οἰκέ-η = οἰκῆ — οἰκέ-οι = οἰκοι ή οἰκε-οἰη = οἰκοίη —
οἰκε-έτω = οἰκείτω ἀπαρ. οἰκεῖν, μετ. οἰκόν — οῦσα — οῦν· δ) (κατ) ἔργοιμι
— ἥκα καὶ ἔτειν — εἴμι — ἥλθον — ἔληγλυθα — ἔληγλυθειν γρον. ἀντικ.
κατέρχονται — κατήγεν — κατίσαι — κατῆλθον — κατεληγλύθασι — κατε-
ληγλύθεσαν ἐγκλ. ἀντ. (κατ) ἥλθον — ἔλθωσι — ἔλθοιςεν — ἔλθόντων ἀπαρ.
ἔλθειν, μετ. ἔλθον — οῦσα — οῦν. γ) ἔστω — ἔστειν — ἔστει — ἔστω —
ἔστω — ἔστη — ἔστειν — ἔστει: — ἔστη — ἔστη πλήθος — πλήθους —
πλήθει: — πλήθος — πλήθη — πλήθων — πλήθει: — πλήθη —
πλήθη.

ΣΥΝΤ.: 1) Οὗτος γάρ, ὃ δουλή, ἐκκεκηρυγμένος ἐκ τοῦ ἔστειν ὑπὸ τῶν τριάκοντα
μετὰ τοῦ ἄλλου πλήθους τῶν πολιτῶν πέως μὲν φίλει ἐν ἀγρῷ: κύρια πρόταση:
2) δτε ή συμφορὰ τῇ πόλει θῆν: δευτερέύουσα χρονική: 3) ήσε ἐγὼ κατὰ τοῦτο
μέμινημι: δευτερέύουσα ἀναγκάζομαι: 4) καθ' δσον ἀναγκάζομαι: δευτερέύουσα
ἀναφορ.: 5) ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀπὸ Φυλῆς κατῆλθον εἰς τὸν Πειραιᾶ: δευτερέύουσα
χρονική: 6) καὶ οὐ μόνον... συνελέγοντο: ἐπίσης δευτερέύουσα χρονική (συ-
δέονται μὲ τὸ καὶ): 7) καὶ κατὰ τοσοῦτον ἔσθιθε: τῇ πατρίδῃ: ἐπίσης δευ-
τερέύουσα χρονική (συδέει τὸ καὶ): 8) καθ' δσον ἔκαστος οἶός τ' θῆν:
δευτερέύουσα ἀναφορική: 9) τὰ ἐναντία ἄπαντας τοῖς ἄλλοις πολίταις ἐποίησε:
κύρια πρόταση.

ΘΕΜΑ 15ο
(Λυσία Ἐπιτάφιος § 17)

Πολλὰ ἔδιναν ἀφορμὴ στοὺς προγόνους μας μὲ μιὰ γνώμην ἢ ἀγω-
νίζονται γιὰ τὸ δίκιο, ἐπειδὴ καὶ η ἀρχὴ τῆς ζωῆς τους ἤταν δίκαιη. Για-

τι δὲν εἶχαν συγκεντρωθῆ ἀπὸ παντοῦ, οἵτις ἔδιωξαν ἄλλους καὶ κατοίκησαν ξένη χώρα, ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ εἶναι γνόπιοι εἶχαν δική τους τὴν ἴδια καὶ μάνα καὶ πατρίδα. Καὶ πρῶτοι καὶ μοναδικοὶ ἐκείνη τὴν ἐποχή, ἀφοῦ ἔδιωξαν τὶς τυραννίες ἀπ' τὴν χώρα τους, ἐγκαθίδρυσαν τὴν δημοκρατία, νομίζοντας ὅτι ή ἐλευθερία δἰων εἶναι ή πιὸ μεγάλη δύνασια, κι ἀφοῦ ἔκαναν κοινές μεταξὺ τους τὶς ἐλπίδες ἀπὸ τὶς πολεμικὲς ἐπιχειρήσεις μὲν ἐλευθερα φρονήματα ζοῦσαν νές πολίτες.

ΑΓΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) (δια)μάχεσθαι — μαχεῖσθαι — μαχέσασθαι — μαχητήσθαι;. β) κτῖσθαι — ἔκτισθαι — κτήσονται — ἔκτήσανται — κέκτηγται — ἔκέκτηκτο· ἔγκλ. ἀντικ. κτά-ονται = κτῶνται — κτά-ωνται = κτῶνται — κτά-οιντο = κτήντο — κτά-έσθιων = κτάσθιων ἀπαρ. κτᾶσθαι, μετ. κτῷμενος — ἐνη — ενον. γ) αὐτόχθων — αὐτόχθονος — αὐτόχθονι — αὐτόχθονα — αὐτόχθον — αὐτόχθονες — αὐτόχθονων — αὐτόχθοι — αὐτόχθονας — αὐτόχθονες.

ΣΥΝΤ.: 1) τοῖς προγόνοις: δοτικὴ προσωπικὴ κτητικὴ στὸ ὑπῆρχε. 2) τοῖς ἡμετέροις: ἐπιθ. προσδ. στὸ προγόνοις. 3) γνώμῃ: ἀντικ. στὸ γραιμένοις. 4) μιᾷ: ἐπιθ. προσδ. στὸ γνώμη. 5) ἐν τῷ κρόνῳ: ἔμπρόθ. προσδιορ. χρόνου. 6) ἐκεῖνῳ: ἐπιθετ. προσδιορ. στὸ χρόνῳ. 7) τὰς παρὰ σφίσιν αὐταῖς: ἐπιθετ. προσδ. στὸ δυνατεῖας (κοιτά καὶ θέρια 13). 8) ἀλλήλοις: δοτικὴ ἀντικεμενικὴ στὸ κοινάς (κοινός τινι — κοινωνῶ τινι). 9) ταῖς φυγαῖς: δοτικὴ τροπικὴ (πῶς ἐπολιτεύοντο; παῖς φυγαῖς ἐλευθεραῖς). 10) ἐλευθεραῖς: κατηγορηματικὸς προσδιορισμὸς στὸ φυγαῖς.

ΘΕΜΑ 16ο

(Λυσία κατὰ Ἐρατοσθένους § 92)

Θέλω γὰ κατέρω ἀπὸ τὸ ἔγγια, ἀφοῦ ὑπενθυμίσω λίγα καὶ στὰ δυὸ μέρη, καὶ σ' αὐτοὺς ποὺ εἶναι ἀπὸ τὴν πόλη καὶ στοὺς Ηειραιῶτες, γιὰ γ' ἀποφασίστε ἔχοντας ὡς παραδείγματα τὶς συμφορὲς ποὺ ἔχουν γίγει σὲ σᾶς ἐξ αἰτίας τους. Καὶ πρῶτα πρῶτα δύοι εἶσθε ἀπὸ τὴν πόλη, σκεψθῆτε ὅτι ἀπ' αὐτοὺς τόσο τυραννικὰ κυβερνιόσατε, ὥστε ἡγαγκαζόσατε νὰ πολεμάτε ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν σας καὶ τῶν παιδιῶν σας καὶ τῶν συμπολιτῶν σας ἔνα τέτοιον πόλεμο, στὸν ὅποιο, ἀν καὶ νικηθήκατε, ἔχετε τὰ ἴδια δικαιώματα μὲ τοὺς νικητές, ἀν ὅμως ἐνικούσατε θὰ ἦσθε δούλοι σ' αὐτοὺς. Καὶ τὶς δικές τους περιουσίες αὐτοὶ λόγῳ τῶν περιστάσεων

μεγάλες τις ἔχουν κάμει, ἐνώ ἑτεῖς λόγῳ τοῦ μεταξύ σας πολέμου τὶς ἔχετε πιὸ μικρές.

ΑΓΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΤΡΑΜΜ.: α) σκοποδιαι — ἐσκοπούμην — σκέφωμαι — ἐσκεψάμην — ἐσκεψιαι — ἐσκέψιμην χρον. ἀντικ. (εἶναι προστακτική διορίστου· ἐπομένως ἢ χρονική ἀντικατάσταση στις προστακτικές): σκοπεῖσθε — σκέψασθε — ἐσκεψθε· ἔχων. ἀντικ. ἐσκέψασθε — σκέψησθε — σκέψαισθε — σκέψασθε· ἀπερ. σκέψασθαι, μετοχή σκεψάμενος — σκεψάμενη — σκεψάμενον. β) διούλομαι — ἐδουλόμην — διούλησομαι — ἐδιούληθην ἢ ἡδιούληθην — δειδούληγμαι — ἐδειδούλημην. γ) υἱός — υἱοῦ ἢ υἱέος — υἱῷ ἢ υἱεῖ — υἱὸν — υἱὲ — υἱεῖς — υἱέων — υἱέστις — υἱεῖς. δ) αἰτιατ. πληθ. θηλυκοῦ γένους (ἐλάττους οικίας) συγκριτικοῦ δικτυοῦ τοῦ ἐπιθ. μικρὸς — ἐλάττων — ἐλάγχιστος, ἐπομένως: μικρὰς — ἐλάττονας ἢ ἐλάττους — ἐλαχίστας οὐδ. ἐλαττών — ἐλάττονος — ἐλάττονες — ἐλάττονα ἢ ἐλάττω — ἐλάττονα ἢ ἐλάττων.

ΣΓΝΤ.: 1) Βούλομαι... ἐκ Πειραιῶς: κύρια πρόταση· 2) ήνα τὰς ὄμιλν... φέρητε: δευτερεύουσα τελική· 3) καὶ πρῶτον μὲν σκέψασθε: κύρια πρόταση· 4) δισοὶ ἔη ἄστεώς ἔστε: δευτερεύουσα ἀναφορική· 5) διτὶς διπλῶν οὖτα σφράγισθε: δευτερεύουσα εἰδική· 6) διστατέλεσθε... τοιοῦτον πόλεμον: δευτερεύουσα συμπερασματική· 7) ἐν δ... ἔχετε: δευτερεύουσα ἀναφορική· 8) νικήσαντες δ'... ἐδουλεύετε: δευτερεύουσα ἀναφορική· 9) καὶ τοὺς ιδίους... ἐκτήσαντο: κύρια πρόταση· 10) ὑμεῖς δέ... ἔχετε: κύρια πρόταση.

ΘΕΜΑ 17ο

(Λυσία "Τρέπετε τῶν τοῦ Νικίου ἀδελφοῦ § 24 — 26)

Δένγι ἔχω, ἀνδρες Ἀθηναῖοι, ποιούς νῦν ἀνεβάσω στὸ δῆμα γιὰ νὰ παρακαλέσουν γιὰ μᾶς. Γιατὶ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς μας δὲλλοι: ἔχουν πεθάνει, ἀφοῦ ἀναδείχθηκαν ἀγδρες γενναῖοι: στὸν πόλεμο καὶ ἔχαναν μεγάλη τὴν πόλη, καὶ δὲλλοι, ἀφοῦ ἥπιαν τὸ κώνυμο ἔξι αἰτίας τῶν Τριάντα Τυράνων, χάριν τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς δικῆς μας ἐλευθερίας· ὥστε τῆς δικῆς μας μυοναξίας ἔχουν γίνει ἀφοριμὲς καὶ οἱ ἀρετές τῶν συγγενῶν μας καὶ οἱ συμφορὲς τῆς πόλεως. Αὐτὰς ἀφοῦ λάβετε σεῖς ὑπὸ δῆψη, δέξετε διλοπρόθυμα νὰ μᾶς δοῃθήσετε, νομίζοντας διτὶς θύλακος εὐεργετοῦντας δίκαια απὸ σᾶς τώρα που εἶναι δημοκρατία αὐτοὶ ποὺ ἀκριδῶς τὴν ἐποχὴ τῆς διλιγαρχίας πῆραν τὸ μερίδιό τους στὶς συμφορές.

ΓΡΑΜΜ.: α) πίνοντες — πιόμενοι — πιόντες — πεπωκότες' πάσχειν — πεισθεῖς: — παθεῖν — πεπονθέναι;. δ) εὖ — ἄμεινον — ἄριστα. γ) εἶναι: ἀναφρική ἀντωνυμία (ὅπερ — ἥπερ — ὅπερ). κλίνουμε τά: ὅς — η — δ καὶ ὕστερα διάδουμε τὸ -περ, χωρίς νὰ ἀλλάξουμε τοὺς τόνους: δηλαδή: δεῖ+περ — οὖ+περ — φῦ+περ — θντ+περ — σι+περ — ὕντ+περ — οἰς+περ (=οἴσπερ) οἴς+περ (=οἴσπερ). (συνεχίστε μάνοι: οἱς τὸ θηλυκὸ καὶ τὸ οὐδέτερο).

ΣΓΝΤ.: τεθνᾶσιν: τὸ φῆμικό οἱ μέν: τὸ ὑποκ. του· τῶν προσηκόντων: γεν. διαιρ. στὸ οἱ μέν: ἐν τῷ πολέμῳ φ: ἐμπρόθετος προσδιορ. τόπου (ποῦ; Στὸν πόλεμο: ἀλλὰ καὶ χρόνου: πότε; Στὸν πόλεμο, δηλ. διταν ἡταν πόλεμος). παρασχόντες: χρον. μετοχή: οἱ μέν: τὸ ὑποκ. της καὶ τούς: τὸ ὄντικ. της ἀνθράκες ἢ γαθούς: κατηγορούμενο στὸ ἀντούς: τὸ ἢ γαθούς (μάνο του εἶναι ἐπιθετ. προσδιορ. στὸ ἄνθρακ). ποιοῦντες: ἐπίσης χρονική μετοχή: οἱ μέν: ὑποκ. στὸ ποιοῦντες: τὴν πόλιν: ὄντικ. στὸ ποιοῦντες: μεγάλην: κατηγ. στὸ πόλιν.

ΘΕΜΑ 18ο

(Λυσία Δήμου καταλύσεως ἀπολογία § 12)

Σ' ἔμένα λοιπόν, ἄνδρες δικαστές, καφμιὰ συμφορὰ δὲν ἔγινε ποτὲ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ οὔτε καὶ στὴν ἰδιωτικὴ οὔτε στὴ δημόσια ζωὴ μου, ὅπτι τῆς ὁποίας θὰ ἐπιθυμοῦσα ἀλλες καταστάσεις θέλοντας ν' ἀπαλλαγῶ ἀπὸ τὴν παρόντα κακά. Γιατὶ ἔχω δαπανήσει γιὰ πλοῦ πέντε φορὲς καὶ τέσσερεις φορὲς ἔχω γανημαχήσει καὶ εἰσφορές κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ πολέμου πολλές ἔχω εἰσφέρεις καὶ τὶς ἀλλες οἰκονομικές μου ὑποχρεώσεις ἔχω ἐκπληρώσεις ὅχι χειρότερα ἢ πότε κανένα συμπολίτη μου. Καὶ δέδαια γι' αὐτὸς τὸ πρᾶγμα περισσότερα ὡς ὅσα πρόστακες ή πόλη δαπανοῦσα καὶ γιὰ νὰ θεωροῦμεις ἀπὸ σᾶς καλύτερος καὶ ἀν κάποτε μου παρουσιαζόταν καφμιὰ εἰσφορά, γὰ τὴν ἀντιμετώπιζα καλύτερα.

ΓΡΑΜΜ.: α) ἀπαλλάττεσθαι — ἀπαλλαγήσεσθαι — ἀπαλλαγῆναι — ἀπηλλάχθαι: προστ. ἀπήλλαξο — ἀπηλλάχθω — ἀπηλλαχθε — ἀπηλλάχθων. δ) προστατομένων — προσταχθησομένων — προσταχθέντων (μέσα: προσταξομένων — προσταξαμένων) — προστεταγμένων: ἔγκλ. ἀντικ. στὸ γ' ἐν. παραχ. (προς)ιέτε ταχταί — τεταγμένος ἢ = τεταγμένος εἶη — τετάχθω ἀπαρ. τετάχθαι, μετ. τεταγμένος — η — ον. γ) τροπικὸ ἐπίρρημα συγκριτικοῦ διαθμοῦ: ἐπίρ. κακῶς

— χείρον — χείριστα: ἐπίθ. κακός — χείρων (οὐδ. χείρον) — χείριστος.
δ) τις: ἀδριστη ἀντων.: ἀρσεν. καὶ θηλ. τις — τινὸς — τινὶ — τινά (γεν.
καὶ τού, δοτ. τῷ, ἄπονα) — τινὲς — τινῶν — τισι — τινάς: οὐδ. τι — τι-
νὸς καὶ τοῦ — τινὶ καὶ τῷ — τι — τινὰ η̄ ἀττα — τινῶν — τισὶ — τινὰ
η̄ ἀττα. (Προσοχή: Νὰ μὴ συγχέται μὲ τὴν ἑρωτηματικὴν τις — τίνος
κλπ. = ποιός; ποὺ κλίνεται δημιου, ἀλλὰ τονίζεται στὴν παραλήγουσα).

ΣΥΝΤ.: α) 1) οὐδενός: θ' ὅρος συγκρίσεως (α' ὅρος: ἐγώ: συγκριτικὸ τὸ
χεῖρον). 2) τῶν προστατομένων: θ' ὅρος συγκρίσεως (α'
ὅρος: τὸ ἐννοούμενο σύστοιχο ἀντικείμενο: διαπάντας πλειό-
νας τῶν προστατομένων). δ) ίδια: δοτικοφανές ἐπίρρημα, ἐπίρρ. προσδ.
τρόπου: οὐδεμία: ἐπιθετ. προσδιορ. στὸ συμφορά: εἰς φοράς: σύστοι-
χο ἀντικ. στὸ εἰσενήνοχα πλεῖστοι: σύστοιχο ἀντικ. στὸ ἔδαπτονώμην (ἀντὶ
πλειονας διπάντας). δελτίων: κατηγορούμενο στὸ ἐγώ (ποὺ εἶναι ὑπο-
κείμ. στὸ νομιζόμενο). ἀμεινον: ἐπιρρημ. προσδιορ. τρόπου.

ΘΕΜΑ 19ο

(Ισοχράτη Φιλιππος § 11)

Θὰ μιλήσω πλέον γι' αὐτὰ τὰ πράγματα: ὑποστηρίζω δηλαδὴ ὅτι
πρέπει σὺ νὰ μὴν παραμελήσῃς καμιαὶ ἀπὸ τις ἰδιωτικές σου ὑποθέσεις,
νὰ προσπαθήσῃς δημοσίας νὰ συμφιλιώσῃς καὶ τὴν πόλη τῶν Ἀργείων καὶ
τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν Θηβαίων καὶ τὴν δικῇ μας. Γιατί, ἂν κατορ-
θώσῃς νὰ κάνης αὐτές νὰ συμμαχήσουν, σχι: δύσκολα θὰ κάμης καὶ τὶς
ἄλλες νὰ ἔχουν διμόνοια. Γιατί δὲς γενικὰ εἶναι κάτω ἀπὸ τὴν ἔξουσία
αὐτῶν ποὺ ἀναφέρθηκαν καὶ καταφεύγουν, δταν φοβηθοῦν, σ' ὅποια τύχη
ἀπ' αὐτές, καὶ τὶς δούθειές τους ἀπὸ κεῖ παίρνουν. "Ωστε ἂν πεισης τέσ-
σερεις μόνον πόλεις νὰ σκέψωνται συνετά, καὶ τὶς ἄλλες ἀπὸ πολλὰ κακὰ
θ' ἀπαλλάξῃς.

ΑΓΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) (κατα)φεύγουσι: — ἔφευγον — φεύγονται: η̄ φευξόονται: — πεφεύ-
γασι — ἐπεφεύγεσαν. δ) πείθω — ἔπειθον — πείσω — ἔπεισα η̄ ἔπιθον —
πέπεικα — ἐπεπείκειν (μέσος παρακείμ. πέποιθα — ὑπερ. ἐπεποίθειν καὶ
παθητ. παρακ. πέπεικαι — ὑπερ. ἐπεπείκημν). χρον. ἀντικ. (στὴν ὑποτα-
κτική): πείθης — πείσης — πεπεικῶς η̄ς.

ΣΥΝΤ.: Κύρια πρόταση: φημι: ρῆμα: ἐγώ: ὑποκ. τοῦ χρῆναι: εἰδικὸ
ἀπαρέμφ., ἀντικ. τοῦ φημι: σέ: ὑποκ. τοῦ χρῆναι: ἀμεληθεῖσαι: ὑποκ. τοῦ
ἀπρός. χρῆναι: μηδέν: ἀντικ. τοῦ ἀμεληθεῖσαι: τῶν ίδιων: γενικὴ
διαιρετική: στὸ μηδενός: πειραθῆναι: ἐπίσης ὑποκείμενο στὸ χρῆ-

ναί: σέ: τὸ ὑποκείμενο τοῦ γεγρατοῦ θεάτρου: τελικὸν ἀπαρέμφ., ἀντικ. τοῦ πειραθῆναι: τὴν πόλιν: ἀντικ. τοῦ διαλλάξαι: τὴν Ἀργείων, τὴν Λακεδαιμονίων, τὴν Θηρίαν, τὴν Ἡμέσην τέραν: ἐπιθετικοὶ προσδιορ. στὸ πόλιν. 6) 1) "Ἡν γάρ ταύτας συντήσας: δυνατής: δευτερεύουσα ὑποθετική; 2) δταν φοῖβηδας: δευτερεύουσα χρονική; 3) ἐφ' ἦν ἄν τύχωσι τούτων: δευτερεύουσα ἀναφορική; 4) δταν... πείσης: δευτερεύουσα συμπερασματική.

ΘΕΜΑ 20δ

(Ισοκράτη Φιλιππος § 21)

"Αλλ' ὅμως οὔτε καὶ σένα ἔχουν διαφύγει: αὐτὰ ποὺ ἀφοροῦν τοὺς Θηραίους. "Αν καὶ νίκησαν δηλαδή σὲ πολὺ σπουδαία μάχῃ καὶ κέρδισαν ἀπ' αὐτὴ μέριστη δόξα, ἐπειδὴ δὲν ἔκαμψαν καλὴ χρήση τῆς καλοτυχίας τους, δὲν εύτυχοι περισσότερο ἀπ' αὐτοὺς ποὺ νικήθηκαν καὶ δυστύχησαν. Γιατὶ δὲν πρόφθασαν νὰ νικήσουν τοὺς ἔχθρούς κι ἀμέσως, ἀφοῦ τὰ παραμέλησαν ὅλα, ἔνοχλοισαν τὶς πόλεις τῆς Πελοποννήσου, τολμοῦσαν νὰ ὑποδουλώσουν τὴν Θεσσαλία, ἀπειλοῦσαν τοὺς Μεγαρεῖς, ποὺ ἦσαν γειτονές τους, χάραιροῦσαν ἀπὸ τὴ δική μας πόλη ἓνα κομμάτι τῆς χώρας, κατακτοῦσαν τὴν Εύβοια κι ἔστελναν τριήρεις στὸ Βυζάντιο, γιὰ νὰ ἔξουσιάσουν καὶ τὴ γῆ καὶ τὴ θάλασσα.

ΑΓΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) λέληθεν: γ' ἐν. παρακ. τοῦ λανθάνων λανθάνει: — ἐλάνθανε — λήγει — ἔλαθε — λέληθεν — ἐλελήθει: ἐκπέμπει: — ἐξέπεμπεν — ἐκπέμψει: — ἐξέπεμψε — ἐκπέπομψεν — ἐξέπεπόμψει. β) δουλόεσθε = δουλοῦσθε — δουλόησθε = δουλῶσθε — δουλόοισθε = δουλοῖσθε — δουλόεσθε = δουλοῦσθε: ἀπαρ. δουλόεσθαι = δουλοῦσθαι, μετ. δουλοῦμενος — ἐνηγον. γ) τριήρης — τριήρους — τριήρει — τριήρη — τριήρες — τριήρων — τριήρει — τριήρεις — τριήρεις.

ΣΥΝΤ.: τὸ περὶ θεάτρου καὶ σέ: ἀντικείμενα τοῦ λέληθεν: μάχην: ἀντικ. τοῦ νικήσαντος: δόξαν: ἀντικ. τοῦ λαβόντος: ταῖς εὐτυχίαις: ἀντικ. τοῦ χρῆσθαι: οὖσάν: ἀντικ. τοῦ πράττοντος: τῷν ἐχθρῷν: ἀντικ. τοῦ κρατήσαντος: πάντων: ἀντικ. τοῦ ἀμελήσαντος: ταῖς πόλεσσι: ἀντικ. τοῦ ἡγάλχουν: καταδουλοῦσθαι:: ἀντικ. τοῦ ἀπέστρεψαν: ἀντικ. τοῦ ἀπόρθουν: γῆς καὶ θαλάττης: ἀντικείμενα τοῦ ἀρέσοντος.

(Ισοκράτη Φίλιππος § 47)

Ἐκεῖνος δηλαδή, ἐπειδὴ ἔβλεπε τὴν Ἑλλάδα γὰρ εἶγαι γεμάτη ἀπὸ πολέμους καὶ ἐπωναστάσεις καὶ πολλὲς ἄλλες συμφορές, ἀφοῦ ἔπαψε αὐτὰ καὶ συμφιλίωσε τις πόλεις μεταξύ τους, ἔδειξε στοὺς ἀπογόνους μαζὶ μὲ ποιούς εἰγόντας ἡνάγκη καὶ ἐναντίον τίγων πρέπει νὰ διεξάγουν τοὺς πολέμους. Γιατί, ζταν ἔχαμε ἐκστρατεία ἐναντίον τῆς Τροίας, ποὺ εἶχε δέδαια τότε τὴν πιὸ μεγάλη δύναμη ἀπὸ τις πόλεις τῆς Ἀσίας, τόσο πολὺ διέφερε κατὰ τὴν ἀρχιστρατηγία ἢ π' αὐτοὺς ποὺ πολέμησαν πρὸς αὐτὴν τὴν Ἰδια κατόπιν, δισεκαντοὶ μαζὶ μὲ δῆλη τῇ δύναμη τῶν Ἑλλήνων σὲ δέκα χρόνια μὲ δυσκολία τὴν κατέλασσαν, ἐνῶ αὐτὸς σὲ μέρες πιὸ λίγες ἀπὸ τόσες καὶ, διὸ καὶ ἐκστράτευσε μὲ λίγους ἀνδρες, διλοκληρωτικὰ τὴν κυρίευσε.

Λ Γ Σ Η Α Σ Κ Η Σ Ε Ω Ν

ΓΡΑΜΜ.: α) χρον. ἀντικ. αἰρετ — ἥρει — αἱρήσει — εἴλεν — ἥρηκε — ἥρήκετ
ἔγκλ. ἀντικ. εἴλεν — ἔλη — ἔλοι — ἔλέτω ἀπαρ. ἔλειν, μετ. ἔλών — οῦσα
— όν. β) δεῖ — δέει — δεήσει — ἔδεήσει — δεδέηκε — ἔδεεήκει. γ)
(ύπο) δεικνύσαι — δεικνύῃ — δεικνύοι — δεικνύτω ἀπαρέμφ. δεικνύναι, μετ.
δεικνύε — δεικνύσαι — δεικνύν. δ) ραθίως — ράθον — ράθατα.

ΣΥΝΤ.: πολέμι μων: γεν. ἀντικειμενική στό: μεστή (=μεστή πολέμιων = ἔγαμε πολέμιων). μεθ θ' ὡν: ἐμπρόθ. προσδιορ. συνοδείας: ἐκ φέρειν: ὄποκείμ. τῶν ἀπροσώπων χρή καὶ δεῖ: τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν: γενική διαιρετική στὸ ἥπερ (θηλ. Τροίας: ἐννοεῖται πόλεων τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν). τῇ ετραπηγίᾳ: διστική τῆς ἀναφορᾶς: μόλις: ἐπιρ. προσδιορ. τρόπου: κατὰ κράτος: ἐμπρόθετος προσδιορ. τρόπου.

(Ισοκράτη Ἀρχιδαμος § 53)

Καὶ γιὰ τοὺς πιὸ πολλοὺς ἢ π' αὐτοὺς τοὺς ἀνδρες ἀπὸ τοὺς γεροντότερους θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ πληροφορηθῇ, γιὰ τοὺς πιὸ ὀνομαστοὺς ὅμιλος μπορῶ νὰ διηγηθῶ καὶ ἐγώ. Ὁ Πεδάριτος δηλαδή, ζταν ἔπλευσε πρὸς τὴν Χίο, διέσωσε τὴν πόλη τους. Ὁ Βρασίδας πάλι, ζταν μπῆκε μέσα στὴν Ἀμφίπολη, ἀφοῦ διωργάνωσε λίγους ἀπὸ τοὺς πολιορκημένους, τοὺς ὀπαδούς του, γίνκησε σὲ μάχη τοὺς πολιορκητές, ἀν καὶ ἤσαν πολλοί. Ὁ Γύλιππος τέλος, ζταν ἔδογθησε τοὺς Συρακούσιους, δχι μόνο ἐκείνους ἐ-

γῆλύτωσε, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμη ποὺ τοὺς νικοῦσε καὶ κατὰ γῆ καὶ κατὰ θάλασσα, δλη γενικὰ τὴν ἔπιασε αἰχμάλωτη. Καὶ δέδαια πῶς δὲν εἶναι ντροπὴ τότε ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς γὰ εἶναι ἵνανδς γὰ διασώζῃ τὶς ξένες πόλεις, ἐνῷ τώρα δὰ δίλοι οὕτε γὰ μπορήτε οὕτε γὰ προσπαθήτε γὰ γλυτώσετε τὴν Ἱδία τὴν δική μας;

ΛΥΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) λαμβάνω — ἐλάμβανον — λήφομαι — ἔλαβον — εἰληφα — εἰλήφειν λαμβάνομαι — ἐλαμβάνομηγε — ληφθήσομαι — ἐλαβόμηγη (παθ. ἐλήφθην) — εἰλημμαι — εἰλήμημηγε χρον. ἀντικ. λαμβάνει — ἐλάμβανε — λήψεται — ἔλαβε — εἰληφε — εἰλήφει μέσος παρακ. δριστ. εἰληφμαι — εἰληφαι — εἰληπται — εἰλήμημεθη — εἰληφθε — εἰλημμένοι εἰσι· ἕποτ. εἰλημμένος — η — νον ὅ — ἥξ — ἥ = εἰλημμένοι — αι — α ὠμεν — ἡτε — ὡςι· εὐκτ. εἰλημμένος — η — ον εἰην — εἰης — εἰη — εἰλημμένοι — αι — α εἰημεν ἦ εἰμεν — εἰητος ἦ είτε — εἰησαν ἦ εἰεν προστ. εἰληφο — εἰλήφθω — εἰληφθε — εἰλήφθων ἀπαρ. εἰληφθιτι, μετοχή εἰλημμένος — η — ον. β) αἰσχρὸς — αἰσχρὰ — αἰσχρόν, συγχριτ. αἰσχίων — αἰσχίων — αἰσχιον, διπερθ. αἰσχιστος — αἰσχίστη — αἰσχιστον.

ΣΥΝΤ.: Κύρια πρόταση: οὖν αἰσχρόν ἔστι (τὸ ἔστι ἐννοεῖται). οὖν ἀπρόσωπη ἔκφραση, ζητεῖ ὑποκείμενο ἀπαρέμφατο, τὸ εἰναι· ἔκαστον: ὑποκ. τοῦ εἰναι· ἵκανόν: κατηγορούμενο στὸ ἔκαστον ἦ μῶν: γεν. διαιρετικὴ στὸ ἔκαστον· διαφυλάττειν: τελικὸ ἀπαρέμφατο, ἀντικείμενο τοῦ ἵκανον εἰναι· ἔκαστον: ἐπίσης ὑποκείμ. τοῦ διαφυλάττειν· τὰς πόλεις: ἀντικ. τοῦ διαφυλάττειν ἀλλοτρίας: ἐπιθετικὸ προσδιορ. στὸ πόλεις.

ΘΕΜΑ 23ο

(Ισοκράτη Ἀρχίδαμος § 50)

Ἐγὼ λοιπὸν πολλοὺς γνωρίζω ὅτι ἀπέκτησαν ἐξ αἰτίας τοῦ πολέμου μεγάλη εύτυχία, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ὅτι ἔχασαν καὶ τὴν εύτυχία ποὺ ὑπῆρχε σ' αὐτοὺς ἐξ αἰτίας τῆς εἰρήνης. Γιατὶ κανένα ἀπ' αὐτὰ δὲν εἶναι ἀπόλυτα, οὕτε κακὸ οὕτε καλό, ἀλλ' ἀνάλογα μὲ τὸ πῶς θὰ χρησιμοποιήσῃ κανεὶς καὶ τὶς περιστάσεις καὶ τὶς εὐκαιρίες, ἔτσι κατ' ἀνάγκη καὶ τελειώνουν αὐτές. Ηρέπει πάντως οἱ εύτυχισμένοι γὰ ἐπιθυμοῦν τὴν εἰρήνην. Γιατὶ σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση περισσότερο καιρὸ θὰ μποροῦσε κανεὶς γὰ διασώσῃ ὅσα ἔχει στὸ παρόν. Οἱ δυστυχισμένοι δῆμοις πρέπει γὰ ἔχουν διαρ-

κῶς τὸ γοῦ τους στὸν πόλεμο. Γιατὶ ἀπὸ τὴν ταραχὴν καὶ τὴν ἄλλαγην τῆσ καταστάσεως γρηγορώτερα θὰ μποροῦσαν νὰ πετύχουν μεταβολή.

ΛΥΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) (ἀπὸ)στερομένους — στερηθησομένους — στερηθέντας — ἐστερημένους ἔγκλ. ἐστερήθησαν — στερηθῶσι — στερηθεῖσεν — στερηθέντων ἀπαρ. στερηθῆναι, μετ. στερηθεῖσα — εἰσα — ἐν. δ) γ' ἐνικὸ εὐκτικῆς ἀσφίστου ἐνεργ. φυνῆς (θ' τύπος, ἀντὶ διαφυλάξεως) χρον. ἀντικ. (δια)φυλάσσοι — φυλάξοι — φυλάξεις: η φυλάξεις — πεφυλαχώς εἰη: ἔγκλ. ἀντικ. διεφύλαξε — διαφυλάξῃ — διαφυλάξεις — διαφυλαξάστω ἀπαρ. διαφυλάξεις, μετ. διαφυλάξεως — ασα — αν. γ) θὰ τὸν: τροπικὸ ἐπίρ. συγχριτικοῦ βαθμοῦ: ἐπίρ. ταχέως — θάττων — τάχιστα: ἐπίθ. θετ. ταχὺς — ταχεῖα — ταχύ, συγχριτ. θάττων — θάττων — θάττων, ὑπερθ. τάχιστος — ταχίστη — ταχίστον· ταχύς — ταχέος — ταχεῖ — ταχὺν — ταχύ, πληθ. ταχεῖς — ταχέων — ταχέοις — ταχεῖς — ταχεῖς.

ΣΙΝΤ.: διὰ τὸν πόλεμον: ἐμπρόθ. προσδιορ. αἰτίας: πῶν τοιούτων: γενικὴ διαιρετικὴ στὸ οὐδέν τοῖς πράγμασι: ἀντικείμ. στὸ χρήσηται: ἐκθανεῖν: ὑποκ. τῆς ἀπρόσωπης ἐκφράσεως ἀνάγκη ἔστι: (τὸ ἐστὶ ἐννοεῖται): τοὺς εὖ πράττοντας: ὑποκείμ. στὸ ἐπιθυμεῖν: τις: ὑποκείμ. στὸ διαφυλάξειν: θάττων: ἐπίρ. προσδιορ. πρόπου.

ΘΕΜΑ 240

(Ισοκράτη Ελένη § 23)

Σὸν πιὸ ὠραῖο λοιπὸν αὐτὸ μπορῶ γὰ πῶ γιὰ τὸ Θησέα, δτι ἡφοῦ ἔγινε τὴν ἴδια ἐποχὴν μὲ τὸν Ήρακλῆ, ισάξια κατώρθωσε νὰ κάνῃ τὴ δικὴ του δόξα πρὸς τὴ δόξα ἐκείνου. Γιατὶ δχι μόνο ἐφοδιάσθηκαν μὲ παρόμοια δπλα, ἀλλὰ εἰχαν καὶ τὶς ἴδιες ἀσχολίες, κάνοντας πράξεις ἀνάλογες μὲ τὴ συγγένειά τους. Ἀφοῦ δηλαδὴ ἔγιναν ἀπὸ ἀδέλφια, ὁ ἔνας ἀπὸ τὸ Δία κι ὁ ἄλλος ἀπὸ τὸν Ποσιδῶνα, εἰχαν ἀδελφὲς καὶ τὶς ἐπιθυμίες τους. Γιατὶ μόνοι ἀπὸ τοὺς προγόνους διέπραξαν ἄθλους χάριν τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων. Συνέδη λοιπὸν ὁ ἔνας πιὸ ἔακουστον καὶ πιὸ μεγάλους νὰ κάνῃ τοὺς κινδύνους, ὁ ἄλλος δημας πιὸ ὠφέλιμους καὶ στοὺς "Ελλήνες πιὸ κοινούς.

ΛΥΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) χρον. ἀντικ. συμβίζειν: — συνέδαινε — συμβήσεται — συνέδη — συμβέβηκε — συνεδεδήκει: ἔγκλ. ἀντικ. συνέδη — συμβή — συμβίζει — συμ-

θήτω· χαρα. συμβήναι, μετ. συμβάντος — διάση — δάν. δ) ἐπιτηδευματος — ἐπιτηδεύματος — ἐπιτηδεύματα — μεγάλους — μείζονας η μείζους — μεγίστους· ἀρσεν. καὶ θηλ. μείζων — μείζονος — μείζονι· — μείζονα καὶ μείζω — ὡ μείζον — μείζονες καὶ μείζους — μείζονων — μείζοις· — μείζονας καὶ μείζους — μείζονες καὶ μείζους οὐδ. μείζον — μείζονος — μείζονι· — μείζον — μείζων — μείζονα καὶ μείζω — μείζονων — μείζοις· — μείζονα καὶ μείζω — μείζονα καὶ μείζω.

ΣΤΝΤ.: συνένθη: ρῆμα (ἀπρόσωπο). ποιητικός απόθετος: άποκείμ. τοῦ συνέδητοῦ μέν, τὸν δέ: άποκείμενα στὸ ποιήσασθαι· τοῦ δέ καὶ οὐδένων: άντικ. στὸ ποιήσασθαι· δονοματοτέρους, μείζους, ὡ φελιμωτέρος, οἰκείεστέρους: κατηγορούμενα στὸ κινδύνους· ποτέ· Ελληνική άντικείμ. στὸ οἰκειοτέρους (οἰκεῖος, φίλος τινί).

ΘΕΜΑ 25ο

('Ισοκράτη 'Ελένη § 31)

Τὴν ἀνδρεία του λοιπὸν φανέρωσε σ' αὐτὰ τὰ κατορθώματα, στὰ δηποτὰ δίδιος μόνος του κινδύνευσε, τὴν ἐπιστήμην, ποὺ εἶχε πρὸς τὸν πόλεμο, στὶς μάχες, ποὺ πολέμησε μαζὶ μὲν ὅλη τὴν πόλη, καὶ τὴν εὐσέδειά του πρὸς τοὺς θεοὺς στὶς ίκεσίες τοῦ Ἀδράστου καὶ τῶν παιδιῶν τοῦ Ἡρακλῆ. Γιατὶ αὐτὰ (τὰ παιδιὰ τοῦ Ἡρακλῆ) τὰ γλύτωσε, ἀφοῦ γίνησε σὲ μάχῃ τοὺς Πελοποννησίους, σ' αὐτὸν πάλι (δηλ. τὸν "Ἀδράστο") παρέδωσε αὐτοὺς ποὺ σκοτώθηκαν κάτω ἀπὸ τὴν Καδμεία παρὰ τὴν θέληση τῶν Θηραίων νὰ τοὺς θάψῃ. Καὶ τὴν ἄλλη ἥρετη καὶ σύγεσή του τὴν φανέρωσε καὶ σ' αὐτὰ ποὺ ἔχουν προσαναφερθῆ καὶ κυρίως στὸν τρόπο ποὺ κυβερνήσε τὴν πόλη.

ΛΥΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) γρον. ἀντικ. παραδίδωσι· — παρεδίδου — παραδίδωσε· — παρέδωκε — παραδέδωκε — παρεδεδώκει· ἐγκλ. ἐνεστ. παραδίδωσι· — (παρα)διδῷ — διδοῖη — διδότω· ἀπαρ. διδόναι, μετ. διδοῦντος — οὖσα — ὃν ἐγκλ. ἀπορ. παρέδωκε — (παρα)δῷ — δοῖη — δότω· ἀπαρ. διδόναι, μετ. δοῦντος, δοῦσα, δόν μέση φωνῆ ἐνεστ. (παρα)διδοται· — διδωται· — διδοῖτο — διδόθειτο (διδοσθαι· — διδόμενος, η, ον)· μέση φωνῆ δορ. παρέδωτο — (παρα)δῶται· — δοῖται — δόθειτο — (δόμενος, η, ον)· μέση φωνῆ δομένη — δομένη — δόμενον). δ) λέγω — ἔλεγον — λέξω, ἔρω — ἔλεξα, εἶπα, εἶπον — εἰρηγκα — εἰρήκειν· μέση καὶ παθητ. λέγομαι· — ἔλεγόμην — ρηθήσομαι· η λεχθήσομαι· — ἔρρηθην· η ἔλέχθην — εἰρηγματική γρον. ἀντ. (προ)λεγομένοις — (προ)ρηθησομένοις η

(προ)λεγθησομένος — ρυθμίσις η λεγθεῖσις — εἰργημένοις. γ) παιᾶς — παι-
δός — παιδί — παιδα — παι — παιδες — παιδών — παισι — παιδάς —
παιδες.

ΣΓΝΤ.: τούτοις: ἐπιθετ. προσδιορ. στό: τοῖς ἔργοις· τὴν ἐπιστήμην:
ἀντικ. στὸ ἐπεδειξατο· τὴν πρὸς τοὺς θεούς θεούς: ἐπιθετ. προσδιορ.
στό: τὴν εὑσέβειαν (κοίτα Θέμα 13). Ἄδραστος τοῦ αὐτοῦ: κανονικὰ ἐπιθετικὸς
προσδιοριζούσς στό: ἵκετείαις, γιατὶ ἔχει μπροστὴ τὸ ἄρθρο: ταῖς, ποὺ κά-
νει: ἐπιθετο δηποιοδήποτε μέρος τοῦ λόγου καὶ τῇ γενεικῇ, ὅταν μπαίνῃ μπρο-
στὰ τους. Μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ καὶ γενεικὴ ὑποκειμενικὴ στό: ἵκετείαις (=ἱκέ-
τευεν ὁ "Ἄδραστος"). Ήρακλέους: γεν. κτητικὴ στὸ παιδῶν. Η ελοποι-
νησιοὺς: ἀντικεῖμ. στὸ διέσωσε: διά: (δοτικοφανὲς ἐπίρρημα) ἐπιρ.
προσδιορ. τρόπου· τὴν ἀρετὴν: ἀντικείμενο στὸ ἐννοούμενο (συνεχῶς):
ἐπεδειξατο.

ΘΕΜΑ 26ο

('Ισοκράτη 'Αρεοπαγιτικὸς § η')

Αύτοὶ ποὺ αιθερνοῦσαν κείνη τὴν ἐποχὴν πόλην ἐγκαθίδρυσαν
πολίτευμα, ποὺ δὲν ὡγομαζόταν μόνο μὲν ὅνομα καλὸ σ' ὅλους καὶ πάρα
πολὺ εὐχάριστο, στὴν πραγματικότητα δῆμος δὲν φαιγόταν τέτοιο στοὺς
δηποιουδήποτε τυχαίους, οὔτε πολίτευμα ποὺ κατὰ τέτοιο τρόπο ἐμόρφω-
νε τοὺς πολίτες, ὥστε νὰ θεωροῦν τὴν ὀνηθικότητα δημοκρατία, τὴν πα-
ρανομία ἐλευθερία, τὸ θράσος ἴστρητα δικαιαιώνας καὶ τὴν ἔξουσία τοῦ
νὰ πράττουν αὐτές τὶς πράξεις εὐτυχία, ἀλλὰ πολίτευμα ποὺ μασώντας
καὶ τιμωρώντας αὐτοῦ τοῦ εἰδους τοὺς ἀνθρώπους ἔκανε καλύτερους καὶ
πιὸ συγετοὺς ὅλους γενικὰ τοὺς πολίτες.

ΑΓΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) (ἐν)τυγχάνω — ἐτύγχανον — τεύχοις — ἔτυχον — τετύχηκα —
ἐτετυγχήκειν· χρον. ἀντικ. (προσοχή! εἰναι μετοχή): (ἐν)τυγχάνουσι — τευ-
χομένους — τυχοῦσι — τετυγχάνοσι. β) ἐνεργ. φάνω — ἔφανον — φανῷ —
ἔφηνα — πέφαγκα — ἐπεφάγκειν· μέση φωνή: φαίνομαι — ἔφανινόμην —
φανοῦμαι — ἔφηνάμην — πέφηνα — ἐπεφήνειν· παθητ. φωνή: φαίνομαι —
ἔφανινόμην — φανήσομαι — ἔφάνηρ καὶ ἔφανθη — πέφασμαι — ἐπεφάσμην·
παρακ. πέφασμαι — πέφανωι — πέφανται — πεφάσμεθα — πέφανθε —
πεφασμένοι εἰσι: ὑπερο. ἐπεφάσμην — νοσ — ντο, — σιεθικ — νθε — σιένοις
ῆγαν· ὑποτακ. πεφασμένος ὡ — ἥς — ἥ — πεφασμένοι δῆμεν — ἥτε — ὡς·
εὐκτ. πεφασμένος εἶγην — εἴης — εἴη — πεφασμένοι εἰμιεν — εἴτε —
εἰεν· προστ. πέφανος — πεφάνθω — πέφανθε — πεφάνθων· ἀπαρέμφ. πε-
φάνθαι, μετοχή πεφασμένος — ἐνη — ἐνου. γ) πόλις — πόλεως — πόλεις —

πόλιν — πόλι: — πόλεις — πόλεων — πόλεις: — πόλεις: — πόλεις.
ΣΥΝΤ.: τοιαύτην: στὸ πολίτειν (πολίτειν φαινομένην οὐκ οὖσαν τοιαύτην): ὅη μοκρατίαν: στὸ ἀκολασίαν: ἐλευθερίαν: στὸ παρανομίαν: ισονομίαν: στὸ παρρησίαν: εὑδαμονίαν: στὸ ἑξουσίαν: δελτίον καὶ σωφρονεστέρους: στὸ πολίτας.

ΘΕΜΑ 27ο

('Ισουκράτη Ἀρεοπαγιτικὸς § κβ' — κδ')

Γιὰ τὴν τότε λοιπὸν πολιτικὴ κατάσταση τὰ περισσότερα τὰ ἔχουμε διηγηθῆ: ὅσα ὅμως ἔχουμε παραλείψει εὔκολο εἶναι νὰ μάθετε ἀπὸ ὅσα ἔχουν λεχθῆ, δὲ καὶ ἐκεῖνα ἥταν τὰ ἕδια μὲν αὐτά. "Ἔδη λοιπὸν μερικοί, ἀφοῦ μὲ ἄκουσαν νὰ διηγοῦμαι αὐτά, ἐπινεσαν ὅσα ἥταν δυνατὸ περισσότερο καὶ τοὺς προγόνους καλοτύχισαν, γιατὶ μὲν αὐτὸν τὸν τρόπο κυνεργοῦσαν τὴν πόλη, δὲν ἐνόμισαν ὅμιως ὅτι σεῖς θὰ πεισθῆτε νὰ τὰ χρησιμοποιήσετε, ἀλλὰ θὰ προτιμήσετε μᾶλλον νὰ πάθετε κακὸ ἀπὸ συνήθεια στὴ σημερινὴ πολιτικὴ κατάσταση παρὰ νὰ καλυτερέψετε τὴν ζωή σας μὲν ἔνα καλύτερο πολίτευμα. Εἴπαν μάλιστα δὲν ὑπῆρχε καὶ κίνδυνος γιὰ μένα, μὴ πως, ἐγὼ δίνω τις πιὸ καλές συμβουλές, φανῶ ὅτι εἰμαι ἐχθρὸς τῆς δημοκρατίας καὶ δὲν ζητῶ νὰ διηγήσω τὴν πόλη στὴν δλιγαρχία.

ΑΓΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) χρον ἀντικ. φασὶν — ἔφασαν — φάσους: — ἔφησαν (εἰρήκας: — εἰρήκεσαν): ἔγκλ. φασὶν — φᾶσι: — φαῖεν — φάντων (φάναι: — φάνκων — ουσα — ον). (κατα)μανθάνω — ἐμάνθανον — μαθήσομαι: — ἐμαθών — μεμάθηκα — ἐμεμάθηκεν χρον. ἀντικ. (κατα)μανθάνειν — μαθήσεσθαι — μαθεῖν — μεμαθηκέναι;. γ) οἰονται: — φόντο — οἰήσονται — φήθησαν — νενομίκας: — ἐνενομίκεσαν (τοῦ ρήματος οἰομα: καὶ οἶμα:).

ΣΥΝΤ.: 1) ὅσα δὲ παραλειπόμενε: δευτερεύουσα ἀναφορική; 2) δὲι κάκεινα τὸν αὐτὸν τρόπον εἰχε τοῦτοις: εἰδεική; 3) ὡς οἶόν τε μάλιστα ἦν (ἐννοεῖται τὸ ἦν): ἀναφορική; 4) δὲι τὸν τρόπον τοῦτον τὴν πόλιν διώκουν: αἰτιολογική; 5) μὴ τὰ δέλτιστα συμβουλεύων μισθόημος εἶναι δόξω: ἐνδικαστική; 6) καὶ τὴν πόλιν ζητεῖν εἰς δλιγαρχίαν ἐμβαλεῖν δόξω (ἐννοεῖται τὸ δόξω): ἐπίσης ἐνδοιαστική, γιατὶ συνδέεται μὲ τὸ καὶ.

ΘΕΜΑ 28ο

('Ισουκράτη Ἀρεοπαγιτικὸς § 82)

'Ακάλιη ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ ἀπὸ ἐκείνη τὴν παραδειγματικὴ τάξη τόσο μορφώθηκαν οἱ πολίτες πρὸς τὴν ἀρετὴν, ὤστε καὶ μεταξύ τους νὰ μὴ στε-

νοχωριοῦνται καὶ στὴ μάχη νὰ γικοῦν δὲλους τοὺς εἰσδολεῖς στὴ χώρα τους. Ἐμεῖς δὲ μᾶς τὸ ἀγνίθετο. Γιατὶ καμὶ μέρα δὲν ἀφήγουμε χωρὶς νὰ προξενοῦμε δὲ ἔνας στὸν ἄλλο τὸ κακό, κι αὐτὰ ποὺ ἀφοροῦν τὸν πόλεμο τόσο τὰ ἔχουμε παραμελήσει, ὥστε δὲν παίρνουμε ἀπόφαση οὕτε σὲ πολεμικὰ γυμνάσια νὰ πᾶμε, δην δὲν παίρνουμε χρήματα. Καὶ τὸ πιὸ μεγάλο ἀπὸ δὲλα: τότε κανεὶς ἀπὸ τοὺς πολίτες δὲν στεροῦνται τὰ ἀπαραίτητα οὕτε καταντρόπιαζε τὴν πόλη ζητιανεύοντας στοὺς περαστικούς, ἐνῶ τύρα εἶγαι περισσότεροι οἱ φτωχοὶ ἀπὸ τοὺς εὔπορους.

ΑΓΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΠΡΑΜΜ.: α) (εἰς) δάλλω — δάλλον — δαλό — δάλλον — δάλληρα — ἐδεδήληκεν μέρα. δάλλομαι — δάλλαλόμην — δαλοῦμαι — δάλλαλόμην — δάλληραι — ἐδεδήλημην· παθ. μέλ. δηληθήσομαι — παθ. μέλ. δηληθήμην· χρον. ἀντικ. (εἰς) δάλλοντας — δαλοῦντας — δαλόντας — δεδηληκότας· ἔνεστ. ιέναι — μέλ. ιέναι — ἐλθεῖν — ἐληλυθέναι· (προσοχή!) τὸ ἔργο μεταξι: ἔχει μόνο δριστική στὸν ἔνεστάτα. Τις δάλλες ἔγκλισις του τὶς παίρνει ἀπὸ πό: εἴμι, δηλ. ὑποτακτ. Ιω — εὐκτ. Ιοῦμι — προστ. Ιθι — ἀπαρ. ιέναι — μετοχή ιέναι — ιοῦσα — ιόν. β) ἐνικά τοῦ εἴμι: εἰ — ίης — ιοῖς — ιθι· γ' πληθυντ. τοῦ εἴμι: Ιασι — Ιωσι — Ιουεν — Ιόντων.

ΣΥΝΤ.: δὲ πὸ τὴν εὐταξίας: ποιητικὸ αἴτιο στὸ ἐπαιδεύθηκαν· ἐκ εἰνης: ἐπιθετ. προσδιορ. στὸ εὐταξίας· τῷν περὶ τὸν πόλεμον: ἀντικείμ. τοῦ κατηγορήκαιμεν· τῷν πολιτῶν: γενικὴ διαιρετικὴ στὸ οὐδείς· τῷν ἀναγκαῖον: γενικὴ ἀντικειμενικὴ στὸ ἔνδεής (=ἐνδεῖς τῶν ἀναγκαίων): τῷν ἐχόντων: οἱ δρός συγκρίθεισαν (κ' δρός οἱ απαντίζοντες καὶ συγκριτικὸ τὸ πλείους).

ΘΕΜΑ 29ο

(Πισοκράτη Περὶ τοῦ ζεύγους § 25)

Ο πατέρας του δηλαδὴ ὡς πρὸς τὴν πατρικὴ καταγωγὴν ἦταν ἀπὸ τοὺς Εὐπατρίδες, ποὺ τὴν εὐγένειά τους εἶναι εὔκολο νὰ τὴν καταλάβετε ἀπὸ τὴν ἔδια τους τὴν ὄνομασία, καὶ ὡς πρὸς τὴν μητρικὴ του καταγωγὴν ἀπὸ τοὺς Ἀλκμεωνίδες, ποὺ ἀφηγοῦν πολὺ μεγάλη ἀπόδειξη του πλούτου τους: Μὲν γὰρ δηλαδὴ ἄριμα πρῶτος ἀπὸ τοὺς πολίτες δὲ Ἀλκμέων νίκησε στοὺς Ολυμπιακοὺς ἀγῶνες, ἐνῷ τὴν ἀγάπην, ποὺ εἶχαν πρὸς τὸ λαό, τὴν ἀπέδειξαν τὴν ἐποχὴ τῶν τυράννων. Γιατὶ δην καὶ ήσαν συγγενεῖς τοῦ Ηεισιστράτου καὶ σχετίζονται πιὸ πολὺ μὲντὸν ἀπὸ δὲλους τοὺς πολίτες

προτοῦ ν' ἔνεδη στὴν ἔξουσία, δὲν εἶχαν τὴν ἀξίωση νὰ λάθουν μέρος στὴν τυραγνυκή ἔξουσία ἐκείνου, διλλὰ προτίμησαν καλύτερα νὰ ἔξορισθοῦν παρὰ νὰ δοῦν τοὺς πολίτες νὰ εἰναι ὑπόδουλοι.

Α Γ Σ Η Α Σ Κ Η Σ Ε Ω Ν

ΓΡΑΜΜ.: (κατα)λείπουσι — ἔλειπον — λείψουσι — ἔλειπον — λελοίπουσι — ἔλειλοίπεσσαν ἔγκλ. κατέλιπον — καταλίπωσι — καταλίποιεν — καταλιπόντων ἀπαρ. καταλιπεῖν, μετ. καταλιπάν — οὖσα — ὄν. δ) ἀξιώματα — ἔξισιν — ἀξιώσουσι — ἔξιώσαν — ἔξιώκασι — ἔξιώκεσσαν ἔνεστ. δριστ. ἀξιόσι = ἀξιόματα — ὑποτ. ἀξιό-ωσι = ἀξιώσι — εὐκτ. ἀξιό-οιεν = ἀξιώσι — προστ. ἀξιό-όντων = ἀξιώντων — ἀπαρ. ἀξιό-ειν = ἀξιώσι — μεταγν. ἀξιών — οὖσα — οὖν.

ΣΥΝΤ.: Ε ὁ π α τ ρ : δῶν: γενική κατηγορηματική τῆς καταγωγῆς γ γ ω ν κ :: διποκείμ. τῆς ἀπρόσωπης ἐκφράσεως ράδιον ἔστι (τὸ ἐστὶ ἐργοειδατικό). τοῦ πλαστού: γενική ἀντικειμενική στὸ μηνημεῖον (=μηνημονεύει τὸν πλαστον). διεύγει: διτική τοῦ μέσου. ἡ π π ων: γενική τοῦ περιεχομένου στὸ διεύγει. Ὀλυμπίασιν: ἐπιρ. προσδιορ. τοπικός. συγγενεῖς: κατηγορούμενο στὸ οδοι (δηλ. οἱ Ἀλκιμειωνίδαι, ποὺ εἰναι διποκείμ. στὸ δντας). αὐτῷ: ἀντικείμ. στὸ χρώμενοι. ἢ ίδειν: δ' δρος συγκρίσεως (α' δρος: φυγεῖν, συγκριτικὸ τὸ μαλλον).

ΘΕΜΑ 30δ

('Ισοκράτη Πανηγυρικὸς κεφ. 15')

"Αν καὶ ἔγιναν πολλὲς εὐεργεσίες ἀπὸ μᾶς στὴν πόλη τῶν Λακεδαιμονίων, ἔτυχε σὲ μέγα νὰ μιλήσω μόνο γι' αὐτή. Ἄφοσ δηλαδὴ πῆραν ἀφοριητὴ στὴ σωτηρία ποὺ ἔγινε σ' αὐτοὺς μὲ τὴ δοήθειά μας οἱ πρόγονοι αὐτῶν ποὺ διασιλέύουν τώρα στὴ Σπάρτη κι ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλῆ, κατέδηκαν στὴν Πελοπόννησο, κυρίευσαν τὸ Ἀργος καὶ τὴ Λακεδαιμονία καὶ τὴ Μεσσήνη, ἔχτισαν τὴ Σπάρτη κι ἔγιναν ἐκεῖνοι σ' αὐτοὺς ἀρχηγοὶ ὅλων τῶν σημειριῶν τους ἀγαθῶν. Αὐτὰ κρατῶντας στὴ μηνή τους ἔπειπε ἐκεῖνοι ποτὲ νὰ μὴν εἰσδάλουν σ' αὐτὴ τὴ χώρα, ἀπὸ τὴν δροία ξεκίνησαν κι ἀπόκτησαν τόσο μεγάλη εύτυχία, κι οὔτε νὰ ρίχγουν σὲ κινδύνους τὴν πόλη ποὺ κινδύνευσε γιὰ τὰ παιδιά τοῦ Ἡρακλῆ.

Α Γ Σ Η Α Σ Κ Η Σ Ε Ω Ν

ΓΡΑΜΜ.: γ' πληθ. ἀρ. (ἐστην) τοῦ καθίσταμαι: καθίστανται — καθίσταντο — καταστήσονται — κατέστησαν — καθειστήκασι — καθειστήκεσσαν γ' πληθ. ἔνεστ. δριστ. καθίστανται — καθίσταντα: — καθίσταντο — καθίστασθον:

ἀπαρ. καθίστασθαι, μετ. καθίσταμενος — η — ον' γ' πληθ. ἀσρ. κατέστησαν — καταστῶσι — καταστάτεν — καταστάντων ἀπαρ. καταστῆναι, μετ. καταστάς — ἀσα — ἀν.

ΣΥΝΤ.: μοι: ἀντικεῖμ. στὸ συμβέσθηκεν· τὴν σωτηρίαν: ἀντικεῖμ. στὸ λαθόντες (προσοχή! δχι τὸ ἀφορμήν αὐτὸν κατηγορούμενο στὸ σωτηρίαν). "Αργος, Λακεδαίμονα, Μεσσηνήν νην: ἀντικ. στὸ κατέσχον ψν: ἀντικ. στὸ μεμνημένους· εὐδαίμονίαν: ἀντικ. τοῦ κατεκτήσαντο· τὴν πόλιν: ἀντικ. τοῦ καθίστανται.

ΘΕΜΑ 31ο

(Ἴσοκράτη Πανηγυρικὸς κεφ. κβ')

Μέχρι λοιπὸν αὐτὸν τὸν καιρὸν γνωρίζω πώς ὅλοι θὰ παραδεχθοῦν δτι η πόλη η δική μας ἔχει γίνει αἰτία πάρα πολλῶν ἀγαθῶν καὶ δτι δικαια θὰ ἡταν δική της η ἡγεμονία, μετὰ δημος ἐπ' αὐτὰ ἥδη μερικοὶ μᾶς κατηγοροῦν δτι, ἀφοῦ παραλάβαμε τὴν κυριαρχία στὴ θάλασσα, γίναμε αἰτία πολλῶν συμφορῶν γιὰ τοὺς "Ἐλληνες, καὶ μ' αὐτὰ τὰ λόγια προβάλλουν σ' ἑμᾶς τὴν ὑποδούλωση τῶν Μηλίων καὶ τὴν ἔξόντωση τῶν Σκιανῶν. Ἐγὼ δημος νομίζω κατὰ πρῶτο δτι δὲν εἶναι καθόλου ἀπόδειξη αὐτό, δτι κακῶς ἔξουσιάς αμειψε, τὸ ἐδαν δηλαδὴ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ μᾶς πολέμησαν φαίγωνται δτι τιμωρήθηκαν σκληρά, ἀλλὰ ἀντίθετα εἶναι πολὺ πιὸ μεγάλη ἀπόδειξη αὐτὸν ἀκριβῶς, δτι καλὰ ωδεργούσαμε τὶς ὑποθέσεις τῶν συμμάχων, γιατὶ ἀπὸ τὶς πόλεις ποὺ ἀνῆκαν στὴ συμμαχία μας καμμιὰ δὲν ἔπεισε σ' αὐτὲς τὶς συμφορές.

ΛΥΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: (προ) φέρω — ἔφερον — οἴσω — ἤνεγκα η ἤνεγκον — ἐνήνοχα — ἐνηγόρειν χρον. ἀντικ. (προ) φέρουσι — ἔφερον — οἴσουσι — ἤνεγκαν η ἤνεγκον — ἐνηγόρχασι — ἐνηγόρχεσαν: ἔγκλ. ἀντ. στὸ γ' πληθ. ἀσρ. θ': ἤνεγκον — ἐνέγκωσι — ἐνέγκοιεν — ἐνεγκόντων: ἀπαρ. ἐνεγκεῖν, μετ. ἐνεγκών — οἴσα — ὄν.

ΣΥΝΤ.: τοῦ οἰδα ὑποκ. ἐγώ· τοῦ ἀν δυολογήσειαν ὑποκ. τὸ πάντες· τοῦ γεγενῆσθαι ὑποκ. πὸ πόλιν τοῦ εἰναι: ὑποκ. τὸ ἡγεμονίαν τοῦ κατηγοροῦσι: ὑποκ. τὸ τινές· τοῦ παρελάθιμον ὑποκ. τὸ ἡμεῖς· τοῦ κατέστημεν ὑποκ. τὸ ἡμεῖς· τοῦ προφέρουσιν ὑποκ. οὕτοι: (δηλ. οἱ παραπάνω: πινέει)· τοῦ ἡγούματι: ὑποκ. ἐγώ· τοῦ εἶναι: ὑποκ. τὸ τοῦτο· τοῦ ἡρχομεν ὑποκ. τὸ ἡμεῖς· τοῦ φαίγονται: ὑποκ. τὰ τινές· τὸ τέθε: εἶναι: ὑποκ. τοῦ ἐννοούμενου ρήματος ἐστι

(τεκμήριόν ἔστι κλπ.)· ποῦ διφάσιον εν ὑποκ. τὸ ήμεῖς· τοῦ οὐδένην ὑποκ. τὸ τῶν πόλεων· τοῦ περιέπεσεν ὑποκ. τὸ οὐδείς.

ΘΕΜΑ 32ο

(Ἴσοκράτη Παναθηναϊκὸς κεφ. ιζ')

Μετὰ ἀπὸ καιρό, έταν ἔγινε δὲ περικόδες πόλειμος καὶ δὲ Εέρεζης ποὺ ἦταν τότε θαυματικὸς συγκέντρωσες χίλιες τραχύσιες τριήρεις καὶ ἀπὸ πεζὸν στρατὸν συγολικὰ πεντακόσιες μυριάδες, ποὺ ἀπ' αὐτές ἐβδομήντα ἥσαν μάχιμες, μὲν τόσο μεγάλη λοιπὸν δύναμη ἦν καὶ ἐκστράτευσε ἐναντίον τῆς Εὐλάδος, οἱ Σπαρτιάτες, ποὺ ἥσαν ἀρχηγοὶ τῶν Πελοποννησίων στὴ γαυμαχίᾳ ποὺ ἔδωσε εὐγοϊκὴ τροπή σ' έλο τὸν πόλεμο, δέκα μόνο τριήρεις συμπρόσφεραν, ἐνῷ οἱ πατέρες οἱ δικοὶ μας, ἦν καὶ εἶχαν διωχθῆ ἀπὸ τὰ σπίτια τους καὶ εἶχαν ἐγκαταλείψει τὴν πόλη, ἐξ αἰτίας τοῦ ὅτι δὲν εἶχε περιβληθῆ μὲν τείχος ἐκείνη τὴν ἐποχή, περισσότερα πλοῖα ἐπρόσφεραν, καὶ μάλιστα πλοῖα ποὺ εἶχαν μεγαλύτερη δύναμη, ἀπ' ὅτι ὅλοι γενικὰ οἱ συμπολεμιστές τους.

ΔΥΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) (συν)ἄγω — ἥγον — ἄξω — ἥγαγον — ἥκα — ἥγειν η ἀγήσοχα — ἥγησχην· μέσῃ φωνῇ ἄγομαι — ἥγόμην — ἄξομαι — ἥγαγόμην — ἥγιμαι — ἥγημην (παθ. μέλ. ἀγθήσομαι, παθ. ἀδρ. ἥγκθην). (συν)ἄγοντος — ἄξοντος — ἀγαγόντος — ἥκότος η ἀγηγόχότος. β) δεικτικὴ ἀντωνυμία: τηλικοῦτος — τηλικαύτη — τηλικοῦτο(ν). δρα. τηλικοῦτος — τηλικούτου — τηλικούτῳ — τηλικούτον — τηλικούτοις — τηλικούτων — τηλικούτωις — τηλικαύτη — τηλικαύτην — τηλικαύται — τηλικούτων — τηλικαύταις — τηλικαύται οὐδ. τηλικοῦτο η τηλικούτον — τηλικούτου — τηλικούτῳ — τηλικοῦτο(ν) — τηλικαύτα — τηλικούτων — τηλικούτωις — τηλικαύτα. γ) μείζων δύναμις — μείζονος δύναμεως — μείζονι δύναμεις — μείζονα η μείζω δύναμιν — ὡ μείζον δύναμι — μείζονες δύναμεις — μείζονας η μείζους δύναμεις — μείζόνων δύναμεων — μείζος δύναμεις — μείζονας η μείζους δύναμεις — ὡ μείζονες η μείζους δύναμεις.

ΣΥΝ.: χρόνιψ: (δοτικοφανές ἐπίρρημα) ἐπιρρημ. προσδιορ. χρονικός: τριήρεις: ἀντικείμενον. στὸ συναγαγόντος δυνάμεις: δοτική τῆς συνοδείας· τοῦ πολέμου: γενικὴ ἀντικειμενικὴ στὸ ροπή ἀνάστατος: κατηγορούμενο στὸ πατέρες διὰ τὸ μὴ τετειχίσθαι: ἐμπρόθετος προσδιορ. αἰτίας: η σύμπαντες: δ' δρος συγκρίσεως (κ' δρος: δύναμιν, συγκρ. μείζως δ' δρος η δύναμιν εἴχον σέμιπαντες...).

ΘΕΜΑ 330

(Ισοκράτη Παναθηναϊκὸς § ν')

"Αν καὶ εἶχε δηλαδὴ βασιλεία πάρα πολὺ ἀσφαλῆ καὶ μεγάλη, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας εἶχε πραγματοποιήσει πολλὰ καὶ ὡραῖα πράγματα καὶ στὸν πόλεμο καὶ σχετικὰ μὲ τὴν διοίκηση τῆς πόλεως, ὅλα γενικὰ τοῦτα τὰ παραδίδεις καὶ πιὸ πολὺ προτίμησε τῇ δόξῃ ποὺ προέρχεται ἀπὸ τοὺς ἀθλους καὶ τοὺς ἄγῶνες καὶ ποὺ θὰ μνημονεύεται ὅλον τὸν καιρὸν παρὰ τὴν τειμέλικην ζωὴν καὶ τὴν εὐτυχίαν, ποὺ ὑπῆρχε προσωρινὰ λόγῳ τῆς βασιλείας. Κι αὐτὰ τὰ ἔπραξε, ὅχι ὅταν εἶχε ἀπολαύσει ὅλα τὰ παρόντα ἀγαθά, ἀφοῦ δηλαδὴ εἶχε ἀρχίσει πιὸ νὰ γεργᾶ, ἀλλά, ὅν καὶ ἦταν στὴν ἀκμὴ τῆς ἡλικίας, παρέδωσε, δπως λέγεται, τὴν πόλην στὸ λαὸν νὰ τὴν κυβερνᾶ κι αὐτὸς περνοῦσε τὴν ζωὴν του μὲ κινδύνους, χάριν αὐτῆς τῆς πόλεως καὶ τῶν ἀλλων Ἐλλήνων.

ΛΥΣΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΓΡΑΜΜ.: α) (δια)πραττόμενος — πραξόμενος (παθ. πραγματοποιείν) — πραξάμενος (παθ. πραχθεῖς) — πεπραγμένος. β) μέσος ἀρ. θ' ποιοί αἰροῦμαι (γ' ἐνικόδ.) χρον. αἰρεῖται — ἥρετο — αἰρήσεται — εἴλετο — ἥρηται — ἥρητο· ἔγκλ. εἴλετο — ἔληται — ἔλειτο — ἔλέσθω· ἀπαρ. ἔλέσθαι, μετ. ἔλόμενος, γ. ον. γ) θετ. ἀρσ. ἀσφαλής — θηλ. ἀσφαλής — οὐδ. ἀσφαλές· συγκρ. ἀρσ. ἀσφαλέστερος — θηλ. ἀσφαλεστέρα — οὐδ. ἀσφαλέστερον· ὑπερθ. ἀρσ. ἀσφαλέστατος — θηλ. ἀσφαλεστάτη — οὐδ. ἀσφαλέστατον· ἀρσ. καὶ θηλ. ἀσφαλής — ἀσφαλοῦς — ἀσφαλεῖ — ἀσφαλῆ — ἀσφαλές — ἀσφαλεῖς — ἀσφαλῆν — ἀσφαλέσι — ἀσφαλεῖς — ἀσφαλεῖς· οὐδ. ἀσφαλές — ἀσφαλοῦς — ἀσφαλεῖ — ἀσφαλές — ἀσφαλεῖς — ἀσφαλῆ — ἀσφαλῆν — ἀσφαλέσι — ἀσφαλῆ — ἀσφαλῆν — ἀσφαλῆς — ἀσφαλῆ — ἀσφαλῆ.

ΣΥΝΤ.: πολλά: σύστοιχο ἀντικείμενο στὸ διαπεπραγμένος (ἀντὶ πολλὰς πράξεις). περὶ διοίκησιν: ἐμπρόθ. προσδιορ. ἀναφορᾶς· τὴν πόλεων: γενικὴ ἀντικείμενην στό: διοίκησιν (=διοίκει τὴν πόλιν) ή τὴν ρεθμικὴν (δ' δρος συγκρίσεως· α' δρος: τὴν δόξαν, συγκριτικὸ τό: μελλον). πρεσβύτερος: κατηγορούμενο στό: οὗτος (θηλ. δηλ. ο Θησεύς, ποὺ εἶναι ὑποκ. στὸ συνδετικό: γενόμενος). παρέδωκε: φῆμα· οὗτος (θηλ. δ. Θησεύς): ὑποκείμενό του· τιὴν πόλιν καὶ τῷ πλάγιθει: τὸ α' αἷμασσο καὶ τὸ δέ τοι εἶμενο ἀντικ. στὸ παρέδωκε· διοίκειν: καθαρὸ τελικὸ ἀπαρέμφατο μὲ ὑποκ. ποὺ: τὸ πλήθος.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Νόμος γιὰ τὶς εἰσαγωγικὲς ἔξετάσεις στὸ Λύκειο	ΣΕΛ.	2
ΜΕΡΟΣ Α'. Ι. ΠΟΡΕΙΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ		> 3
1. Κατανόηση τοῦ περιεχομένου τοῦ θέματος	>	3
2. Συντακτικὴ ἐπεξεργασία ἐνὸς θέματος καὶ τακτοποίηση τῶν λέξεων γιὰ μετάφραση	>	4
II. ΒΑΣΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ		> 10
1. Τὸ δνομα — οἱ πτώσεις	>	10
2. Τὸ ρῆμα — χρόνοι καὶ ἐγκλίσεις	>	12
Α'. Οἱ χρόνοι	>	12
Β'. Οἱ ἐγκλίσεις	>	14
Γ'. Ἡ δυνητικὴ ἐγκλιση καὶ τὰ 3 «ἄν»	>	19
Δ'. Τὸ ρῆμα «εἰμί»	>	20
3. Οἱ ἀντωνυμίες	>	22
4. Οἱ σύνδεσμοι	>	23
5. Οἱ προθέσεις	>	24
ΜΕΡΟΣ Β'. ΘΕΜΑΤΑ — ΣΧΟΛΙΑ — ΑΣΚΗΣΕΙΣ		> 27
Α'. ΑΠΟ ΤΟΝ ΛΥΣΙΑ	» 27—45	
Β'. ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΣΟΚΡΑΤΗ	» 45—61	
ΜΕΡΟΣ Γ'. ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ		» 63—91

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ «ΑΡΧΑΙΑ ΘΕΜΑΤΑ»
ΧΡΙΣΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΔΗ
ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ, ΤΥ-
ΠΩΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΤΟ
ΜΑΪΟ ΤΟΥ 1966, ΣΤΟ ΤΥΠΟ-
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΡ. ΜΑΥΡΟΓΕΩΡΓΗ —
ΚΥΡ. ΠΟΥΡΝΑΤΖΗ, ΑΧΑΡΝΩΝ ΚΑΙ
ΑΒΕΡΩΦ 31, Τ.Τ. 103, ΤΗΛ. 832-519,
ΑΠ' ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΓΡΗΓΟΡΗ»,
ΣΟΛΩΝΟΣ 73, Τ.Τ. 143, ΤΗΛ. 629-684.

ΝΕΑ ΣΕΙΡΑ "ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ,,

ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

Ή έπισημη ὅλη σύμφωνα μὲ τὸ Διάταγμα 543/65

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Χρ. Χριστίδη - Κ. Ἀργύρη, Φιλολόγων Καθηγητῶν

Ἐκθέσεις ἵδεῶν σὲ θέματα ποὺ ἀναφέρονται σὲ ἄμεσες παραστάσεις καὶ προσωπικὰ βιώματα τοῦ μαθητῆ καὶ ἀπαιτοῦν περιγραφή, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ βαθύτερη λογικὴ σκέψη καὶ κρίση. Χρήσιμες συμβουλὲς ποὺ βοηθοῦν τὸ μαθητὴ νὰ συλλάβῃ δόθα καὶ ν' ἀναπτύξῃ λογικὰ τὸ θέμα. Τίτλοι ἀπὸ παρόμοια θέματα, συλλογὴ ὀραίων ἐκφράσεων καὶ δρομογραφικὲς ἀσκήσεις λυμένες σὲ ἀλφαριθμικὸ εὑρετήριο βοηθοῦν ὥστε δ' μαθητὴς νὰ συντάξῃ καὶ νὰ σμίξῃ τὶς προτάσεις του κανονικὰ καὶ νὰ παρουσιάσῃ ἔνα καλὸ γραπτό, ποὺ θὰ ἴκανοποιήσει καὶ τὸν πιὸ ἀπαιτητικὸ ἔξεταστή.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΛΓΕΒΡΑ - ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

Νικ. Κουσέρα, Καθηγητοῦ Μαθηματικῶν

Δὲν χρειάζεται πιὰ νὰ πελαγοδρομῇ ὁ μαθητὴς σὲ διάφορους τόμους θεωρίας καὶ ἀσκήσεων γιὰ νὰ διαλέξῃ τὴν ἀναγκαίᾳ ὅλη γιὰ τὶς ἔξετάσεις. Σ' ἔνα φροντισμένο τόμο προσφέρεται μεθοδικὰ ἡ συγκεκριμένη ὅλη ποὺ δρίστηκε ἀπὸ τὸ Διάταγμα καὶ ἀνταποκρίνεται στὶς πραγματικὲς ἀπαιτήσεις τῶν ἔξετάσεων. Κανόνες καὶ θεωρήματα μὲ ὑποδείξεις γιὰ τὴ χρήση τους καὶ πλῆθος ἀσκήσεων λυμένων ἀναλυτικὰ βοηθοῦν γιὰ τὴν τέλεια κατάρτιση, ποὺ ἔξασφαλίζει τὴν ἐπιτυχία.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΓΡΗΓΟΡΗ" - ΣΟΛΩΝΟΣ 73 - ΑΘΗΝΑΙ
ΦΡΟΝΤΙΣΜΕΝΑ - ΥΠΕΥΘΥΝΑ - ΚΑΛΟΤΥΠΩΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ